

KRISTO FLOQI

TRE KOMEDI

- * Doktorllëket
- * Fat i papritur
- * Përfundimet e zilisë

Çpallje e parë

Shtypshkronja M&B
Tiranë
2025

DOKTORLLËKET

(Kjo komedi e Kristo Floqit është botuar në gazetën “Telegraf” maj-qershor 1927 Nr. 28, 29, 30, 31, 32,33,34,35,36,37)

Personat e Komedis

NARDENI¹	Një pronar pasanik.
XINXIFJA²	E shoq' e tij.
BISHTUKU	Shërbëtori i Nardenit
Dr. SURBULLI	Një farmacist.
Dr.KAUÇUKU	Një dentist
Dr. PEZHISHKA	Një veterinar.
Dr. OSHAFKA	Një arzuhallxhî ³

Sqena e bashkëkohëshme në Korçë

¹ Narden = Lëng i athët kumbullash, thanash etj., i zier mirë e i trashur, që përdoret në gjellë.

² Xinxife = hide

³ Arzuall = Lutje me shkrim. Shkruante (bënte) një arzuhall.

KOMEDI NJË AKTI

Sqen' e I

(Theatri reprezenton një odë të shtëpisë së Nardenit, shtruar mirë e stolisur muret. Dy dyer një nga an' e djathtë e një nga fundi, një tryez' e shtruar e një krevat mbi të cilin është shtrirë Nardeni)

NARDENI, XINXIFJA

NARDENI

Oh, oh, aman ...po, po, jam keq, s' kam derman, oh, oh, thirmë shpejt doktorin, se plasa!

XINXIFJA

(Tuke e fërkuar)

Ç'e do doktorin ?

NARDENI

Si ç' e dua ? Fjal' i thon' asaj, ç' dua doktorin ?

XINXIFJA

Ç' munt të të bënjë doktori, po them.

NARDENI

Të m' a heqë këtë të nxehtë, të më shëronjë; kaqe s' e merr vesh?

XINXIFJA

Oh, edhë ti, se mos dinë gjësendi doktorët !

NARDENI

Ata, s' dijnë gjë ? Po ahëre kush di, zotrote ?

XINXIFJA

Besa më duket se unë di më mirë se ata.

NARDENI

Më ngjan se ti peshon nga të lehtat. Shëromë ahëre në di ti më mirë se doktorët; pse s'më shëron ?

XINXIFJA

Pse ti s'bën si të them unë të shërohesh me një herë.

NARDENI

Si më ke thënë e s'e bëra ?

XINXIFJA

Të thashë të vesh këmbët në ujë të nxehtë, të të fërkonj e të të lyenj më kamfur, të të vë një sinap në gjoks e të gdhihesh fare mirë.

NARDENI

Do me thënë nuk ditkan doktorët, po ditka Xinxifja; tamam! Merre në dasmë të të thotë për shumë mot

XINXIFJA

Pse, të duket çudi këjo që të them ? Nuk sheh se 80 për qint i përcjellin në atë dynja tjetër doktorët edhe vetëm 20 për qint shpëtojnë, po edhe ata shpëtojnë se e kanë organizmën e fortë e jo se i shpëtojnë doktorët ? Akoma s'të është mbushur mëndja se ata dijnë të bëjnë vetëm vizita e receta e t'i ndajnë fitimet me spicerët¹ në kurriz të popullit që sëmuret ?

NARDENI

Ku i ditke gjithë këto, ti Xinxife ?

XINXIFJA

Gjithë bota i di veç teje.

NARDENI

Po, qysh thua ti të gjithë doktorët në këtë kategori hyjnë ?

¹ Spicer = pharmacist

XINXIFJA

Në mos të gjithë, shumica e tyre janë kështu si thom unë, s'dijnë kurrgjë, edhe i ndajnë fitimet me spicerët. Doktorët e vërtetë s'bëjnë reklama, po shohin punën; vizita e riceta bëjnë sa duhet edhe kur s'është nevoja nuk bëjnë; unë flas për ata që mbajnë gjithë farë sojesh mjekrash e mvishen me gjithë farë llojesh redingotash; ata që bëjnë bujë e s'bëjnë kurrgjë, ata që kanë fjalë shumë e gurë në trajstë.

NARDENI

A më bën një nder thom unë ?

XINXIFJA

Urdhro.

NARDENI

Leri ato fillosofi të pagdhendura dhe dërgo më thirrë shpejt një doktor se plasa nga e nxehta.

XINXIFJA

Mbasi e do, po ta thres (*Thret*) Bîsttuk, Bîsttuk !

Sqen' e II

TË PARËT, BISHTUKU

BISHTUKU

(*Që brenda*)

Lepe, lepe.

XINXIFJA

Eja shpejt këtu.

BISHTUKU

Po vjen, po vjen (*Hyn me ngutësi*) Urdhro zonjë, jam nën urdhrin tuaj (*Saluton*)

XINXIFJA

Shko shpejt e na thirr një doktor për zotninë.

BISHTUKU

Një doktor për zotninë ? Peqe, peqe, tani po t'a bije (*del*).

Sqen' e III

TË PARËT, VEÇ BISHTUKUT

NARDENI

Më dhëmbin shpatullat, beli, kërbishtet që s'të rëfenj dot.
Oh, ah, jam shumë sëmurë, kam hethe të mbëdha, oh, oh

XINXIFJA

Dëgjomë mua si të thom, se nuk do pendoresh.

NARDENI

Të vë këmbët në ujë, hè ?

XINXIFJA

Po.

NARDENI

Edhë të lyhem me kamfur ?

XINXIFJA

Po.

NARDENI

Edhë kujton se do më shërosh ?

XINXIFJA

Po.

NARDENI

Nuk më lë rehat,thom unë!Ty,gjithmonë tetë të rreh sahati.

XINXIFJA

E shoh se të është mbushur mendja se pa doktor nuk shëro-
hesh.

NARDENI

Është e ditur ! Doktor i thonë birit të botës, s'është shaka.

XINXIFJA

Edhë unë po të thom se harxhon kot edhë nuk do bësh gjësendi. Prapë do vish në këshillat e mija. Leri doktorët, po të them.

NARDENI

Ato ment i paç për vehte, unë dua doktor; (*thret*) dua doktor.

XINXIFJA

Do të vinjë edhe doktori, do të vinjë, mos u bëj merak (*Troket dera*). Kush është ?

Sqen' e IV **TË PARËT, SURBULLI**

SURBULLI (*Së jashtmi*)

A kam lëjen ?

XINXIFJA

Urdhroni, urdhroni.

SURBULLI (*Tuke hyrë i adresohet Xinxifes*)

Mos më thirtë, zonjë ?

XINXIFJA

Si urdhron. Kam sëmure burrin, ju lutem t'a shihni.

SURBULLI

Ka shumë dit që është' i sëmure ?

XINXIFJA

Ka nj'a pës a gjashtë dit.

SURBULLI (*Tuke ju afruar Nardenit*)

Kë dalë jashtë ?

NARDENI

Ku të dal, kur jam i sëmure ? Del jashtë i sëmuri ?

SURBULLI

Nuk më kupton ç'të thom. Të pyes në kè dalë jashtë, do me thënë ke dalë rregullisht.

NARDENI

Kur isha i shëndoshë delnja jashtë jo vetëm rregullisht, po edhe jashtë rregullit, aqë sa e bënja gruan të më priste edhe gjer në mes të natës, nga ndo një herë edhe gjer nga të gdhirit!

SURBULLI

Ç' të thom unë, ç' më thua ti. Unë po të pyes në del me rregull jashtë. Sot a kè dalë jashtë ?

NARDENI

Sot jo, vetëm sot s'kam dalë, po kam 5-6 dit që s'dal.

SURBULLI

(Tunt kokën)

Tamam. Ahere s'qënke mirë; lipset t'i bijesh vehtes prapa.

NARDENI

Prandaj të thira edhe unë

SURBULLI

E pini vajin ?

NARDENI

Vajin ? Ashtu të gjallë besa s'e pi kurrë, veç kur e ha në gjellë ose kur bëjmë ndo një sallatë (*Me ankim*). Ah, sallatë, sallatë, ku të kisha një sallatë tani ! Doktor, ta dish sa më ka vajtur mendja për një sallatë ! Aman, shëromë të ha një sallatë se plasa!

SURBULLI

Në qoftë se nuk e pi vajin, ahëre të të bënj ndo një bar tjetër, ose të të jap prej specialiteteve që kam bërë vetë.

NARDENI

Morë nem ç' të duash, veç më shëro të ha sallatë, pa s'dua tjetër.

XINXIFJA

Ka mjaft të nxetë, doktor; nuk e sheh pak damarin ?

SURBULLI

Unë s'kuptoj gjë nga damari, zonjë.

XINXIFJA

Si s'kupton ahëre nuk e shikon nga trupi, nga zemra, nga barku, të shohësh ç'farë sëmundje ka ?

SURBULLI

As nga këto s'marr vesh gjë !

NARDENI

(Me habitje)

Pse, s'jè doktor zotrote ?

SURBULLI

Si urdhron, doktor jam.

NARDENI

Ç'far doktori jè, kur s'kupton nga damari e nga trupi ?

SURBULLI

(Me një seriozitet)

Jam doktor i barnave, jam barnator doktor farmacist, more vesh?

NARDENI

Më vrafshin se në mora vesh !

XINXIFJA

(Nardenit)

Ka të bënjë me barna, po thotë; pun'e tij është havani dhe hapjet.

NARDENI

(Xinxifes)

Ah, ashtu më thuaj t'a marr vesh *(Surbullit)* Nuk më thua se qënke spicer, erzaxhi, po më nakatos me doktorë e me barnatorë?

SURBULLI

Tani e gjete; tani re mbi të !

NARDENI

Po pse, or zot, më shkon për doktor e kam që kur që po të dëgjonj? Nuk më thua, që kur kanë zënë spicerët të quhen doktorë?

SURBULLI

Zotni, mos u çuditni për këtë, se spicerët sot posa që marrin një diplomë spicerllëku pagëzohen me një herë **doktora** dhe bëjnë doktorllëk.

NARDENI

S' e marr vesh këtë; qysh bëjnë doktorllëk ?

SURBULLI

Bëjnë gjith farësh barna, ilaçe, specialitete, fjala vjen, për stomahun, për kollën, për fuqin, etj., etj.

NARDENI

Edhe kësaj i thonë doktorllëk ?

SURBULLI

Si urdhron, hiqen ose e heqin vehten për doktora !

NARDENI

Këto barna i bëni me lëjen e me ricetën e ndo një doktori,
apo vet?

SURBULLI

Vetë. Më të shumtën, vet' i bëjmë.

NARDENI

Keni mbaruar Universitetin ?

SURBULLI

As pragun s' ja kam parë Universitetit !

NARDENI

Po ahëre si ke të drejtë të quhesh doktor ?

SURBULLI

Ju thashë kam diplomë.

NARDENI

Diplomë ? Po ku e kës gjet diplomën ? Cilët profesorë
t' a dhanë?

SURBULLI

Nuk është nevoja të ma japin profesorët ose Universiteti.

NARDENI

Po ahëre kush t' a dha këtë diplomë ?

SURBULLI

Mjeshtri im barnatori, pranë të cilit shërbeva 5 vjet.

NARDENI

Diplom' i thonë asaj, apo certifikatë ?

SURBULLI

Diplomë, certifikatë, dëshmi, barabar janë.

NARDENI

Barabar janë ?

SURBULLI

Si urdhron, barabar.

NARDENI

Më duket se qenke për të lidhur, ore t'u ngjat' jeta !

SURBULLI

Zotni, mos fol ashtu, se ne kemi marrë edhe lëjen.

NARDENI

Do e mos lipset t'a kesh marrë edhe lejen, mbassi nuk mjaftojnë farmacistët që kemi, ke të drejtë të març lejen si edhe ç'do sharllatan tjetër. Bravo, bravo, z. doktor i barnave, aferim, doktor i specialiteteve, përgëzimet e mija.

SURBULLI

S'ka për sè.

NARDENI

Zoti doktor-spicer a kini mirësinë të më lini pak rehat se qysh se filluam këtë bisedim zu të më dhëmbë barku ?

SURBULLI

Si të urdhroni.

NARDENI

Jepi, Xinxife, dy korona zotit doktor-spicerit për mundimin që bëri se ndofta ka humbur kohë për të bërë ndonjë specialitet të ri.

XINXIFJA

(I jep dy korona)

Urdhroni

SURBULLI

Pak janë, po s'ka gjë. Zoti ju dhëntë shëndet. Adio.

NARDENI

Adio, adio.

SURBULLI
(*Kthehet prapë*)

Doni t'ju dërgonj ndo një specialitet për të dalë jashtë?

NARDENI

Jo,jo,aman,për kokën tënde,mos dërgo gjë.Qofshin lipsur!

SURBULLI

Si të urdhroni. Doni ndo një shirup ose ilaç tjetër t'u zbresë hethja?

NARDENI

Jo, aman, më qafsh, s'dua gjë. Dua doktorin, doktorin. Pa ricetë s'vë gjë në gojë.

SURBULLI

Si të doni, po kam barna shumë të mira që i bën vetë.

NARDENI
(*Me vehte*)

Pse të mos bësh kur të lënë të lirë ! (*Surbullit*) S'më duhet gjë, zoti doktor spicer, s'më duhet gjë (*Me vehte*). Akoma s'ke shkuar? Kthemë krahët shpejt (*Surbulli shkon*)

Sqen' e V
NARDENI, XINXIFJA

NARDENI

A e dëgjove një herë ?

XINXIFJA

E dëgjova, e dëgjova.

NARDENI

S' është për të çuditur me këta sharllatanë

XINXIFJA

Sa e sa të këtillë janë akoma ? Do t' i shohsh, do t' i shohsh.

NARDENI

Unë çuditëm xhanëm, si kuxojnë të quhen doktorë edhe këta rjepacakë, pastaj si s' ka një ligjë t' i ndalojnë prej këtyre spekulacioneve, se marrin botën më qafë.

XINXIFJA

Se mos vetëm këta e marrin botën më qafë ? Sa ka të tjerë!

NARDENI

Ç' u bë ay i humburi Bishtuku ?

XINXIFJA

Do të jetë brenda në kuzinë tuke kobitur¹ gjësendi (*E thret*) Bishtuuuuk

Sqen' e VI TË PARËT EDHE BISHTUKU

BISHTUKU

(*Që brenda*)

Lepeeee...Po vjen, por vjen ... Ja ku ardha ... (*Del me një herë tuke fshirë buzët me mëngët*) Urdhroni.

NARDENI

Ç' ke ngrën' ashtu, bre harbut ?

BISHTUKU

As gjë, zotni, ca burek kishte mbetur që dje, dhe sa t'a hanin macet e hëngra unë.

XINXIFJA

Vetëm burekun hëngre ?

BISHTUKU

Piva edhe qumështin e tenxheres se kish zënë të thartohej.

¹ Kobis = Vjedh diçka, zakonisht brenda në shtëpi; vjedh gjëra të vogla

XINXIFJA

Tjetër gjë s' ke ngrënë ?

BISHTUKU

Edhe gjellën që mbeti që sot më darkë .

XINXIFJA

Ç' thua mor ta sjell të Perëndia ? Ti na le pa darkë !

NARDENI

T' u zëntë në grykë, t' u zëntë !

BISHTUKU

Amin ! (*fërkon barkun*) Ky të jetë mirë.

NARDENI

Dëgjo këtu : Shko shpejt më gjëj një doktor, jo si këtë kastravec in që më solle. More vesht ? Ky ishte spicer bre, jo doktor.

BISHTUKU

Ahere fajin s' e kam unë, zotni, se unë pashë një koxha tabellë dy metrash ku shkruante "Doktor S. Surbulli" Barnatore. Prandaj e solla, ndryshe nuk e sillnja.

XINXIFJA

Mirë, mirë, e muarm vesht, tani shko ku të thotë zotnia.

BISHTUKU

Peqe, zonjë peqe, po shkoj. (*Shkon*)

Sqen' e VII

TË PARËT VEÇ BISHTUKUT

NARDENI

Nuk më zbret kjo e nxehta, si të bën ? (*Po rënkton*)

XINXIFJA

Sa do që të të msonj është kot, ti nuk më digjon.

NARDENI

Këmbët në ujë e të fërkuar, atë thua ti? Këngën e Mukës kurdoherë, do me thënë.

XINXIFJA

Ti bëj si të thom unë, pa në daç më mallko.

NARDENI

Po ti një herë dërgon për doktor edhe një herë më thua këmbët në ujë si e ke hallin ? A di ndo një sent tjetër ? Në mos di hesht.

XINXIFJA

Po ti po ankohesh se nuk të zbret e nxehta, ç' faj të kam unë ?

NARDENI

Mirë, mirë, do t'a duronj, s'thom gjë. (*Troket dera*). Urdhroni.

Sqen' e VIII **TË PARËT, KAËÇUKU**

KAËÇUKU

Kam lejen ? Doktor Kaçuku

XINXIFJA

Urdhroni doktor, urdhroni.

KAËÇUKU

(*Hyn me një çantë me instrumentat e veta*)

Kush është i sëmurë ?

XINXIFJA

(*Tregon NARDENIN*)

Zotnija e tij.

KAUÇUKU

I dhëmbin dhëmbët ?

XINXIFJA

Dhëmbët, dhëmballët, nofullat, kryet të gjitha i dhëmbin.

KAUÇUKU

(Tuke ju afruar Nardenit)

Kë ndo një dhëmp të prishur ?

NARDENI

(Me vehte)

Unë s' duronj dot, ay më pyet në kam dhëmp të prishur.
(Kauçukut) Kam gjithë trupin e gjakun të prishur, doktor efendi.

KAUÇUKU

E shoh, e shoh. Hape gojën.

NARDENI

Ja ku e hapa *(E hap)*

KAUÇUKU

(Tuke i parë dhëmbët)

Paski disa dhëmbë të prishura duhet t' i ndreqni *(Tuke parë akoma)*. Pastaj paski mangut edhe nja 7 a 8 dhëmbë të tjera; duhet t' i vini të reja *(Xinxifes)* Më ka ardhur një kauçuk, zonjë, nga Gjermania që është **extra, prima, primissima**. Do mbetet shumë i kënaqur zotnia po t'ja bënj unë dhëmbët *(Tuke qitur dorën)* Po tani hape një herë gojën të shohim cilët dhëmbë duhen qitur *(Xinxifes)* Zotrote bjer pak ujë.

NARDENI

(Tuke parë që po i ve dorën në gojë)

Hej, hej, ç' bën ashtu ? Unë kam një koxha nevralgji e ti kërkon të më qitësh dhëmbët?

KAUÇUKU

Tamam deh, atë dua të them edhe unë, se gjithë nevrallgjia dhe e nxehura që ke të vjen nga dhëmbët e prishura që ke. Hape gojën, pra.

NARDENI

Jahu, ç' ke me dhëmbët e mija ? Shëkomë damarin më parë, shëkomë stomahun, gjoksin, barkun, trupin pastaj më thuaj ç' kam.

KAUÇUKU

Unë s'kam punë me pathollogjinë.

NARDENI

Pse, s' jë pathollog, zotrote

KAUÇUKU

Jo.

NARDENI

S' je doktor ?

KAUÇUKU

Doktor po, po jo mjek-doktor s' jam heqim.

NARDENI

S'je mjek-doktor, po ahëre ç' dreq-doktor je ?

KAUÇUKU

Jam **doktor-dentist, dhëmbëtar, doktor i dhëmbëve.**

NARDENI

Prej atyre që nxjerrin dhëmbë, do të thuash ?

KAUÇUKU

Që nxjerrin e që venë dhëmbë dua të thom.

NARDENI

Pse, edhe ata që nxjerrin dhëmbë doktorë quhen ?

KAUÇUKU

Si urdhron.

NARDENI

Ata që shëtitin me karro e ju nxjerrin dhëmbët popullit në mes të piacës, doktorë quhen ata ?

KAUÇUKU

Po të kenë diplomë pse jo ?

NARDENI

Pse, ke diploma zotrote ?

KAUÇUKU

Kam koxha një diplomë nga mjeshtri jem.

NARDENI

Kishte mbaruar Universitetin mjeshtri yt ?

KAUÇUKU

Ç' i duheshe Universiteti atij, ay filloj që berber edhe në dhjetë vjet e sipër u gjent me një sërë dyqane e shtëpi !

NARDENI

Do të thuash se i eci fati e fitoj shumë.

KAUÇUKU

Pa fjalë, po ish i zoti.

NARDENI

Edhe ay të dha diplomë ty ?

KAUÇUKU

Si urdhron, mbasi shërbeva nja 4 vjet te ay.

NARDENI

Ay quheshe doktor ?

KAUÇUKU

Ay jo, po profesioni jonë e lyp sot që të quhemi ne doktorë.

NARDENI

E mora vesh, e mora (*Me vehte*). Medet ku kemi harrirë ! (*Kauçukut*). Jë chirurg ?

KAUÇUKU

Ç' do me thënë chirurg ?

XINXIFJA

Xherah. Je xherah ?

KAUÇUKU

Ç' punë ka xherrallëku me doktorllëkun e dhëmbëve ?

NARDENI

Ahere thuaj më mirë se jë një berber, veç që s' di të rruash e të qethish.

KAUÇUKU

Berberët janë zanatxhinj, ne jemi profesionistë.

NARDENI

Ç' thua, mor njeri i çuditshëm, pse ay është zanatxhi e ti qënke profesionist ? Kë ndo një ndryshim nga berberi ? Edhe ti nxjerr dhëmbë edhe ay nxjerr dhëmbë.

KAUÇUKU

Po unë edhe vë dhëmbë, edhe mbush dhëmbë.

NARDENI

Çudi e madhe ç' bën ti ! Zoti doktor profesionist unë thira një heqim e jo një berber. Kur s' paske haber nga heqimllëku, me lejen e zotnisë s' uaj, kthena krahët atëhere (*Xinxifesë ngadalë*). Jepi edhe këti një a 5 korona të thyej xverkun.

XINXIFJA
(*I jep 5 korona*)

Urdhro dhe udha mbarë.

KAUÇUKU
(*Tuke ja shtyrë dorën*)

Ç' janë këto, zonjë ? Mos më more për lypës ? Në e kemi të paktën dhjetë korona vizitën !

NARDENI
(*Me vehte*)

Na polli ! Ah, Bishtuk i dobët, maskara, i poshtër, ç' më bëre ! (*Xinxifes*) Jepi shpejt dhjetë korona e hiqma qafet.

XINXIFJA
(*I jep dhjetë korona*)

Na. (*Me vehte*) i paç haram!

KAUÇUKU

T'u ngjat' jeta (*Niset të dalë e has Bishtukun, i cili hyn brenda*)

Sqen' e IX
TË PARËT, BISHTUKU

BISHTUKU
(*Tuke hyrë brenda me gojën
plot e tuke u përtypur*)

Hë, zotni, u bëre më mirë, në dashtë Zoti ? A e pë se ç' doktor të prura?

NARDENI
(*Me inat Bishtukut*)

Afrohu pak, afrohu.

BISHTUKU
(*Afrohet dhe NARDENI e zë për veshi e ja heq*)

Oh, oh, oh, aman, mos m'a hiq shumë se do më bësh me një vesh, ah, ah, ah.

NARDENI

Maskara i dobët, faqe zi, guak ! Ku i gjen bre i poshtër gjithë këta sharllatanë e m' i sjell këtu ? E di se pagova edhe dhjetë korona për këtë, edhe do t' i zë në rrogë ?

BISHTUKU

Pse, as ky s'ish doktor, zotni ?

NARDENI

Ish berber ay, a më mirë të thom, ishte kasap, jo doktor !

BISHTUKU

Uh, e hëngërshin dreqnit e mallkuar, tartakutin e nëmur! Po ay kishte pesë metro një tabellë, mor zotni, si të mos gënjehet njeriu ? Djalli t' i marrë edhe këto, doktorë të çuditshëm edhe doktorllëkun që bëjnë. Tani, zotni nuk do t' ju zë më besë tabelave sa do të gjata e të fuskosura që të jenë. A, a, qëkan gënjeshtër të gjitha, gënjeshtër me bisht për të mashtruar botën.

NARDENI

Leri fjalët tani edhe shko më gjej ndo një doktor të mirë, se mos më hipën ndo një e nxehtë m' e madhe e s' kam ç' i bën.

BISHTUKU

Po shkonj zotni, e po ju jap fjalën e nderit, po ju betohem mbi nderin e mbi namuzin t' em, si Bishtuk, në qoftë se kam nder, namus.

XINXIFJA

(Bishtukut)

Mjaft budallallëke, po shko shpejt.

BISHTUKU

Jo, për një ment po të thom, zonjë, mos më thëncin Bishtuk, në ju zënça besë tjetër herë tabellave të mbëdha edhe reklamave ! Qëkan gjithë rrena. Tani do vete tyke pyetur. A, a,

s' hiqet kështu, ja do t'ja gjenj zotnisë një doktor, ja se pika le t'u bjerë të gjithëvet (*del*).

Sqen' e X

NARDENI, XINXIFJA

NARDENI

Na mori dreqi kështu si po vemë ! Nuk munt të marrësh vesh cilët janë doktorë me të vërtet e cilët s' janë. U mbush vendi me doktorë ! Duket se u bë modë këjo. Mbijnë si kërpudhurat në verë edhe n' a titullohen doktorë vet-vetiu. Mos më keq ! Nesër s' është çudi të dëgjojmë edhe “doktorë opingaxhinj”, “doktorë samarxhinj”, “doktorë nallbanë”, “doktor kallanxhinj” edhe “ko-vaç” !

XINXIFJA

Ka rënë epidemi doktorllëku !

NARDENI

Nuk thua se u hap sëmundje, a më mirë zgjebe ky doktorllëku?

XINXIFJA

Sa do n'a shohin syt akoma ! Duket se lufta europiane bashkë me gjithë të mirat e tjera n'a pruri edhe *doktorllëket*.

NARDENI

Ashtu duket !

XINXIFJA

Mos u çudit, burrë, se ka edhe më keq !

NARDENI

Edhe më keq ? Folë mirë !

XINXIFJA

Po, po, edhe më keq; ka edhe doktoresha.

NARDENI

Ç' janë ato doktoresha ? Pa m' a shpjego

XINXIFJA

Fëmijë-pritëse.

NARDENI

(I pret fjalën)

Si the, si the , pa e thuaj edhe një herë.

XINXIFJA

Fëmijë-pritëse.

NARDENI

Ç' do me thënë “fëmijë-pritëse” ?

XINXIFJA

Quhen ata që presin të linden fëmijë.

NARDENI

Ahere edhe ti qënke fëmijë-pritëse.

XINXIFJA

Unë ? Nga se jam fëmijë-pritëse?

NARDENI

Nga shkaku që ke kaqë vjet që plase së prituri të lindësh
ndo një fëmijë e nuk lint dot. Por kur je shterpë ç' faj të kam unë?
Më sa pjell Mushka e priftit aqë munt të pjellësh edhe ti.

XINXIFJA

Ti dukesh s' e more vesht mirë.

NARDENI

Folë, pra, t' a marr vesh më mirë.

XINXIFJA

Fëmijë pritëse quhen ata **mameshat** ose **babot**.

NARDENI

A, tani e kuptova. Po pse ju thoni fëmijë-pritëse ? Nuk ish më mirë t'ju thoshin mamesha, ose babo ? Kush i fabrikon këto fjalë të reja?

XINXIFJA

Gllsollogët e rinj të Shqipërisë !

NARDENI

Rrofshin për Zotin, se na plotsojnë diksionarin t' onë. Nesër s' është çudi të shohim në fjalorin Shqip edhe fjalët “kthizë-lidhëse”, “zorë-shtërngonjëse”, “mitra-çkulëse” se nga ndo një herë këto babot, fëmijë-mbajtëset, si ju thonë gllsollogët, shkulin mitrat e grave, tuke i kujtuar se janë zorë të tepërta. Neisen, po e mbaro fjalën, ç' janë ato doktoresha që kanë dalë tashti ?

XINXIFJA

Fëmijë-pritëset po thom.

NARDENI

Prapë fëmijë-pritëset ? Thuaj babo, jahu, ose mameshë.

XINXIFJA

Një mameshë pra, sjell titullin e doktoreshës sot.

NARDENI

A, a ! Ku e gjeti këtë titull ? Është gjinekologe ? Ka mbaruar Universitetin, apo e ka zënë edhe atë epidemia e doktorllëkut ?

XINXIFJA

Është stërvitur disa kohë në spitalet edhe sot bën doktorllëk.

NARDENI

Edhe quhet doktoreshë fëmijë-mbytëse ... “pritëse”, dua të them?

XINXIFJA

Ashtu duket. Po ka edhe më keq !

NARDENI

Edhe më keq ? Zoti n' a ruajtë ! (*Ngreh duart përpyetë*). O Zot, o Zot, shtjer sytë nga Qjelli edhe shiko edhe preja hovin doktorllëkeve, ashtu më rrofsh, **amin**. Eh, pastaj ? Më duket se do më bjerë e nxehtë së qeshuri Pastaj, pastaj?

XINXIFJA

Doktoresha quhen sot edhe gjithë infermjerat.

NARDENI

Si the, si the, kamarierat ? Edhe kamarjerat doktoresha quhen ? Ahere s'mbetka gjë !

XINXIFJA

Jo, jo kamarjerat, e more vesh gabim, të thashë **infermjerat** do me thënë shërbëtoret e Spitaleve.

NARDENI

Edhe doktoresha zunë të quhen ? Ku e gjetnë diplomën ?

XINXIFJA

Në spitalet.

NARDENI

Bir Selman i nënës ç' të të qanj më parë ! Po ç' kanë msuar atje në spitale që e kanë fituar këtë doktorllëk ?

XINXIFJA

Msohen pas doktorëve të bëjnë inzheksione, të shtijen do me thënë ilaçin më anën e shiringës ose të gjilpërës në trupin e njeriut. Është një shërbim ky që sa t' a bëjnë doktorët vetë ja u lënë infermierave.

NARDENI

Mirë fort, pastaj ?

XINXIFJA

Pastaj e marrin përsipër tuke kujtuar se veç këto dijnë të bëjnë inzheksjone e jo tjetër kush, edhe kështu rekomandojnë vet-vehten e i thresin në për të sëmurët, ku bëjnë inzheksjone dhe paguhen me vizita si doktorët; edhe kësaj i thonë doktorllëk. E more vesht?

NARDENI

Tam !

XINXIFJA

Edhe ato shkojnë për doktoresha.

NARDENI

Tam, tam !

XINXIFJA

E i thresin kudo dhe ata fitojnë si edhe doktorët.

NARDENI

Tam, tararam, tam, tam ! Kanë të drejtë. Po doktorët nuk ankohen se ju grabitin profesjonin ?

XINXIFJA

Ankohen po kush i dëgjon. Pastaj ju shkon edhe hatri doktoreshave, se i marrin. njerëzit me të mirë edhe janë edhe të bukura

NARDENI

Hë, hë, hëëëë ! Po Shëndetsija ç'thotë ? A e di se në Amerikë e në disa Shtete të qytetëruara nuk munt të blesh nga spiceri as një shiringë pa ricetë doktori, se për ndryshe spiceri paguan gjobë të rëndë edhe vete edhe në burg?

XINXIFJA

Pse në Amerikë jemi këtu ? Ti e kininën këtu që Shteti e ka përjashtuar nga taksi doganor edhe spicerët e shesin me 20% fitim e s'ju bëhet ndo një vrejtje e më thua për shiringat? Ah, ore burrë, ti duket se po fle akoma. Nuk sheh se ç'pallate bëjnë

spicerët ? Pastaj kërkon të të ndalojnë edhe doktorëshat! Ku kullot ti ?

NARDENI

(Me vehte)

Mirë thotë. Kështu si vemi do shohim doktorëshat jo vetëm infirmjerat, po edhe kamarjerat, kuzinijerat, guvernandat etj. etj. Ç' u prish dynjaja ! Po ç' u bë ky Bishtuku, xhanëm, shumë u vonua këtë radhë ! Akoma s' ka sjellë kokën.

Sqen' e XI

TË PARËT, PEZHISHKA, BISHTUKU

BISHTUKU

(Tuke hyrë mbrenda, Pezhishkës)

Urdhro, urdhro, zoti doktor !

PEZHISHKA

(Tuke parë odën e shtruar)

More ku më sjell këtu ?

BISHTUKU

(Pezhishkës)

Urdhro, urdhro, kur të thom unë.

PEZHISHKA

(Bishtukut)

Mos e kër gabim ?

BISHTUKU

Jo, po urdhro zotrote.

PEZHISHKA

(Bishtukut)

Këtu e paski ahurin ?

BISHTUKU

(Pa e marrë vesht mirë)

Këtu, këtu, urdhro.

PEZHISHKA

(Tuke parë odën e shtruar)

Bah ! Këjo qënka shtëpi zengjine, shtëpi hanedane¹, birko² shtëpi ! Bëj hesap sa edhe ahurin e kanë shtruar me qilima ! *(Bishtukut)* Tani tregoma ku e kini kafshën e sëmurë, për të cilën më prune këtu.

NARDENI

(Nga dale Xinxifes)

Ç'do të thotë kjo pyk' e vorfër ? Doktor është ky, apo xhambas³ ?

XINXIFJA

(Nga dale Nardenit)

As unë s'e marr vesht; njeri i çuditshëm !

NARDENI

(Gjith' ashtu Xinxifes)

I plasnë sytë e nuk sheh odën e shtruar ?

XINXIFJA

(Bishtukut)

Për doktor na e solle këtë hajvan ?

BISHTUKU

Është doktor me nam, zonjë; unë plasa gjer sa e gjeta !

PEZHISHKA

(Bishtukut)

Kafshë keni të sëmurë apo shtâzë ?

NARDENI

(Bishtukut)

Si e ka hallin ky ? Për kafshë më merr ? A e di se më zunë nevrat?

¹ Hanedan = dinastie, prej fisi të mirë

² Birko = i ri, fare i/e re, fringo

³ Xhambaz = Ai që shet e blen kuaj a kafshë të tjera për të nxjerrë fitim

BISHTUKU

(Nardenit)

Është doktor i math, or t' u ngjat' jeta, edhe këta doktorët e mëdhenj i quajn njerëzit “kafshë”, prandaj mos të të mbetet hatri se kështu e do doktorllëku i shqenxës së re.

PEZHISHKA

(Bishtukut)

Ty po të thom, ku është ajo shtazë e sëmurë ? Tregoma.

BISHTUKU

(I tregon Nardenin i cili ka mbuluar kryet me jorgan)

Ja, atje është.

PEZHISHKA

(Me habitje)

Në krevat e paski shtazën ? Do t' ju bënj helaq ! Ah *(Afrohet t' a shohë Nardenin e zbulon)*. Bre, bre, bre ! Ky qënka njeri !

NARDENI

(Me nervozitet Pezhishkës)

Nuk thua, zotrote, xhambas je, apo nallban, që po pyet për kafshë ?

PEZHISHKA

(Nardenit)

Jam doktor i kafshëve.

NARDENI

(Pezhishkës)

Ha, ha, ha ... ç' u shkula së qeshuri. Paskan edhe kafshët doktora? Ahere më ndjè, zotni se këtu janë të sëmurë njerës e jo kafshë, po mbasi more mundimin e ardhë shëkoje pak atë shtazë *(tregon Bishtukun)*, se ka nevojë prej teje; më mirë hajvan se këtë nuk e gjen dot.

PEZHISHKA

Ky është njeri, s'është as kalë, as mushkë, as gomar.

NARDENI

(Pezhishkës)

Morë ja kalon edhe gomarit, kur të thom unë, se, po të mos ishte gomar nuk të sjellte zotrinë t' ende këtu, po mere e ja hiq veshët mirë e e bëj si të atyre që shëron zotrote.

PEZHISHKA

(Nardenit)

S' keni nevojë prej mejet ?

NARDENI

(Me inat)

Të plashtë sytë, nuk sheh se jam njeri ?

PEZHISHKA

(Nardenit)

Ahere më paguaj mundimin që ardh.

XINXIFJA

(Pezhishkës)

Ay që të pruri këtu le të paguanjë.

BISHTUKU

(Xinxifes)

Ç'taksirat kam un' i shkreti të paguanj ? Unë dërmova këmbët gjer në tabakhanat afër Orman Çifligut e plasa gjer sa e gjeta, e tani për shpërblim duhet edhe të paguanj ? Këtë s' e ha as dreqi !

NARDENI

(Xinxifes)

Jepi, më qafsh, pesë korona se s' e shoh dot!

XINXIFJA

(I jep pesë korona Pezhishkës)

PEZHISHKA

Një veterinar, zonjë, merr të paktën gjymës napoloni vizitën.

NARDENI

Gjymës napoloni ? Ah, e gjeç nga Perëndia ti me gjith' atë maskara-Bishtukun.

XINXIFJA

E gjeçin nga qeramidhet që të dy !

NARDENI

(Xinxifes)

Jepja, jepja shpejt të shpëtojmë edhe nga ky e ja shkruaj në teftër Bishtukut.

XINXIFJA

(I jep Pezhishkës gjysmë napoloni)

Na merri. i paç harram!

PEZHISHKA

Pse më shani, zonjë ? Shahet kështu një doktor ?

NARDENI

Mos ke edhe zotrote ndo një diplomë Universiteti ?

PEZHISHKA

Ç' më duhet diploma kur kam praktikë ?

NARDENI

(Veçan)

Të ka faj ? Tani do shohim se edhe xhambazët, kasapët, lëkuraxhinjtë me anë të praktikës do n' a dalin doktora. Ç' do njeri që paska një praktikë qenka edhe doktor. S' ka më bukur !
(XINXIFES) E pagove këtë ?

XINXIFJA

(Nardenit)

Si urdhron

NARDENI

(Xinxifes)

Ahere thuaji të qërohet se n' a bëri pa fshirë.

PEZHISHKA

(I cili e dëgjon)

Falem nderit fort për komplimentat.

NARDENI

S' ka për se. Me lejen t' uaj, ju lutem n' a ktheni krahët.

PEZHISHKA

Në paçi nevojë munt të më thirni prapë.

NARDENI

Do të të thres kur të sëmuret gomari. *(Pezhishka saluton e del).*

Sqen' e XII

TË PARËT PËRVEÇ PEZHISHKËS

NARDENI

(Bishtukut)

Morë i pagdhendur, a do më gjesh një doktor për të qënë apo të të marrë djalli edhe ty gjer më së fundi ? Do të të jap këpucët në dorë, t' a dish, edhe do t' ti mbanj nga rroga sa dhashë sot.

BISHTUKU

Mirë, zotni, mirë, do mundohem edhe një herë *(Me vehte)* Ndofta gjenj ndo një më të krisur nga këta *(Shkon)*.

Sqen' e XIII

XINXIFJA, NARDENI

XINXIFJA

A e di se ka të drejtë Bishtuku i ngratë ?

NARDENI

Pse paska të drejtë ?

XINXIFJA

Se ne po e porositim gjithnjë për doktorë edhe nuk ja shpjegojmë mirë se duam një doktor mjek, një heqim.

NARDENI

Mirë thua. Ashtu lypset t' i kishim thënë. S' ka faj. Ku dinja unë se paskan dalë këta doktorë e doktoresha e bëjnë doktorllëk ? Le të shohim tani ç'doktor tjetër do na sjellë. A mbesoni se u zbavita me këto marrëzit' e këtyre doktorëve

XINXIFJA

Nuk thua se u bërë nervos ?

NARDENI

Munt të mos bëhesh nervos me këto çudira që po dëgjojmë? (*Troket prapë dera*). Ja, ardhi doktori që presim. Urdhroni. Duket se këtë radhë e gjeti Bishtuku.

Sqen' e XIV

TË PARËT DHE OSHAFKA

OSHAFAKA

(*Tuke hyrë*)

Mirë se ju gjejmë.

XINXIFJA

Urdhroni, urdhroni. Cili jë zotrote ?

OSHAFAKA

Unë jam doktor Oshafka !

XINXIFJA

(*Me vehte*)

Duket edhe nga surati i fishkur që është oshafkë¹ për kompostë (*Oshafkës*). Ju thira se kam sëmure zotninë (*Tregon Nardenin*)

1 Hoshaf = Ëmbëlsirë që bëhet me fruta të thata të ziera me ujë e me sheqer

OSHAFKA

(Xinxifes)

Është i sëmure për vdekje ?

XINXIFJA

Qysh për vdekje ? (*Veçan*) Kafshofsh gjuhën ti **meqruf**¹,
lugat.

OSHAFKA

Pyes në është sëmure e në pregatitet për n'atë dynja tjetër.

NARDENI

(Veçan)

Uh, të vrafshin, jateb !

XINXIFJA

(Oshafkës)

Ç' flet ashtu, pafsh Zotin ?

OSHAFKA

(Bën shënjë)

A ka nijet t' i hedhë patkonjtë sonte, po të thom ?

XINXIFJA

Zotni Oshafka, a je ndër mënt ?

OSHAFKA

Un' e kam mirë po ju nuk e di si e kini hallin.

XINXIFJA

Është i sëmure po të thom, ka 5-6 dit, është pak i fthohur.

OSHAFKA

Do me thënë s'qënka për vdekje.

¹ Meqruf = i përbuzur

XINXIFJA

As mos qoftë kurrë ! (*Veçan*) Vdekshin doktorët inshallah!

OSHAFKA

Ahere pse më thirrte me ngutësi ?

XINXIFJA

Të thirmë t' a shërosh. A je doktor zotrote ?

OSHAFKA

Doktor edhe i klasit të parë, në daç, po vetëm për të shëruar nuk di.

XINXIFJA

Po ahere ç' di ?

OSHAFKA

Di të bënj dhiata, testament, si iu thoni ju, edhe kujtova mos më thirrte për ndo një dhjatë, andaj ju pyeta në është' i sëmurë.

XINXIFJA

(*Me vehte*)

Të pastë mëntë kadiu e mos rënç në sy.

NARDENI

(*Zbulon kryet*)

Ç' farë doktor je zotrote ?

OSHAFKA

Jam doktor i kanuneve, doktor i ligjeve.

NARDENI

I ligjeve, a po i mërmëligjeve ?

OSHAFKA

I ligjeve, zotni, i ligjeve.

NARDENI

Avokat do me thënë.

OSHAFKA

Fjala “Avokat” nuk është mjaft. Jam doktor.

NARDENI

Do me thënë doktori qënka m’ i math se avokati ?

OSHAFKA

Si urdhron, se fjala “avukat” është një fjalë e përdorur shumë sa i ka dalë shija.

NARDENI

Unë shoh ëndër, apo zotrote ke fjetur zbuluar ?

OSHAFKA

Gabim e ke zotrote, jo unë.

NARDENI

Unë sa do që s’kuptonj nga këto gjëra, po e di se “avokat” i thon’ atij që ka mbaruar Universitetin e ka marrë diplomë doktori, pastaj është praktikuar edhe një ose dy vjet pranë një avokati me diplomë edhe ka dhënë provim përpara gjyqtarëve të Kasasjonit e ka marrë lejen e avokatores. Tani nuk më thua, zotrote a ke ndo një çilësi prej këtyre ?

OSHAFKA

As kam, as është nevoja të kem.

NARDENI

Ahere nga n’ a quhesh doktor, zotrote, e ku e gjete doktor-llëkun ?

OSHAFKA

E kam fituar me anë të një praktikës së gjatë, që s’e ka njeri! Sa para më bëjnë mua avokatët me diplomë ? Unë kam

qenë 5 vjet bashqatip¹, 3 vjet mukavelat², 1 mot mystendik³ e një mot aza⁴.

NORDENI

Mashallah, Mashallah ! Po lëje kè ?

OSHAFKA

Kam se pagova 5 napolona !

NARDENI

Janë për të vrarë ata që të dhanë leje ty ! Ti je një **arzu-allxhi**, si e shoh unë, je një parasite, një mikrob i keq që ke dalë të marësh më qafë botën, mua mos m' i shit ato pallavra, se ju njoh të gjithve se jeni reklamaxhinj !

OSHAFKA

Zotni, mos humbasim kohën kot, po mbassi më thire pagu-ajmë.

NARDENI

Do edhe ti pagesë ? (*Xinxifes*) Jepi gjysëm korone.

OSHAFKA

Mundimi më bën një napoleon, zotni !

NARDENI

(*Xinxifes*)

Një napoleon !

OSHAFKA

Një napoleon edhe prej atyre që kanë gjela si domos.

NARDENI

Je në vehte a po të ve tellallin ? Ashtu paguhi ju doktorët?

¹ Qatip = Ai që hartonte dhe shkruante me dorë shkresat e një zyre ose të një nëpunësi; bashqatip = kryeshkronjës

² Mukavelat = shkruet kontratash, noter (K. Floqi)

³ Mystendik = gjyqtar hetues (K. Floqi)

⁴ Aza = antar gjyqi

OSHAFKA

Po të të kisha bërë dhiatën do të të mernja 5 napolona

NARDENI

Mor po në t'i dhënça unë, ti merr edhe dhjetë. Më mirë vdes pa testament se sa të bije në dorë t' ende.

OSHAFKA

Unë dua napolonin po të thom.

NARDENI

(Me ironi)

Insiston, zoti doktor ?

OSHAFKA

Insistonj edhe fort.

NARDENI

(Nxjer një napoleon prej xhepit)

Ahere afrohu më këtëj.

OSHAFKA

(I vete pranë Nardenit)

Ja ku u afrova.

NARDENI

(Tuke i vënë napolonin nën hundë)

Merri erë.

OSHAFKA

(I merr erën napolonit)

I mora.

NARDENI

Bravo, u pagove !

OSHAFKA

Si u pagova, vetëm se i mora erë?

NARDENI

Tamam, vetëm se i more erë. Kthena krahët pra.

OSHAFKA

Do të t'a mar me gjyq; t'ju kushtonjë dy fish.

NARDENI

Merma në qofsh i zoti, pa le të më kushtonjë edhe 4 fish.

OSHAFKA

Do të pendohi.

NARDENI

Le të pendohem. Të tillë doktorllëk s' paguanj unë.

OSHAFKA

Mirë, mirë, pa i ndajmë lakrat në gjyq (*Shkon*).

Sqen' e XV

NARDENI XINXIFJA, BISHTUKU

BISHTUKU

(*Tuke hyrë*)

As ky doktor s' ju mbaroj punë, zotni ?

NARDENI

Morë maskara, ç' janë gjith këto zuzarë që po më sjell mua sot ti?. Ç'është kjo komedi që po lot mbi kurrizin t' em ? Po dalë, dalë, se gjithë ti do m' i paguash.

BISHTUKU

Unë të thashë, zotni, s'kam shumë faj, se ju po më thoni bjerna doktorë, bjerna doktorë ja këta janë doktorët e mbëdhenj.

NARDENI

Shut, teveqel, hajvan !

BISHTUKU

Kush e dinte se doktorllëku i sotmë paska shumë degë?

NARDENI

Shut, po të thom, mbytu, mos folë budallallëke !

BISHTUKU

Ke të drejtë, zotni, ke të drejtë, po un' i shkreti s' e dinja se gjithë zanatçxhinjtë e argatët qënkun bërë doktorë ! (*Me vehte*). Për zotin edhe mua m'u mbush mëndja të bëhem doktor, edhe të shohç se do t'a bënj doktorllëkun më mirë se këta kopukë.

XINXIFJA

(*Nardenit*)

Mos e shaj edhe shumë Bishtukun e mjerë se nuk ka shumë faj.

BISHTUKU

(*Me vehte*)

Ashtu deh, të lumtë goja, mezi dëgjova një fjalë të mirë.

XINXIFJA

Duhet t' a marrim edhe ne pak fajin për sipër.

BISHTUKU

(*Nardenit*)

E sheh, pra zotni, e sheh ? Duhet t' a merni edhe ju fajin për sipër (*Veçan*) Po faji është fukara, kush i del zot të varfrit?

XINXIFJA

(*Nardenit*)

Duhet t'ja kishim shpjeguar mirë Bishtukut se ç' farë soj doktori deshmë.

BISHTUKU

(*Xinxifesë*)

Folë deh, më paç faqen e bardhë folë !

XINXIFJA

(*Bishtukut*)

Dëgjo Bishtuk !

BISHTUKU

(*Zgjat veshët e afrohet e hap sytëqë të dëgjonjë më mirë*)

Urdhro, zonjë, po dëgjonj.

XINXIFJA

Do vesh të n'a gjesht një doktor të mirë e jo si këta kallpuzanët që solle gjer tani. More vesh ? Duam një doktor mjek, një shëronjës pathollog, një heqim.

BISHTUKU

*(Hidhet përpjetë tuke
goditur ballin e vet)*

Aaaaaâ, tani e mora vesh mirë, jo “duam doktorë”, “duam doktorë”, doktorë ka plot Korça, si e shoh unë edhe të të them zonjë, pa shaka.

XINXIFJA

(Tuke qeshur)

Folë

BISHTUKU

Do t' i këshëllonj heqimët e Korçës që sot e tutje të mos quhen doktorë po heqimë.

XINXIFJA

Shumë mirë do bësh.

BISHTUKU

(Nardenut)

Po pse më thoshe, mor zot se deshe heqim ?

NARDENI

(Bishtukut)

T' u thaftë koka, t' u thaftë, që ku të mbahet. Po të plashtë sytë e nuk më shëkonje që rënktonja, po më prishe gjakun me ata kërpaçë ?

BISHTUKU

Ca më mirë, zotni, se të ra edhe e nxehta. Më të mirë komedi se këtë s'munt të prisnje për t' u zbavitur.

NARDENI

(Qesh)

Ah, lanët, lanët, s' e di ti, po mos kujto se do të shpëtosh nga harxhet që dhashë; ti do m' i paguash të gjitha.

BISHTUKU

(Me vehte)

Ja, këtu e prishmë. Nuk e harron këngën e Mukës zotnia Po ka edhe të drejtë; duhet t' a kisha marrë vesh që duheshe një heqim; po kur e kam kokën të trashë ?

NARDENI

Ç' flet ashtu vetë me vehte ?

BISHTUKU

Jo, s' them gjë, zotni, po mendohem se duhet të shërbenj nj' a dy muaj pa rrogë që t' i vesh në vent ato që pagove.

NARDENI

Si, do mos m' i paguash ?

BISHTUKU

T'i paguanj, t' i paguanj, ç' do të bënj, më zuri taksirati *(Me vehte)*. Ka të drejtë; kjo kokë e ka fajin ! *(I bije kokës me grushte)* Po, pa dale pak *(Mendohet)*. Zotnia është i ftohur e ka nevojë t' i vemë ca ventuza e t' i marrim pak gjak me çark. Duhet të kisha kaqe mënt t' a kuptonja. Unë kujtova se doktorët kush e di ç' farë janë, po mbasi ata nuk janë më të mirë se mua, as nuk dinë më tepër se mua, le t' ja gjejmë ne ilaçin e sëmundjes

XINXIFJA

(Bishtukut)

Mjaft humbe kohë tani po shko shpejt të na sjellësh heqimin

BISHTUKU

(Po bën gjesta me duar pa e vënë re Xinxifën)

XINXIFJA

(Tuke e tundur Bishtukun).

He ! Ç' bën ashtu ?

BISHTUKU

Po qanj hallin e doktorëve e të doktoreshave që n'a muar më qafë!

XINXIFJA

Shko shpejt tani dhe leri ato

BISHTUKU

Shkonj, shkonj (*Me vehte*) Tani do t' a shihni kush është doktor me të vërtet (*Del jashtë*).

Sqen' e XVI

NARDENI, XINXIFJA

NARDENI

A e sheh ti një herë se ç' ngjet në këtë shekull ? Un' e dinja se vetëm heqimët kanë të drejtë të quhen doktorë e jo edhe bakajtë e qymyrxhinjtë. Fund' i fundit të quhen doktorë edhe ata që kanë dalë nga Universiteti e kanë marrë diplomën e doktorllëkut, po jo edhe ç' do çapaçuk. Këtu një spicer që s'di të këndonjë as ricetat quhet doktor, një nallban që msoj si shërohen gomarët po të quhet edhe ay doktor, arzuallxhiu i thotë prapë vehtes doktor e s' e bën kabull as avukat të quhet; një kondoktor rrugash, një kallfë¹ shtëpijash të quhet edhe ay inxhinier-doktor pa pasur pikën e turpit etj. etj. ku do vemi kështu ? Mbaj dorën o Zot, se këta tepëruan zullumin !

XINXIFJA

Me të vërtet është një plagë këjo për njerëzinë.

NARDENI

Plagë edhe ç' farë plage ! Nuk thua se është një zgjebe?

XINXIFJA

Populli i ngratë mashtrohet për ditë prej këtyre.

NARDENI

Do mashtrohet e do fiket gjer sa mos ti pritet hovi sharllatanismës. Këta janë shujzat e Shtetit; janë gangrenë ! Edhe

¹ Kallf = Zejtari që punon me mëditje, si ndihmës i ustait, në një punishte a në një dyqan, ndihmës mjeshtrë.

fatkeqësia, është se populli i jonë akoma s' i ka kuptuar mirë këta parazitë. Po çudi është se edhe ata të pakët që i kuptojnë nuk nguten t' a shpëtojnë popullin prej këtij mjerimi ! Do t' i bënin një nder të math.

XINXIFJA

Tjetri harxhon qimet e kreut, humbet të rit' e tij e dërsin gjer sa të marrë një diplomë e këta pa një shkollë pa kurgjë të dalin doktorë vetëm me anën e praktikës. Turp !

NARDENI

Këtyre s' ju harrin që janë krejt të paditur po s' lënë edhe gur e baltë pa përdorur si e si të poshtrojnë diplomalinjtë, të diturit. Po Ç' na u bë Bishtuku me heqimin ? Më filluan prapë të dhëmburat.

XINXIFJA

Unë të thashë të të fërkonja e të të lyenj, po ti s' më dëgjon.

NARDENI

Oh, edhe ti nuk më lë rehat me të fërkuarat e tua ?

XINXIFJA

Do bësh mirë që të vesh këmbët në ujë të nxehtë.

NARDENI

Prapë të parat ? (*Troket dera*). Hape shpejt se ka ardhur doktori (*Ndjen dhembje*). Oh, oh, s' munt ta dish, sa s' jam mirë!

BISHTUKU

*(Hyn i panjojtur, veshur si doktor me redingot,
kapellë të lartër-cylindër, me mjekër e
mustaqe e me gjyzlyke të
zeza e bastun)*

A kam lejen ?

XINXIFJA

Urdhroni brenda, urdhroni.

BISHTUKU

Mos më thirrë ?

XINXIFJA

Cili je zotrote ?

BISHTUKU

Jam doktor Venduza !

XINXIFJA

Doktor Venduza ?

BISHTUKU

Si urdhron, doktor Venduza, i biri i doktor Çargut¹.

NARDENI

Që këtej je zotrote?

BISHTUKU

Jo, kam ardhur nga Parisi; atje kam mbaruar dhe Universitetin.

NARDENI

Merr vesh nga të ftohurit ?

BISHTUKU

Ha, ha, ha, fjal i thonë asaj ? Unë jam pathollog specialist.

XINXIFJA

Jë doktor ?

BISHTUKU

Jam doktor i doktorëve; jam professor !

NARDENI

Ahere pa më shëkonit sa hethe kam (*I zgjat dorën*).

¹ Çarg = Vegël që përdorej për t'i marrë gjak një njeriu të sëmurë.

BISHTUKU

*(I sheh damarin tuke pasur
sahatin në dorë)*

A, tamam...ke hethe **gastriko – pneumono – nefrito – kardiake** ! si i thomi ne profesionistët.

NARDENI

Ç'farë sëmundje është këjo doktor ?

BISHTUKU

Është një farë sëmundje që vetëm doktor Venduza i Çargut munt t'a shëronjë.

XINXIFJA

S'e kam dëgjuar ndo një herë këtë sëmundje që paska 20 rrokje, si litar vranje¹.

BISHTUKU

Është sëmundje e shqencës së re **hydro–hloro–theiko–bikarbonat–kokodilate**

NARDENI

(Xinxifes)

Ja ky është doktor me fe të gjallë !

XINXIFJA

(Nardenit)

Me nam nuk thua ? Duket nga termat shqencore që po n'a tregon. Këtij i thonë doktor!

NARDENI

(Bishtukut)

Nuk na shqipton pak ç'sëmundje kam se s'e kuptonj shqencërisht.

BISHTUKU

(Me pozë serioze)

Ke, zotni, hethe **mallariko–tropiko–tuberkuloze**.

¹ Vranina = krahinë në Mal të Zi

NARDENI

Tuberkuloze ? Folë mirë ! Medet, më preu e zeza!

BISHTUKU

Mos u tremp se me ndihmën e shqencës së re nesër je më këmbë.

XINXIFJA

Të lumtë goja !

BISHTUKU

*(Nxjer letër e bën një ricetë
tuke folur)*

Boraxkokaina—kafeina—Morfina—striknina

NARDENI

Si the, si the, striknina ? Këjo s'më pëlqen.

BISHTUKU

Tamam se s' të pëlqen, prandaj do shërohesh, se këjo e vret me një herë dhe sigurisht mikrobin e kësaj sëmundje.

NARDENI

(Me vehte)

Këjo vret qenat e do më vrasë mikrobin ?

BISHTUKU

Përpara se të marrësh barnat që shkrova duhet të të marr ca gjak (*Xixifes*). Ti zonjë bjermë nj' a pes' a gjashtë gota për venduzat edhe ca pambuk.

XINXIFJA

*(Shkon e ja merr shpejt
që brenda e ja jep).*

Urdhro.

BISHTUKU

(Nardenit)

Kthe kurrizin pak. (*Nardeni kthehet edhe Bishtuku i ve me të shpejtë venduzat*). Ja këjo mbaroj (*Qit çargun*), të të marr pak gjak.

NARDENI

Aman, doktor, do më dhembnin ?

BISHTUKU

As pak, do shosh e do të të duket si kur të kafshon një plesht (*I merr gjak me çark*). Ja edhe këjo shkoj. Si je tani?

NARDENI

(*Tuke u kthyer*)

O, oh, oh, sa lehtë që jam ! Më vjen të flytyronj (*Xinxifes*). Jak ky qënka doktor i mirë!

BISHTUKU

(*I bën një duva¹ tuke folur vetë me vehte
e bën disa shenja si magji*)

Narden, Narden, lere shtratin më këmbë se s' ke gjë.

NARDENI

(*Me urdhrin e Bishtukut çohet
me një herë më këmbë*)

Hoppa ! S' kam as pak hethe' jam fare mirë; më rrofsh doktor (*E puth*)

XINXIFJA

Të jemi mirënjohës për jetë, doktor bej efendi.

NARDENI

Jepi doktorit Parisian sa të dojë, se më shëroj !

BISHTUKU

Nuk është nevoja se kjo ish sëmundje e vogël; për mua s'janë gjë të këtilla sëmundje, prandaj nuk dua të holla. Po me qenë se ju u harxhuat mjaft sot me ato doktorët e tjerë që thirtë edhe me qenë se këto kërkoni t' ja mbani shërbëtorit t' uaj Bishtukut nga rroga, gjë që s' është e drejtë, për hatër t' em duhet t'ja bëni **hallall**. Ja bëni ?

¹ Duvâ = lutje fetare

NARDENI e XINXIFJA

Hallall qofshin

BISHTUKU

*(Shgul me një herë mjekrën e mustaqet, nxjer
cylindrin e gjyzylykët dhe çfaqet cili është).*

NARDENI e XINXIFJA

(Të habitur)

Bishtuku !!!

BISHTUKU

Unë jam i tëri ! *(Qeshin të gjithë).*

NARDENI

Bravo Bishtuku, e çprovoi sot se është m' i miri nga të gjith
ato doktorët e çuditshëm që na ardhë këtu njëri pas tjetrit.

BISHTUKU

Tjatër herë zotni, po të sëmuri do të thrisni heqimin e jo
doktorin se kjo epidemi e doktorllëkeve që ka zënë sot n'a ka
prishur mëndjen. Duhet të ruhemi nga sharllatanët e reklama-
xhinjtë që vetëquhen doktorë, po edhe Qeveria e Parlamenti du-
het një herë e mirë me ligje e me masa të tjera t'i verë në vent
këta parazitë të shoqërisë njerëzore

FUNT I KOMEDISË

Fati i pa-pritur¹

PERSONAT:

JANKUSHI	- një piktor artist
KUNGULLI	- shërbëtor i tij
SANDA	- kushërira e Jankushit
SHEGA	- shërbëtorja e Santës
PATATRAKA	- noter

(Ngjarja në Korçë më 1905)

¹ Kjo komedi është botuar në gazetën “JAVA” viti 1937 Nr.2,3,4,5,6,7,-8,9,10,11,12,13 e 14

SQENA E I
PATATRAKA, JANKUSHI

PATATRAKA¹

Mezi shkrepni një herë edhe për ty !

JANKUSHI

Ç'farë, ç'farë ?

PATATRAKA

S'e ke marrë vesh akoma ?

JANKUSHI

Jo.

PATATRAKA

Yt ungj Visua.... Perëndia e ndjeftë....

JANKUSHI

Si, vdiq Visua ?

PATATRAKA

Pse nuk e ditke ? Ahere qofsh vet shëndosh.

JANKUSHI

Oh, jazëk.

PATATRAKA

Ç' farë jazëk, nuk thua shyqyr që vdiq ?

JANKUSHI

Më vjen keq për të mjerin !

PATATRAKA

T'u këput shpirti, domethënë. Prit një herë t'a mbaroj fjalën.

¹ Patatrac = Me këtë fjalë përshkruhet në mënyrë figurative një shkatrim i papritur ekonomik, por edhe një zhurmë që bën një qelqurinë kur bie papritmas e thyhet (nga italishtja)

JANKUSHI

Urdhëro,

PATATRAKA

Të ka lënë trashëgim një goxha shtëpi !....

JANKUSHI

Vërtet, thua, apo tallesh ?

PATATRAKA

U gëzove hë ? Vërtet, vërtet.

JANKUSHI

Vërtetë thua, apo tallesh ?

PATATRAKA

U gëzove hë ? Vërtet, vërtet.

JANKUSHI

Ja këtë këtu që jemi e që bisedojmë, të shtruar e të mobiluar ! A të pëlqen?

JANKUSHI

(duke e vrejtur)

Pikë !

PATATRAKA

Po jo të tërë, ama....

JANKUSHI

Jo të tërë ? Po sa, gjysmën, një çerek, një të pestën ?

PATATRAKA

Gjysmën !

JANKUSHI

Prapë bereqatversën !

PATATRAKA

Po edhe këtë me kondita,

JANKUSHI

Me kondita ? Cilat janë ato kondita, pa t'i dëgjojmë një herë e t'i marrim vesh.

PATATRAKA

E kini për gjysëm me një, që është akoma zojushë, që është kushërira juaj e që quhet e harova emërin....Sandë !

JANKUSHI

Sandë ? Cila Sandë është ajo që s' e njoh unë ?....

PATATRAKA

Nuk e di, cila Sandë, po Sandë i thonë dhe kini për të ndenjur bashkë, pa pasur të drejtë t' a shisni ose t' a hipotekoni.

JANKUSHI

Na polli ! Ahere na e paska lëshuar me qira shtëpinë ? Ashtu thuaj më mirë.

PATATRAKA

Nuk është ashtu.

JANKUSHI

Ashtu është; kur s'munt t' a shesim sa pare bën ?

PATATRAKA

Ay që është trashëgimtar. thotë ligja, është për gjithënjë trashëgimtar.

JANKUSHI

Po kur të mos munt të shesë pjesën t' ime ?

PATATRAKA

Ujdisuni me t' ënd kushërirë Sandën edhe shiteni po të doni.

JANKUSHI

Mirë thua.

PATATRAKA

Po të mos harrojmë. Do të rini tok me kushërirën t' uaj.

JANKUSHI

U muar vesh (*veçan*) Këjo s' më pëlqen ! Trashëgim i çuditshëm ky (*Patatrakut*). Po është gjë e tmerrëshme këjo të më detyrojë im ungj të rri doemos me një grua që as e di nga i mban festja, veç se që m' a rekomandon si kushërirën pa le të mos e kem parë as n' ëndër. Po nuk më thoni Zoti Noter ju e njihni ?

PATATRAKA

As unë s' e njoh, po, si ç' duket....është Zonjushë Akoma

JANKUSHI

Sa pare bën në është Zojushe, e martuar, a e ve

PATATRAKA

Tani ja ku t' a dorëzova shtëpinë; kur të vijë jot kushërirë, do vinj t'a instalojë edhe atë, si kur se ty. E gëzofshi e i ndjefshi lezetin. Unë po ikij, se kam edhe punë (*përshtëndeten*).

JANKUSHI

Falemi nderit për mirësinë t' uaj, (*Noteri ikën*)

SQENA E II

JANKUSHI

(*vetëm*)

Cila të jetë kjo kushërirë që është bashktrashëgimtare me mua ? Mua as më bije ndër mënt, as di që të kem një kushërirë që të quhet Sandë. Mos nuk e kam as kushërirë as gjë, e kot po m' a vë në hesap kushërirë im ungj ? Apo mos është ndonjë e dashur e vjetër e tij dhe nuk do t' a lerë udhëve, po më ngarkon mua me marifet ?....Pastaj ç' punë ka ajo e si munt të rrojmë as unë s' e di ! Mos punon vetë a mos punojnë të tjerët për 'të ? Se edhe ky është një problem për mua, se s' dua të më ngjitet si rodhe pas robave që të mos munt t'a shqit (*thëret*): Kungull, Kungull (*dëgjohet hollë një Lepeeee*).

SQENA E III
JANKUSHI, KUNGULLI

KUNGULLI
*(I veshur në të bardha si
gjelltor, duke u përtypur)*

Ç'urdhron Zotni ? Do kafe, çaj, konjak, uzo, marasqino,
mastikë, sartrez, visky, vodkë ?...

JANKUSHI

Plasja, or' të rëntë me gjithë listën e pijeve që po më radhit.
Ç' ke atje brënda në kuzinë që s' të bën zemra të dalish jasht ? A
mos ke ndonjë tavernë, ndo një birrari ?

KUNGULLI

Mos e pyet hallin Zotni. Këjo kuzinë është një kantinë e
klasit të parë, një llokantë, një gjelltoe, një bakallhane, një
sallamari, një restaurant, ç' të duash është.

JANKUSHI

Mos folë ç' të vjen në gojë, tarallak, budallë !

KUNGULLI

S'të gënjej Zotni, për Zotin, për Krishtin, për Perënditë, për
Pejgamberët për Shenjtorët, për Djajtë....

JANKUSHI

He, he, more tatëpjetë, kastravec i gjorë. Digjo këtu,

KUNGULLI

Urdhro Zotni.

JANKUSHI

Të pëlqen këjo shtëpi ?

KUNGULLI

Ç'thua, afendiko, këjo shtëpi s'më pëlqen ? Une vdes,
ngordh, cof, shuhem, them, vritem....

JANKUSHI

He, hii, ngadalë jahu; unë të flas një fjalë e ti m'a fillon me diksionerin t' ënd. Po të pyes, a të pëlqen ?

KUNGULLI

Po s'më pëlqen ? Fjal' i thonë asaj, q' i marsha të keqen kësaj shtëpije? Po ku ka si këjo shtëpi, Zotni ?

JANKUSHI

He, pra, në këtë shtëpi do të rimë këtëje e tutje.

KUNGULLI

Në kë....të....shtë....pi ?....Ç'më thua, mor Zotni, po ti qënke për sihariq; (*hedh shapkën mbi dhë*) O,ho,ho,hoooooooo, sa të lumtur që do të jemi....O, po ,po ,po ,po ,sa më gëzove, Zotni! (*enthusiaset*) poshtë qilaret, bodrumet, qymezet, kotecet, kolybet, plevicat, ahuret, quaret, sandërmati....

JANKUSHI

Heeeeeee ! Plasja të preftë, Or po ku i gjen gjith' këto fjalë, që të vetë goja si rodhani¹ ?

KUNGULLI

Ment prishem mentsh nga gëzimi, Zotni për këtë fatin t'onë, prandaj po i çoj në djallë të math të gjitha ahuret e kotecet ku kemi ndenjor gjer tani bashkë me ato deriçka aqe të vogla e të ulta sa futeshim përmbys kur hynim e dilynim më krahëzaj ! Ku pallati, ku jerevija² !

JANKUSHI

Leri fjalët tani, se kemi edhe punë të tjera.

¹ rodhan = Gjepi i tezgjahut, ku është mbështjellur peri dhe shkon e vjen me shpejtësi, masur, sovajkë (anglisht shuttle)

² jerevi = një shtëpizë në fund të oborrit për të depozituar plaçkat që nuk përdoren në shtëpi

KUNGULLI

Si urdhron, Zotni, si urdhron. Po ku e gjete Zotni gjith këtë birko¹ pallat? Mos e bleve (*veçan - un' e di që ti s' ke fen' e mete-likut*), mos t'a fali kush, mos e trashëgove ?....

JANKUSHI

Tamam tash e gjete. E trashëgova.

KUNGULLI

Nga kush Zotni ?

JANKUSHI

Nga im ungj Visua.

KUNGULLI

Viso Terterivani ? Pse vdiq Visua ?

JANKUSHI

Na la shëndosh !

KUNGULLI

Udha e mprap....e mbar' i qoftë !.....Dhe ay t'a la gjithë këtë ?

JANKUSHI

Ay, po ç'e do s'ma la të tërë. Më la vetëm gjysmën.

KUNGULLI

Po gjysmën tjetër ?

JANKUSHI

I a la, thotë, një kushërirës s'ime që i thonë Sandë, A di ti Kungull, të kem ndonjë kushurirë që të quhet Sandë ?

KUNGULLI

(*Mentohet*)

As Sandë, as Sandushkë s'di të kesh.

¹ Birko = fringo i ri

JANKUSHI

Ashtu them edhe unë,

KUNGULLI

Po ku është ajo jot kushërirë t' i shohim syt një herë ?

JANKUSHI

Do të vinjë ku do që të jetë (veçan) Medet që harrova t'a pyes noterin se ku rri këjo kushërira ime e kur vjen këtu.

KUNGULLI

Po ç' i ra nërmend atij t' yt ungji të të verë edhe një bela kokës?

JANKUSHI

Edhe unë po çuditem.

KUNGULLI

Mos e ke kushërirë ashtu.....nga dor' e mëngjër ?

JANKUSHI

Edhe mua ashtu më duket.

KUNGULLI

Të jetë ndo një dyzet-pesëdhjetë godinash, ndo një katundare, ndo një lesh kuqe ndo një e lijosur, ndo një gjë e vishkur, pa shije, pa lezet, fundi i fundit ndo një antikë ?

JANKUSHI

Ku t'a di unë. Po që të më thotë noteri mua se është akoma zojush, do me thënë është ndo një Sandërma, ndo një Karatinë. Edhe kujton im ungj se unë mund të rroj më një shtëpi me 'të?....Me azallah !

KUNGULLI

Edhe këto çupat plaka, Zotni, janë edhe tepër msyese.

JANKUSHI

Ç' do me thënë msyese ? Mos do të thuash mësuese ?

KUNGULLI

Makar të ishte mësuese, Zotni, po është *msyese* do me thënë msyn, sulet, turret, lëshohet, derdhet, si të të thom, të hidhet përsipër si një kuçedër !

JANKUSHI

Ashtu thuaj; tani e mora vesh. Po, po, munt të jetë edh' ashtu si thua e pastaj vaj halli me mua !

KUNGULLI

(*veçan*)

Edhe me mua ! (*Jankushit*) Do gjejmë belanë Zotni, po të jetë ashtu si thashë.

JANKUSHI

Po ahëre si do bëjmë po të jetë aqë sentimentale kushërira? Ajo munt të më bjerë në qafë t' a mar për grua, që s' është e mundur. Duhet të marrëm masa preventive sa pa ardhur.

KUNGULLI

Duhet edhe shumë, se me azallah po t' u kolis¹ një dhëmbje e këtillë nuk e shqit dot nga qafa !

JANKUSHI

A !.....Tani më ra nër mënt se si do të bëjmë. Po do të më ndihmosh edhe ti në këtë mes.

KUNGULLI

Me gjith qejf, Zotni, veç urdhro.

JANKUSHI

Do t' i shkruaj një letrë, e do t' i thom se jam i fejuar, edhe kështu ajo do t'a presë shpresën nga mua e do të jemi rahat. Si thua ?

¹ kolis = ngjit

KUNGULLI

Shumë mirë je kujtuar.

JANKUSHI

Ahere nem ca letrë e një zarf dhe ngjyrë që t' i shkruaj.

KUNGULLI

(vete i mer e i a sjell)

Urdhro.

JANKUSHI

(Duke zënë vend në tryezë e duke shkruar)

“E dashura Kushërirë,

Jam i lumtur që do të banojmë bashkë në shtëpinë që na la të dyve xhaxha Visua, të cilit i falem nderit që na detyroi të rrijmë bashkë në këtë shtëpi. Këjo gjë ka gëzuar tepër edhe të fejuarën t'ime të dashur, e cila për disa arsye e gjora nuk do të munt të vijë këtë dimër të na shohë në këtë shtëpi, por ngushëllohet tepër se do të kemë shoqëri me ty, e dashura kushërirë,

Kushërirri yt që po pret pa durim të të njohë së afërmi.

Jankushi

(E mbyll letrën e ja jep Kungullit)

Na-je, shpjerja Patatrakës (*trakatrakës*) t'ja dërgojë, se ajy ja di adresën.

KUNGULLI

(E mer në dorë).

Peqe, Zotni, po shkoj t' ja jap (*del*).

SQENA E IV

JANKUSHI

(vetëm)

Mir' e mendova kështu. Ajo posa t'a marrë letrën, do shohë që jam i vluar¹ për martesë dhe do mbledhë mëndjen me një herë, e kështu, edhe në qoftë se vjen me qëllim që të bashko-

¹ i vluar = i fejuar

het me mua e të më marrë për burrë, me këtë letrë do të marrë një dush të mirë, sa edhe ajo do të çuditet ! (*duke shëtitur posht' e lart*). Ç't'i thotë mendja e t'im ungji, të më ngjitë edhe një bisht mbrapa ? Ç'do të jetë vallë këjo ? Më duket se ka një mister këtu brenda. Po si do që të jetë do t'a marrim vesh....(*mentohet*). Të shkretën, m' u zu goja dhe harrova t'a pyes Patatrakën, prej kujt fisi është, e bija e kujt është, ç'njerës ka në shtëpi ? etj. etj. Se tani po më kujtohen, si kofini pas të vjelit.

SQENA E V

JANKUSHI, KUNGULLI

KUNGULLI
(*Duke hyrë*)

Ja dhashë, Zotni, letrën.

JANKUSHI

Ja dhë, ha, bravo !

KUNGULLI

Ja dhashë, po më dha edhe ay një letrë nga jot kushrirë prapë, si më tha, dhe më porositim të t' a jap në dorë (*ja jep Jankushit*).

JANKUSHI

Pa u njohur mir' akoma më shkruan kushërira ? Çudi (*E këndon letrën me zë*) :

“I dashur kushërir’ im.

Ah, sa e lumtur që jam se do t'a shkojmë verën bashkë sivjet. Zoti e qetësoftë shpirtin e të ndjerit xhaxha Viso në paradisin e paradiseve, që u kujtua të n'a mbledhë bashkë në një shtëpi që të dy ne ! Tamam këjo e ka kënaqur kaqë fort të vluarin t'im të adhuruar, sa s'e tregon dot gëzimin. Veç se i vjen keq që nuk do të na vijë të na shohë sivjet në shtëpi se ka ca punë në Selanik; po ay kënaqet që s'jam vetëm, dhe kam për ngushëllim kushëririn t'im të dashur.

Me shumë të fala, kushërira jote që s' duron gjer të të shohë.

Sanda

Bre, bre, bre, çudi, mrekulli këjo letrë ! Si dreqin takoj
kështu, si kur të ishim më një mëndje që të dy ? Do me thënë këjo
qënka vërtet e vluar; ahëre s'paskam frikë (*Kungullit*) E pe se
ç'më shkruan edhe këjo ? Çudi, si rastisi kështu!

KUNGULLI

Ahëre mos kij frikë, Zotni, shpëtove !

JANKUSHI

Tani kur të vijë këtu këjo kushërira imë, ti Kungull, shiko
të sillesh mirë e mos na nxier avaze, si e ke zakon.

KUNGULLI

Unë të bëj avaze Zotni ? Zoti mos e dhëntë ! Unë do
përpiqem që t'a kënaq kaqë shumë Zojushen t' tët kushërirë sa
edhe ajo do të habitet. Mua vetëm më lini në kuzinë, pa ç'të doni
ju bëj, se për Zotin se në gjëndet kuzinë më e mirë se këjo, Zotni,
qumusht *Dallandusheje* ka; paradis është; more ç'thom unë?
Xhenet, ore, xhenet; atje dua t'm'a marrë Perëndija shpirtin ! Pa
ç'të ka një qilar, mor Zotni, ç' të ka një verë, ç'farë verë të thuash
zotrote, verë që pritet me thikë ! Perëndija e ndjeftë atë t' ët ungj,
se si kur më qënka në shpirtin t' im.

JANKUSHI

Mirë, mirë tani, pa leri ato fjalë. A ke gjë edhe për mua të
më sjellësh të ham se më shoj urija ?

KUNGULLI

Posi s'ka, mor Zotni; veç urdhëro ç'të duash e po të
pregadit një drekë që as n' ëndër të mos e kesh parë !

JANKUSHI

Digjo ! Më bëj gati një bërnxollë edhe një omeletë të mirë;
ca sallame e ca proshuta; pastaj ca ullinj, ca havjar të zi, një
shishe verë të kuqe e një të bardhë, fruta e ç' tjetër të ketë.

KUNGULLI

Ka ç' të duash po të thom, veç urdhro....

JANKUSHI

Të thashë, pra, e more vesh: shko shpejt e m' a pregatit.

KUNGULLI

Me gjithë qejf. (*hidhet duke kërcyer dhe shkon në kuzinë duke kënduar*).

SQENA E VI

JANKUSHI

(*vetëm*)

Ama edhe ky trashëgim kështu pa pandehur n' a erdhi. Po, le gjith' e gjithë po im ungj paska lënë edhe një goxha kantinë të hazërtë ! Ç'i a prishi barkun Kungullit të ngratë ! Tani kur t' i bierë më not Kungulli në ato qilare, dreqi e ç' ngjet që andej ! Kësmet, kësmet! S'kam durim gjer sa t'a shoh edhe atë kushërirën t' ime, së cilës sot po ja dëgjoj emrin për herë të parë. Nga letra që më shkruan, ajo qënka e zënë edhe për t' u martuar, do me thënë s'qënka edhe aqë plakë, përveç në është shtrigë këjo, edhe shtrigan ay që e merr. Nejse, u bëmë edhe me shtëpi se ishim rrugave, pa kemi edhe gojë të flasim: Jo pse na la gjysmën xhaxhai, jo pse n' a la të tretën; more futu brenda atje pa ç'të duhen ato. (*sheh nga penxherja që po vjen Patatraka*). A, a, vjen prap noteri këtej. Ç' do t' më thotë vallë ? (*Patatrakës*) Urdhro, urdhro.

SQENA E VII

JANKUSHI, PATATRAKA

PATATRAKA

Pata harruar ca gjëra prandaj u ktheva prapë.

JANKUSHI

Qoftë për të mirë.

PATATRAKA

I ndieri Visua ju ka lënë edhe një barrë tjetër në testamentin e tij, që jini të detyruar të dy me kushërirën t'a bëni, si trashëgimtarë që jini.

JANKUSHI

Ç'farë, në paç Perëndinë ?

PATATRAKA

Ajy ju detyron të bëni një çesme përjashta shtëpisë që kush të shkojë të pijë ujë e t' a kujtojë tuke thënë "Ndjeji Zot Shpirtin"

JANKUSHI

Kjo s'është ndo një çudi e madhe.

PATATRAKA

Si s'qënka ndo një çudi ? Ajo do nj' a 10 – 20 napolona, ndofta edhe më tepër, a e bëni ? Se unë si ekzekutor i testamentit kam të drejtë t'ja u imponoj.

JANKUSHI

Do me thënë qëllimi është të pijnë ujë sa udhëtarë të shkojnë, është kështu?

PATATRAKA

Po.

JANKUSHI

Ahere edhe ky qëllim mbarohet.

PATATRAKA

Qysh ?

JANKUSHI

Qysh ? Jam ngjit një lajmërim këtu përjashta, vë edhe nj' a dy shtëmba me ujë dhe ju thom, që kush të dojë munt të pijë ujë sa të dojë dhe në dashtë le t'a kujtojë xhaxhanë, në dashtë le të mos e kujtojë. Si thua ?

PATATRAKA

Të të thom....nuk është keq....Mirë thua !

JANKUSHI

Ahere ashtu bëjmë.

PATATRAKA

Po i ndyeri shton akoma se dëshiron t' i bëni edhe profilin e tij në mermer.

JANKUSHI

Ay, më ndjeftë Perëndia, dashka ljepura me petrahile¹. Ja, i vëmë një fotografi të tij me një xham në mur dhe mbaron.

PATATRAKA

Mirë thua, mirë thua; s' janë ato kohë tani, duhet ekonomi, ekonomi. Ahere kështu bëjmë, vëlla (*çohet të shkojë*).

JANKUSHI

(*E ndalon*)

Dale, ku vete ? është koh' e drekës.

PATATRAKA

Tamam pse është kohë e drekës duhet të shkonj edhe unë e t'u lë rehat.

JANKUSHI

Jo, jo do rrish të hamë bashkë.

PATATRAKA

Ç'ka, si të doni, s'ja u prish qejfin.

JANKUSHI

(*I bërtet Kongullit*)

Kungull, Kungull....(*Kungulli që nga kuzina thret ! “Lep, lep” por nuk vjen jashtë dhe Jankushi i thurret prapë Kunguuuuullll ! (Kungulli që nga brenda: lep, lep, lep leeeep !) Eja more i mallkuar, shpejt.*)

¹ petrahile = Rrip i gjerë e i gjatë, i qëndisur me fije ari, të cilin e mbajnë të hedhur në qafë e të lëshuar deri te gjunjët priftërinjtë ortodoksë gjatë ceremonive të rëndësishme fetare

SQENA E VIII
TË PARËT DHE KUNGULLI

KUNGULLI
*(Tue fshirë buzët e tuke pirë nga një
herë verë me një shishe)*

Bujurum, Zotni, urdhroni....

JANKUSHI

Ç'bën ashtu, more, akoma po përtypesh ?

KUNGULLI

Ç'të bënj, Zotni, këjo kantina s'mbarohet kurrë, sikur edhe një taborr asqerë të vinë e të hanë këtu ! Ndieje, Zot, atë shpirtin e madh të fort të madh.... të t'yt Ungji. Për Zotin trashëgim më i mirë, Afendiko, se këtë nuk bëhet.

JANKUSHI

Mjaft na çave kokën, tani dëgjo

KUNGULLI

Urdhro.

JANKUSHI

Është gati dreka që t' a shtrojsh ?

KUNGULLI

Ja tani posa vura brizollën në zjarrë; ç' të vjen era myshk, Zotni? (*Merr erë*). O po, po, po, ç' erë është këjo që ja shkon manushaqes, trëndafilut, borzilokut, trëndelinës....

JANKUSHI

Mjaft, mjaft. E hape prapë atë vokabularin t' ënt ? Merr vesh këtu : Bëj për dy veta, të hamë, se kam mysafir Zotni Patatrakën që do na urojë për shtëpinë.

KUNGULLI

Bukur fort. Ahere urdhroni të hani se gati ju a kam drekën

JANKUSHI

Si kështu ? Ku e dinje ti se kam mysafir ?

KUNGULLI

Po ç' bënj unë, Afendiko, a thua se mos ha kashtë ? Unë posa e pashë Z. e tij që vinte, që së largu e kuptova se do t' a kemi mysafir dhe shpejt përgatita për dy veta.

JANKUSHI

Mirë bëre, po si të ra ndër ment kështu ?

KUNGULLI

Si të mos më bjerë, mor Zotni, po vjen tjetri në vakt të drekës për punë?

JANKUSHI

(E zë për veshi)

T' i shkul veshët po të flaç ashtu tjetër herë.

PATATRAKA

Lere, lere të flasë se qenka shumë humorist.

JANKUSHI

Sa për atë, ky s' të lë zorrë në bark kur fillon nga shakatë.

PATATRAKA

Nuk thua se je i lumur që e ke ? Sikur të kisha edhe unë një si ky. beqarllëku nuk shkohet ndryshe.

JANKUSHI

Ke të drejtë *(Kungullit, të cilin e godit në supët)*. He, Kungull, të shtrohemi tani ?

KUNGULLI

Bujurumm urdhroni, sofrë është gati *(Jankushi me Patatrakën hyjnë brenda në kuzinë dhe pas atyre hyn edhe Kungulli, i cili mbassi dëgjohet, për brenda, që ju thotë urdhroni, shtrohu-*

ni, gati i kini të gjitha, ja edhe vera ja dhe frutat del prap jashtë, në sqenë).

SQENA E IX

KUNGULLI

*(vetëm duke shetitur e tuke parë
nga një herë, e tuke ngrënë arra të
qëruara që i nxjerr nga xhepi i tij)*

Oh, ho, ho, se ç'jetë të bukur do të shkojmë këtu me afendikonë ! More ç' kësmet ky për Zotin, as në mend s'e kisha parë! Duket se ka qenë hamës i ndjeri Visua; dinte të rronte mirë prandaj e kishte tërë këtë kantinë, këtë farë qilari, që daç i thuaj llokantë, dhe në daç i thuaj....more ç'do që t'i thuash e meriton, për Zotin ! Pa le tani kur të na vijë kushurira sa mirë do të shkojmë. Sikur të jetë edhe ajo pijanike si unë, Zoti më vraftë në mos e mbajça të dehur, gjith ditën, brënda në kantinë dhe afër buteve! Shaka i thonë të bijesh më një kantinë si këjo ! *(Tuke ngrënë arra e tuke pirë verë, sheh nga penxheret)*, Po vijë dy gra....jo, dy nuse.... qënkan shumë të reja....more qënkan pikë. Qëndroi arabaja....Po dalin....këtu po vijnë....Bre, bre, bre, sa të bukura qënkan ! *(Troket dera)* Urdhroni, urdhroni *(Shkon e hap derën)*.

SQENA E X

SANDA, SHEGA, KUNGULLI

SANDA

Këtu rri Zoti Jankush ?

KUNGULLI

Këtu, këtu....Zonjë, zojushe.... më ndjeni s' di si t'ju thrres.

SANDA

Zojushe.

KUNGULLI

Zojushe, fort mirë, gëzohem fort, ashtu do t'ju thrres.

SANDA

Këtu është z. Jankushi ?

KUNGULLI

Këtu, Zonjushë këtu brenda është edhe, me folë më mirë, brenda në kuzinë është.

SANDA

Ç' bën atje ? A, po.... më ra ndër mënt; është koh' e drekës e na ndjeni se ju bëmë behuzur¹.

KUNGULLI

S' është fjal' ajo Zojushe, për Zotrinë t'uaj është shtëpia e hapur kurdoherë.

SANDA

Vetëm është ?

KUNGULLI

(*veçan*)

Këjo duket si e brëndëshme këtu, mbassi interesohet kaqë fort të dijë në është vetëm Zotnija (*Sandës*) Jo, Zojushe, s'është vetëm; ka edhe një mikun e tij për drekë e po hanë tok.

SANDA

Kush është ay tjetri ?

KUNGULLI

(*Veçan*)

Djall' o punë, këjo dashka t' i dijë që të gjitha. (*Sandës*) është një noter, Zoti Pata....jo Pata.... dale si i thonë....- Patatja....jo, jo.... e kam gabim....Patraka....jo, jo....po....- Patatraka; Trakatraka, s' e mbanj mënt mirë.

SANDA

Zoti Patatraka !

¹ behuzur = bezdi

KUNGULLI

Si urdhron, ay vetë është; një burr' i thyer, i shtrembër, shtrembanik do me thënë, një ligur, i thinjur.

SANDA

Mirë, mirë e mora vesh; e njoh Zotin Patatraka

KUNGULLI

Eh, po kur e njohke ç' më pyet mua ? Ahere s' është nevojë të ta rekomandoj.

SANDA

Ç' punë ka Zoti Jankushi me Patatrakën ?

KUNGULLI

(Veçan)

Tashti më polli; t' i thom edhe ç' punë ka ! (*Sandës*) Ç'farë punë do kenë, Zojushe ? Ja bukë po hanë.

SANDA

E di që hanë bukë por të pyes në kanë ndo një punë të veçantë bashkë, se interesohem edhe unë.

KUNGULLI

(Veçan)

Këjo qënka ç' qënka ! (*SanDës*) S' di të kenë ndo një punë. Po, ju lutem, cila jeni Z. Juaj, që t' i thom ?

SANDA

Le të hanë bukë një herë, pastaj kur të vijnë këtu njihemi.

KUNGULLI

(Duke rëfyer Shëgën)

Po Zojusha tjetër, cila është ?

SANDA

Këjo është shërbëtorja ime.

KUNGULLI

(Veçan)

Ekstra është edhe këjo, tamam si një llokum a simit.

SANDA

Sa oda keni përposht, e sa lart ?

KUNGULLI

(Veçan)

Mor këjo qënka pun' e madhe (*Sandës*). Po më ndjeni Zojushe t'ju thom, ç' ju hyn në punë juve sa oda ka këjo shtëpi, se mos do t' a bleni, a mos do t' a merrni me qira ? Këjo shtëpi as shitet, as blehet, as epet me qira !

SANDA

E di edhe këtë.

KUNGULLI

E ditke edhe këtë ? E po ahëre pse më pyet mua ?

SANDA

Të pyes se kam të bënj dhe unë këtu brënda.

KUNGULLI

Ashtu ? Ahëre m' a falni. (*Veçan*) More mos është këjo e kushurira e Zotnisë, bashkëtrashëgimtarja ? Këjo do të jetë! (*Santës*). Mos të quajnë Sandë, Zonjushe ?

SANDA

Si urdhëron.

KUNGULLI

Dhe e mbesa e të ndyerit Visua, që na ka lënë këtu një koxha bufe, që s' ka si bëhet më mirë ?

SANDA

Si urdhron.

KUNGULLI

Ashtu thuaj de ! Po ahëre qënke mi tanët ! (*I hidhet më qafë po Sanda e shtyn*).

SANDA

He, he, ngadalë ! Qënke pak i pa-turpshëm ! Cili je ti ?

KUNGULLI

Nuk e more vesh akoma? Kam nderin t'ju paraqitem si i vetmi shërbëtor e gjelltor i Shkëlqesisë së Tij t'im Zoti; dhe m'a fal pse u solla ashtu si.....njeri i brëndshëm.

SANDA

Po, po, e mora vesh që kur se mban erë harbut !

KUNGULLI

S'kam faj unë. Fajin e ka i ndyeri Visar që na la këtë kantinë. Po, s'ju pyeta, a kini ngrënë bukë ? T'ju gostit nga një verë ! (*Nxjerr shishen nga gjiri*). Ah, Zojushe, na ka lënë një verë, i ndyeri, që është pik' e mjalit; pa pi një herë, pi të shohish, pastaj më thuaj mua ti në gjendet verë si këjo në botë ! A do edhe ca arra të qëruara për meze ? (*Nxjerr prej xhepit*)

SANDA

Leri, leri, falemi nderit shumë.

SQENA E XI

TË PARËT, JANKUSHI, PATATRAKA

(*Jankushi me Patatrakën mbassi hëngrën bukë
po dalin në sqenë tike u llafosur pa vënë re
Santën me Shëgën*)

JANKUSHI

(*Patatrakës*)

Ahëre, po sa të vijë ime kushërirë, urdhëroni këtu dhe installojeni edhe atë në shtëpi.

PATATRAKA

Po, po, ashtu do bëjmë. (*niset të shkonjë*).

JANKUSHI

Dale, mos ikë që tani rri të pijmë edhe kafënë (*Kungullit*).
Bëna nga një kafe mua e Zotnisë. (*Tuke vënë re Santën me
Shegën*). Cilat janë këto ?

KUNGULLI

(*Ngadalë Jankushit*)

Është kushërira e jote, Zotni, Zojusha Sanda me shërbëto-
ren e saj. Tani sapo erdhën. Shikoje një herë në sy; pika janë, si
njera tjetëra.

JANKUSHI (*Gjithashtu*)

Ç' thua more ? (*Sandës*) Zojusha mos është kushërira ime
Sanda ?

SANDA

Un' e tëra, po Zotrit' e juaj ?

JANKUSHI

Unë, Jankushi (*zihen për qafe*) Mirë se më ardhe e t'u
lumtë këmba. Oh, sa gëzohem për kushërirën që paskam e po
njoh tani. (*Tuke i treguar Patatrakën*), Z. e tij Z. Patatraka, noter;
(*i tregon Sandën*). Kushërira ime, Zojusha Santë.

PATATRAKA

(*E zë për dore Sandën*)

Oh, gëzohem fort. (*Ngadale Jankushit*) Qënka shumë e
bukur, kushërira e jote.

JANKUSHI

(*Ngadalë Patatrakës*)

Mjerisht shumë e bukur.

PATATRAKA

(*Ngadalë*)

Pse thua mjerisht ?

JANKUSHI

(Ngadalë)

Se këjo qënka e vluar.

PATATRAKA

(Ngadalë)

Jo, more, ç' thua ?

JANKUSHI

(Ngadalë)

Mjerisht, njëmijë herë mjerisht !

PATATRAKA

(Santës)

Zojushe, mbassi takova të jem dhe unë këtu, kam nderin t'ju installonj brënda në këtë shtëpi të bukur, bashkërisht me Z. Jankush, si mbas testamentit të të ndyerit ungjit t'uaj, Visarit e si ekzekutor i testamentit që jam. E gëzofshi dhe e trashëgofshi brez pas brezi.

SANDA

Ju falemi nderit fort (*Jankushit*). Edhe gëzohem fort që u njoha. Me të vërtetë paskam një kushuri të mirë.

JANKUSHI

Po, zojusha tjetër cila është ?

SANDA

Shërbëtorja ime.

JANKUSHI

Bravo, paske edhe shërbëtore të mirë.

KUNGULLI

(Veçan)

Këjo është tamam për mua !

JANKUSHI

(Sandës)

Po kur do kemi lumtërinë të njohim edhe të vluarin t'uaj?

SANDA

Mjerisht ai është zënë me punë dhe vetëm nga Qershori që vjen do mundni t' a njihni.

JANKUSHI

Është kështu si ti ?

SANDA

(Me buzën në gaz)

Eh,...as unë s' di si të them. Po e vluara e juaj, do vinjë të na shohë këtu ndo një herë ?

JANKUSHI

Do vinjë, do vinjë, po, mjerisht, edhe ajo pret vakancat.

SANDA

Pse ashtu ? Mos është studente ?

JANKUSHI

Po; sivjet mbaron Lycenë në Selanik.

SANDA

Bravo; ju uronj nga zemëra.

KUNGULLI

(Veçan)

More të gënjyer që i bën !

SANDA

Do t' i shkruanj shpesh herë.

JANKUSHI

Pse jo ? Do gëzohet shumë.

KUNGULLI

(Veçan)

Çuditë si i mbahen të qeshurat kur gënjen kaqë fort !

SANDA

(Shegës)

Ti Shegë, mos rri tani. Ja ku e ke edhe shokun (*I rrëfen Kungullin*); Ujdisni shtëpinë; ti merri përsipër odat dhe Z. tij....(*Jankushit*) si e ka emrin?

JANKUSHI

Kungull, faqe me nder (*Qesh*).

SANDA

Kungull (*Qesh*). Shumë mirë; lipset edhe Kungulli nga ndo një herë (*Shegës*). Ti ujdis lart dhe Kungulli përposh në kuzinë në sallën e bukës, që t'a goditni shtëpinë nikoqirisht, (*Jankushit*) apo jo, kushëri ?

JANKUSHI

Faleminderit fort e fort dhe jam shumë' i lumtur që erdh në shtëpi një nikoqire e tillë, si ti.

PATATRAKA

Mua më ndjeni se do shkonj.

SANDA

Pse nguteni ?

PATATRAKA

Kam edhe punë, Zojushe.

SANDA

Si të doni, po ju lutemi të na urdhëroni si në shtëpinë t'uaj. Do t'ju presim me gëzim

PATATRAKA

Falemi nderit, Zojushe. Tani ju uronj edhe një herë, ndjeshi gëzuar e i ndjefshi lezetin shtëpisë.

JANKUSHI e SANDA

Faleminderit (*Patatraka shkon*).

SANDA

(Shegës)

Filloni që këtu më parë; ne më Z. Jankush do shëtitim pak në kopësht gjer sa të mbaroni ju. *(E merr Jankushin për krahu dhe dalin jashtë).*

SQENA E XII

SHEGA, KUNGULLI

*(Shega mvishet me rrobat e punës dhe fillon të ujdisë shtëpinë.
Kungulli e sheh me vërejtje s' guxon t' i flasë)*

KUNGULLI

(Veçan)

Dua t'a pyes, t' i flas, t' i hap muhabet, por këjo as që më sheh në sy. Shumë serioze duket shejtaneja !

SHEGA

(Veçan duke spastruar)

S' kisha dëgjuar emër Kungull, tashti po e dëgjonj *(qesh)*.

KUNGULLI

(Veçan)

Shih, shih, qesh djalli *(Shegës)* Pardon, Zojushe, pse qesh?
Pa më thuaj?

SHEGA

(Tuke qeshur)

Qesh me vetëvehten t' ime. Ç' të lypset ty të pyeç ?

KUNGULLI

(Më vehte)

Kqyre, kqyre ! *(Shegës)* Dua të di, domethënë, pse qesh .

SHEGA

Pse qesh ?....Qesh se të thënkam "Kungull" prandaj *(Qesh)*
ha, ha, ha....!

KUNGULLI

Po edhe ty të thonë Shegë !

SHEGA

Ku Kungulli, ku Shega !

KUNGULLI

Është m' e bukur, do të thuash, Shega se Kungulli, hë!
Hëj qeratinë, qeratare, qeratuckë, sa të di lëkura !

SHEGA

Ku e ke gjetur këtë emër ?

KUNGULLI

Unë s' e kam gjetur, m' a dha Kumbari.

SHEGA

Të këtillë emër të dha kumbari ? Ha, ha, ha,haaaa.

KUNGULLI

(Më vehte)

Kqyre, kqyre, si qesh e paudha ! Edhe sa i ka lezet;
(*Shegës*). Pse çuditësh, nuk të pëlqen kungulli ?

SHEGA

Kungulli është për evgjitët.

KUNGULLI

Pa shëko, pa shëko, ç' thotë ? Pse qënka për evgjitët ? Nuk
e hanë edhe arhondët e arhondeshat ?

SHEGA

Kungull....Kungull ! Si s'ta vuri embrin....

KUNGULLI

Kastravec ? Ashtu e deshe ti ?

SHEGA

(Veçan)

Qënka edhe i zgjuar djalli !

KUNGULLI

(Tuke i u afruar e zë për dore)

Ç' flet ashtu me vehten t' ende ?

SHEGA

Rri urtë, mos prek me dorë po shëko punën t' ende !

KUNGULLI

(Veçan)

Qënka edhe zëmbrake ! Medet më preu tërë yryshin; dhe unë i ngrati mendonja të tjera gjëra për atë ! Durim *(Shegës)*. U zembërove, hë ? Mos u bëj e egër; na jemi miq e do jetojmë bashkë këtu, nuk e more vesh akoma ? *(i afrohet)*.

SHEGA

Më gojë folë, me dorë mos trazo !

KUNGULLI

Pardon, pardon! tjetër herë s' e bënj ! *(Shega qesh)*. Qesh, hë, qeratinë, qeratinë ! Nuk më thua pse t' a vunë edhe ty emrin mollë a dardhë, qershi a pjeshkë po të quajtën Shegë ?

SHEGA

Ka emër më të mirë se Shega ?

KUNGULLI

Mirë thua, s' ka emër më të mirë!

SHEGA

Sa kohë ke me zotin Jankush ?

KUNGULLI

As unë s' e mbaj mënt. Kam shumë vjet.

SHEGA

A e ke parë të vluarën e tij ?

KUNGULLI

(Veçan)

T' a gënjej edhe unë si afendikoj i im ? (*Shegës*). Si do të të flas? Të të flas të drejtën ?

SHEGA

Të drejtën, prandaj po të pyes.

KUNGULLI

Fjala, ama, këtu të mbetet.

SHEGA

Mos kij dyshim, të betohem.

KUNGULLI

Thuaj për atë qiell e më thertë !

SHEGA

(Ngren dorën)

Për atë qiell e më thertë.

KUNGULLI

(Ngadalë Shegës)

Zotnija im është beqar, s'është i fejuar !

SHEGA

Vërtet ? Po ahëre pse thotë se është i fejuar dhe bile e ka të vluarën në shkollë në Selanik ?

KUNGULLI

Gënjen me thasë !

SHEGA

Pse të gënjenjë ? Kush e shtrëngoi ?

KUNGULLI

Ay pat frikë se mos kushurira e tij është ndonjë karikatura, ndonjë plakë dhe kish frikë se mos i mbetej në qafë, se këto pulat plaka janë meazallah!

SHEGA

(Mendohet e vë gishtin në kokë)

Hëëëë....prandaj ja shkrojti atë letër s'ime Zonjë.Qenka i pamartuar!....Tani e mora vesh.

KUNGULLI

Tani e kam radhën unë.

SHEGA

Folë.

KUNGULLI

Do m'a japësh edhe ti fjalën se do të më thuash të drejtën?

SHEGA

Po.

KUNGULLI

Nam dorën ! *(Shega ja jep)*. Thuaj, për Zotin !

SHEGA

Për Zotin ! Oh, po lëshoma dorën; mjaft m' a shtërngove!

KUNGULLI

Më vjen sikur kam një thesar në dorë *(Ja puth)*. Ohohoooo!

SHEGA

A ! A ! Gjer këtu ! Të thashë jo me dorë !

KUNGULLI

As me buzë ? (*Shega e godit në faqe*). A ! Gjer këtu ! S'e kemi më të goditur! Ç' dreqin u zëmbrove kështu. Nuk e di se e puthura e dorës është fënikëri është' e modës ?

SHEGA

Të pakta fjalët !

KUNGULLI

Të pakta, të pakta, s'e bënj tjetër herë, pardon ?

SHEGA

Vazhdoje fjalën.

KUNGULLI

E harrova. Ku e kishim ? A....po. Tani m'a dhë besën se do të më thuash të drejtën.

SHEGA

Të drejtën.

KUNGULLI

A e ke parë ti të vluarin e s' atë Zonje ?

SHEGA

Fjala këtu të mbetet !

KUNGULLI

Këtu, këtu, s' ka se ku hikën.

SHEGA

As Zonja ime s'është' e fejuar !

KUNGULLI

Ç'më thua ? Hë tani e mora vesh pse i dërgoi edhe ajo letrën Zotnisë t'em, ku i thosh se është' e vluar ! Se kish frikë se mos takonte më ndonjë plakosh, më ndonjë shtrig, apo ndonjë i shëmtuar !

SHEGA

Tamam e gjete !

KUNGULLI

E po të flasim të drejtën, Shegë, si njëri si tjetri kusur s'kanë.**SHEGA**

Vërtet edhe yt Zot qenka një njeri i shoqëruarshëm, qënka xhentëll-man, xhevahir.

KUNGULLI

Nuk është gjynah të jenë të ndarë ?

SHEGA

Këtë s'e di !

KUNGULLI

E di unë. Ay djalë si lypset, ajo çupë t'i rrëmbejsh kokën. Tamam tenxherja, kapakun kanë gjetur ! Si thua ti ?

SHEGA

Unë s' e di.

KUNGULLI

E di unë. Nuk më thua, Shegë, ç' farë soj kushërijsh janë? Se ky Zotnija im i pa të gjitha arkivat e shtëpisë së tij dhe emërin Sandë s' e gjeti gjëkund midis kushurirave.

SHEGA

Siç e di unë, i ndjeri Viso, Zonjën t' ime e ka mbesë nga një kushurira e tij.

KUNGULLI

Tamam ! Edhe Zotnija i im e ka të ndjerin Viso të kushuririn e babajt; si duket qënkun kushurin shumë të afërm jot Zonjë me Zotninë. Do me thënë që të dy u ngrohkan më një Diell ! Shegë, a bëjmë një punë ne të dy ?

SHEGA

Ç'farë ?

KUNGULLI

A i vlojmë të dy ?

SHEGA

Ç' na lypset neve ?

KUNGULLI

Si nuk na lypset ? Nuk e di se pastaj vjen edhe radha jonë?

SHEGA

Unë jam e vluar.

KUNGULLI

Përalla ! A po je e vluar si jotë Zonja ?....Kujt ja shet këto?

SHEGA

Unë po shkonj lart. (*zë të shkonjë*).

KUNGULLI

Dale, ku vete ? (*E ndalon*). Ke ngrënë bukë ? Në ke ngrënë na një herë një verë.

SHEGA

Jo s' kam ngrënë.

KUNGULLI

Ahere shkojmë në kantinë të gostit ç' të duash (*E merr për dore e shkonjë në kantinë*).

SQENA E XIII

JANKUSHI, SANDA

SANDA

Shumë të mirë kopsht paskemi, kushurir !

JANKUSHI

Ekstra ! Ndjeje Zot shpirtin e xhaxhajt që na e la !

SANDA

Cilat oda do marrish ti ?

JANKUSHI

Cilat të duash.

SANDA

Do ato që shëkojnë në kopësht ?

JANKUSHI

Edhe në qilar të më vendosësh mua, unë rri; mjafton që të kam ty pranë! Shoqëri m'e mirë se kjo s' bëhet !

SANDA

Do të rish ti lart e unë poshtë ?

JANKUSHI

Pse ashtu ? Tërë odat nuk i kemi bashkë ?

SANDA

Së bashku.

JANKUSHI

Ahere rrojmë ku të duam. Unë dua të të shoh e të më shohësh për minutë.

SANDA

Nuk thua keq. Po si do bëjmë kur të vijnë të vluarit t' onë?

JANKUSHI

Si do bëjmë ? Le të vinë një herë pa mendohemi.

SANDA

Mos na përshpjegojnë ? Mos vënë ndonjë dyshim ?

JANKUSHI

Pse do na përshpjegojnë, nuk e zotrojmë bashkë këtë shtëpi?

SANDA

Bashkë.

JANKUSHI

Atëherë kemi të drejtë të rimë ku të duam.

SANDA

Mir e ke.

JANKUSHI

Këtë t' imen e marr unë përsipër.

SANDA

Edhe t' imin e marr unë.

JANKUSHI

Bukur fort. Ahere oda jote është e imja dhe e imja e jote.

SANDA

Tamam.

JANKUSHI

Unë ndjej një lumtëri aq të madhe pranë teje sa nuk bëhet (*Veçan*) jazëk q' është' e vluar !

SANDA

Edhe unë po atë lumtëri ndjej !Oh, sa do gëzohet i vluari im kur të marrë vesh sa mirë shkojmë këtu.

JANKUSHI

Edhe imja gjithashtu do gëzohet (*Veçan*) Çudi e madhe kjo; do na gëzohen të vluarit t' onë sepse shkojmë mirë ne.

SANDA

Mos e ke xheloze të vluarën t' ende ?

JANKUSHI

Jo. Pse pyet ? Mos e ke xheloz ti t' ëndin ?

SANDA

Ay të jetë xheloz se shkoj unë mirë ? Jo kurrë ! Ay përkundrazi do gëzohet edhe më tepër.

JANKUSHI

Të më japësh adresën se do t' i shkruanj.

SANDA

Edhe ti të më japish adresën e së vluarës t' ende (*Veçan*) Jazëk të jetë i vluar ky farë burrit !

JANKUSHI

Do t' i shkruaj për javë ! (*Veçan*) Jazëk të jetë e vluar këjo farë gruaje!

SANDA

Po shkonj lart të shoh se ç'bën Shega.

JANKUSHI

Edhe unë do shkonj në kantinë të shoh se ç' bën Kungulli.
(*Sanda ngjitet lart nga an' e mëngjër. Jankushi shkon nga an' e djathtë për në kantinë po haset me Kungullin*).

SQENA E XIV

JANKUSHI, KUNGULLI

JANKUSHI

Ku je bre, buf i kënetës, që të kërkonj ?

KUNGULLI

Më kantinë, Zotni; ku gjetkë; zotrote atje më kërko, edhe më gjen. Shko pas ungjillit që thotë” Kërkomëni e do më gjeni; edhe Zotrote kërkomë e do më gjesh, po vetëm në kantinë se gjetkë s' mund të më gjesh.

JANKUSHI

Ç' bënje në kantinë ?

KUNGULLI

Bëmë një intervistë bashkë me zojushen Shegë edhe ja rekomandova edhe asaj. Të të them të drejtën, Zotni, nuk i mbet aspak hatri q'ë njohu edhe ajo kantinën !

JANKUSHI

Kërkon t'a bësh shoqen t' ende edhe Shegën ?

KUNGULLI

Pse jo, afendiko, kurse do rrojmë bashkë me 'të ?

JANKUSHI

Kush të tha ?

KUNGULLI

Si kush më tha ? Po zotrote nuk do rrosh bashkë me Zojushën Sandë ?

JANKUSHI

Po.

KUNGULLI

Edhe unë do rroj bashkë me zojushen Shegë.

JANKUSHI

Pa folë, folë mirë se ti më dukesh do t' a kesh pralluar mirë Shegën, je një i paudhë ti që lere mos e nga. Pa më thuaj tani, pa më trego si të venë këto fjalë?

KUNGULLI

Si të venë ? Kam mësuar një sekret të madh nga Shega që s' i bëhet hesapi!

JANKUSHI

Ç'farë ? Ç'farë. Pa më trego.

KUNGULLI

Po fjala këtu të mbetet se më vuri në be.

JANKUSHI

Mos kij dyshim për atë !

KUNGULLI

Zonjusha Santë të gënjen; s' qënka e vluar !

JANKUSHI

(Me gëzim)

Vërtet, bre ?

KUNGULLI

Po të gënjen Kungulli kurrë ?

JANKUSHI

Ti qënke për të puthur në ballë !

KUNGULLI

Puthmë *(zgjat ballin dhe Jankushi e puth)*.

JANKUSHI

Po pse më shkrojti që është e fejuar ?

KUNGULLI

Se s' të kish parë edhe kujtonte se mos ishe ndonjë shtrik,
po tani që të pa i ra tëngeza¹ !

JANKUSHI

Vërtet thua ?

KUNGULLI

Po të gënjen kurrë Kungulli ?

JANKUSHI

Hë, pastaj ?

KUNGULLI

S' ka pastaj. Yrysh se gati e ke.

¹ tëngë = Peng (E ka tëngë në zemër)

JANKUSHI

Do të t'a shtoj rrogën edhe 2 napolona akoma.

KUNGULLI

Falemi nderit !

JANKUSHI

Eja të vemi më kantinë të pimë për shëndet të Sandës.

KUNGULLI

Dy herë, jo një herë. (*Dalin*)

SQENA E XV
SANDA me SHEGËN

SANDA

Ç'flisnit kaq orë me Kungullin ?

SHEGA

Oh, t'a dinje, moj Zonjë, se ç'më tha Kungulli !....

SANDA

Ç'të tha, aman, folë shpejt.

SHEGA

Po fjala këtu të mbetet se më vuri në be !

SANDA

Të betohem, mos kij merak.

SHEGA

Zoti Jankushi të gënjen.

SANDA

Si the, më gënjen ? Pse ?

SHEGA

Se s'është i fejuar !

SANDA

Ç'thua ? Vërtetë ?

SHEGA

Po të gënjen kurrë Shega ?

SANDA

Po ahëre pse më shkrovi që është' i fejuar ?

SHEGA

Se kujtoi se ishe ndonjë e mbetur e s' deshti t' i binje më qafë, po tani që të pa e zu të fikët.

SANDA

Hë, pastaj ?

SHEGA

Si kur s'di Zotrote e pret të të mësoj unë ?!....Yrysh, ku do të gjesh më të mirë ?

SANDA

Mirë thua; fat më i mirë për mua s' mund të bëhet ! (*Sanda del jashtë*).

SQENA E XVI
SHEGA, KUNGULLI

KUNGULLI

Sa mirë që të gjeta vetëm !

SHEGA

Mos ke ndër mënt të bësh ndonjë budallallëk si atë që bëre shparë?

KUNGULLI

Shegë, mos ji tuhafa ! unë me zi të kam e ti po flet kështu?

SHEGA

Ngjetkë t'i shkruash ato !

KUNGULLI

Ah, sa di ti, sa di ti.

SHEGA

Kërkon të më marrësh me të mirë ? Nuk më gënjen dot !

KUNGULLI

Po kur të dua ? Kur të kam xhan ?

SHEGA

S' të dua unë !

KUNGULLI

Pse s' më do ?

SHEGA

Se jam e vluar, të thashë.

KUNGULLI

E vluar si jot zonjë, apo si im Zot ?

SHEGA

E vluar me të vërtet.

KUNGULLI

Hajde tani, leri shakat.

SHEGA

Atë që të thom unë, lemë rahat !

KUNGULLI

Ku do të gjesh më mirë se mua ?

SHEGA

Si ti karabullak¹ gjej dhjetë në lugë !

¹ KARABULLAK = Shpend i madh uji,

KUNGULLI

Unë po të mos të të marr ty s' e dua vehten !

SHEGA

Shko gjej shokun t' ënd.

KUNGULLI

E kam gjetur.

SHEGA

Kur e paske gjetur pse s' e merr ?

KUNGULLI

E marr po s' më merr ajo, thuaji ti të më marrë.

SHEGA

Cila është ajo t' i flas unë.

KUNGULLI

Përpara e ke thuaji.

SHEGA

Ku, ku ? (*Kërkon në odë*).

KUNGULLI

(*Duke e përfshirë*)

Ja ti je, bëje kahil vehten !

SHEGA

Të thashë mos më prek me dorë se do të bërtas.

KUNGULLI

Ti bën sikur s' më do, po un' e di se ç' mendohesh !

SHEGA

Ç farë mendohem.

KUNGULLI

Thua, ah, sikur t'a kisha Kungullin !

SHEGA

Që t'a bënja sallatë e t'ja hidhnja pulave ?

KUNGULLI

Ti të jesh kaqë e keqe për Kungullin t' ënd ?

SHEGA

Afrohu, afrohu, pa kur të të jap një të shtyrë që edhe ti të mos dish se nga të vesh ! (*Digjohet zëri i Jankushit që brënda "Kungull, o Kungull"*).

KUNGULLI

Lepe !

SHEGA

Këpute qafën se po të thresin.

KUNGULLI

Nem një herë dorën.

SHEGA

S' të jap as gjynahet e mia !

(*"Kungull". Po thret Jankushi*).

KUNGULLI

Lepe, lepeeee.

SHEGA

Ore, shko kur të thonë, se kush e di ç'kujtojnë për ne të dy që jemi këtu vetëm !

KUNGULLI

Aman, nema një herë dorën se plasa.

SHEGA

Plas, nuk t'a jap.

KUNGULLI

Aman, më qafsh, më rënditsh !

SHEGA
(*Duke qeshur*)

Eh....naje (*i jep dorën. Kungulli ja shtërngon e ja puth. Shega e prek kokës*) Këput zverkun, kastravec i varfër !(*Kungulli del*).

SHEGA
(*vetëm*)

Shumë më ra në qafë i paudhi ! Po të them të drejtën (*shikon andej e këtej*), nuk është edhe shumë i keq ! Hahet ! Pastaj ku do të gjej edhe unë më të mirë? Ay ka një rrogë tjetër, ham e pimë e mvishemi e mbathemi të dy, Zotrinjt si njerën si tjetrin i kemi të mirë, në qoftë, pra, se ata martohen pse të mos martohemi edhe ne me Kungullin ? Ku do gjenj unë më të mirë ? Pastaj me martesën t' onë flenë edhe këta rahat e më s' e kanë mëndjen mbi ne....Po unë atij s' i tregoj gjë, as që i çfaqem. Do t' a bënj të pëlçasë një herë pastaj do t' i jap zemrën, se ashtu me një herë nuk ben; duhet t' a mendonj !

Ah, të donjë Zoti të dashurohen Zoti me Zonjën e të merren, pastaj edhe ne që atë çast do t' i japim dorën njeri tjetrit.

SQENA E XVII
SHEGA, SANDA, JANKUSHI
(*Sanda me Jankushin hyjnë duke biseduar*)

SANDA
(*Shegës*)

Shko na pregadit edhe neve të dyve mëngjezin, se këta të dy, Jankushi me Patatrakën hëngrën. (*Shega shkon*)

JANKUSHI
(*Sandës*)

Pa sheshohu një herë të llafosemi shtruar (*Jankushi me Sandën ulen*). Tani, Sandë, thuajmë të drejtën, kur e kini caktuar të martoheni me të vluarin t'uaj ? Po më fal se s' të pyeta, si e quajnë ?

SANDA

(Kthen kokën e qesh)

JANKUSHI

Pse qesh, nuk më thua ?

SANDA

Si të mos qesh....Ha, ha, ha !

JANKUSHI

Si, si ? pa qesh edhe një herë !

SANDA

Të kam gënjyer !.... Unë s' jam e fejuar !

JANKUSHI

S' je e fejuar ? Po atë here si më flet për të fejuarin t' ënd
e më dërgove gjith atë letrë, e cila në krye më çkujdesi mjaft, po
tani që të pashë më hidhëroj tepër ?

SANDA

Pata frikë se mos kushriri im ishte ndonjë plakosh, ndonjë
i shëmtuar, i mërzitshëm, po tani që të pashë u pendova që t' a
shkrova atë letrë!

JANKUSHI

U pendove ? Ah sa mirë.

SANDA

Po ti pse më shkrove se je i fejuar, a po thua se s' e mora
vesh?

JANKUSHI

(Duke qeshur)

Kush t'a tha ?

SANDA

Po ty kush t'a tha për mua ?

JANKUSHI

A !....Tani e kuptova; më duket se edhe ti edhe unë i kemi mynafikët¹ brënda e na kanë trathëtuar !....

SANDA

Ahere ?

JANKUSHI

Atëhere.... edhe unë po të them se s' jam i fejuar !

SANDA

Po pse m'a shkrove gjith'atë letër që, në krye më ngushëlloi se do të mbetesh rahat prej teje, po pastaj më përvëloi në zëmër kur të pashë !...

JANKUSHI

Si të të thom, arësyeja është ajo që të shtyri edhe ty kur m' a shkrove atë letër, se pandeva se mos ishe ndonjë e mbetur, ndonjë plakoshkë, ndonjë e mbetur në raft, po tani bekonj Perëndinë e gjithë profetët që të pashë e të njoha e që më pëlqeve fort! Pra ç'thua tani... a kemi të drejtë të fejohe mi?

SANDA

(*Qesh*)

Po jemi kushërinj e ligja n' a ndalon !

JANKUSHI

Kushërinj ? Nuk më thua ç'farë mbesë të kish Visari?

SANDA

Mbesë prej kushërirës tij të parë.

JANKUSHI

Do me thënë juridikisht kësaj i thonë pesë grada, që munt të të merte grua edhe vetë Visari, se i binje pas ligjës e jo unë që të mar e të mar.

¹ münafikët = hipokritët

SANDA

Po si do t'a gjykojnë bota këtë ? Nuku ka edhe lezet kështu.

JANKUSHI

Botën unë e le të shetisë. Le të flasin ç' të duan, makar le të bëjnë edhe nga një gojë tjetër. Më do, të dua, mbaroi kjo, le t' i japim funt. Puna që mbarohet shpejt ka edhe një lezet më vehte.

SANDA

Po kështu pa marrë lejen as nga prindët e pa lajmuar miqtë e fisin?

JANKUSHI

Pse ? Ke prindër ? Më fal, se harrova të të pyes që në krye.

SANDA

Kam vetëm një nënë, që edh' ajo kërkon të vijë me mua.

JANKUSHI

Tamam, edhe un' e dua e do t'a kem si mëmën t' ime, mbassi s' kam as nën' as babë.

SANDA

Ashtu ? Ahere puna qënka tel-më-tel.

JANKUSHI

Pse u gëzove që do mos kesh vjehr e vjehrë ? Mirë thua se vjehrat janë zëti i nusevet. A e di një fjalë të motshme që thuhet për nuset ?

SANDA

Si ?

JANKUSHI

Nusja kur hyn në shtëpi të burrit shtie sytë përpjetë e thotë “një tra, dy tra, t'ime vjehrë do t'a ha”. E more vesh (*Qeshin të dy*).

SANDA

Atë do mos e thosha kurrë unë.

JANKUSHI

Pse ?

SANDA

Se !....të dua fort !

JANKUSHI

Më do dhe po ri akoma ? Ahere....(*i hidhet për qafe Sandës*), u trashëgojshim. Eja shkojmë lart të flasim më mirë. (*Jankushi e merr për krahu Santën edhe që të dy ngjiten lart*).

SQENA E XVIII

KUNGULLI, SHEGA

(*Tuke hyrë brënda*)

SHEGA

Pse shkuan lart ata ?

KUNGULLI

Nuk e more vesh pse shkuan ? Shkuan që të na lënë rehat edhe ne në punën t' onë.

SHEGA

Ne s' kemi ndonjë punë.

KUNGULLI

Kujt ia shkon ato ? Ne s' kemi punë ? Thua se s' të dëgjova se flisnje vetë me vehte ?

SHEGA

Ç' farë thesha ?

KUNGULLI

Theshe që më do por kërkon që të më mundosh (*Me zë të përvajshme*). Ç' të bëra unë i mjeri, he ? (*Qan*). Hem më do, hem do të më mundosh ? Si i thonë kësaj ! (*Qan*)

SHEGA

Mos qaj, mos qaj. (*Qesh*).

KUNGULLI

E po më do ahë ?

SHEGA

Po ti ?

KUNGULLI

Unë vdes, cof, ngorth, shuhem, mbaronj për ty !

SHEGA(*Unj kokën*)

Hou !....huu !

KUNGULLI

Nxire nga goja deh, se më plase (*Veçan*) Sa budalla që jam ! Unë mësonj të tjerët e për vehte s'jam i zoti ! Ç'pres e s'i hidhem për qafë? (*Shegës*) Hm,hm, do-me-thënë të dua edhe unë hë ? Po sikur s' e mora vesh ? Hë pra, (*i hidhet për qafë, Shega proteston dhe kërkon t' i çqitet nga duart, por Kungulli s' e lëshon*) U trashëgojshin edhe ne e u plakshim ! (*E shtrëngon e e puth*).

SQENA E XIX

TË PARËT, JANKUSHI, SANDA

JANKUSHI me SANDËN

(*Tuke hyrë menjëherë*)

He, he, ç' bëni ashtu ?

KUNGULLI

Atë që bëtë edhe ju më parë !

JANKUSHI

Si kështu, pa lejen t' onë ?

SANDA

Do t' ju ndajmë.

KUNGULLI

Ata që bashkon Zoti nuk i ndan njeriu ! (*Nxjerr një shishe verë nga gjiri*). U trashëgofshim ! (*Pi*).

Bie napa.

Funt i aktit e i komedisë

Dr. KRISTO FLOQI

Përfundimet e zilisë

(Botuar në revistën “JAVA” tetor viti 1937 Nr. 27,29,30,31,
32,33,34,35,36,37, e 38)

KOMEDI ME NJË AKT

BILBILI,	- një avokat.
DALLËNDYSHJA,	- e shoq' e Bilbilit.
LARASHI,	- miku i Bilbilit
LARËSKA,	- e shoq' e Larashit
PULLUMBI,	- Shërbëtori i Bilbilit
THËLLËNZA,	- Kliente e Bilbilit
GUGUÇJA,	- Kliente e Bilbilit

NJI KOMISER POLICIJE DHE DY POLICJOTË SQENA NË TIRANË MË 1924

(Theatri gfaq një sallon të shtëpisë së avokat Bilbilit. Një skrivani në mes me kolltuke e frona dhe një kanapë nga an' e djathtë. Karta gjeografike mbi muret dhe kuadre të ndryshëm mvarur; një sahat muri e një kalendar prapë muri. Dy dyer nga e djathta e nga e majta dhe dy penxhere andej e këndej).

SQENA E I
DALLËNDYSHJA, LARËSKA

LARËSKA

Të kam thënë e po të them: të gjithë derrat një turri kanë !

DALLËNDYSHJA

Nuk besonj ! Të gjithë !....

LARËSKA

Të gjithë, të gjithë, më beso mua ti, mos u bëjë budallaqe!
Burri s' ka besë, mbaroi ! Ne, gratë, na gënjejnë për dita dhe
s'duhet të jemi edhe aq të marra t'i gëlltitim sa na thonë ata !

DALLËNDYSHJA

Jam edhe unë zhelloze, po jo kështu si ty !

LARËSKA

Të jesh edhe fort, pse po e le burrin të bënjë si të dojë,
nesër s' të përfill aspak, dëgjomë edhe mua ti !

DALLËNDYSHJA

S'di, s'di, por unë gjer më sot nuk i kam parë ndonjë gjë të
dyshtimtë e s'mund të them gjë për atë !

LARËSKA

Pse ? është nevojë t'a zesh në preshtë e pastaj t'a besosh ?
Ah, e mjerë, sa nuk e di dynjanë ! Atë që t' a bën burri s' ta bën
asnjeri ! Gruaja e merr vesh në fund !

DALLËNDYSHJA

Aq të pabesë, thua, të jenë burrat ?

LARËSKA

Të thashë, ay burrë që është sot besnik te gruaja e tij, vraje-
e mos e lerë! S'ka burrë që t'i kallzonjë të vërtetën gruas ! As
dreqi, s'mund t'ja marrë vesh këmbët gjarprit! E mbassi nuk i

zemë dot në faj flagrant, ata na shkojnë neve si për engjejt rënë prej qiellit; këta janë burrat e sotëm !....Një turri kanë të gjithë, të thashë !

DALLËNDYSHJA

Mua, burri, më do e më nderon aq shumë sa edhe unë çuditem ! S'më tradhton kurrë, jam e bindur për këtë !

LARËSKA

Qënke e marrë e s'të ditkam ! Sa të thotë e sa të betohet janë rrena, rrena; kur të të thotë ditë t'a dish që është natë, mos rrejë vehten, po dëgjomë mua ti !

DALLËNDYSHJA

A thua ?

LARËSKA

Po, po, më ze besë, se nuk të gënjen ty Larëska ! Edhe burri im më bën be e rrufe se, veç meje, s' ka njohur tjetër grua, se më do kështu e më do ashtu, se vdes për mua e gorica-fica, e thua, se do t'a besonj ?

DALLËNDYSHJA

T' a besosh, pse jo ?

LARËSKA

Të thashë, po të jem budallaqe si ty, po unë i kam ment në kokë, s' më gënjen as djalli vetë ! Un' e marr me ment se burrat nuk mund të jenë as engjëj, as shenjtorë! Moj e gjorë, mos gënjej vehten se, veç Adhamit – ndjesë pastë – që nuk njohu tjetër grua përposë Evës, pa, këta burrat tanë do më thuash mua ti, që kanë pasur tespije të tëra gratë, që kanë njohur para se të martohen, po edhe mbassi u martuan me ne ?....Ujku qimen ndron, po jo edhe zakonin.

DALLËNDYSHJA

(Rri e menduar. Më vehte)

Mirë thotë, ka të drejtë; duhet të mos gënjehemi kollaj !

LARËSKA

Tani mos u mendo, pa kemi se kur të flasim; shko të mvishesh, se do vinj të të marrë të bëjmë ato vizita që kemi thënë. Addio !....(*E ze për dore dhe del jashtë*).

SQENA E II

DALLËNDYSHJA, BILBILI

BILBILI

(*Duke hyrë*)

Ç’deshte këtu Larëska ?

DALLËNDYSHJA

Më tha të përgatitem të bëjmë ca vizita.

BILBILI

Shumë mirë do bëni.

DALLËNDYSHJA

A ! Shumë mirë do bëjmë të dalim jashtë e t’ ju lemë ju brenda vetëm? Ju vjen për hesap kjo ?

BILBILI

Ç’ janë gjithë këto, Dallëndyshe ? Si e ke hallin ? Në daç rrini, në daç dilni nuk ju shtrëngon njeri. Nuk s’këlldisem shumë!

DALLËNDYSHJA

Ashtu ? E sheh, pra, se kërkon të shkarkohesh prej meje që të bësh si të duash këtu brenda ?

BILBILI

Larëska t’i ka vënë këto mënt sot ?

DALLËNDYSHJA

Larëskën mos e zerë në gojë; ajo ka burrin e saj !

BILBILI

Unë s'kam gjë me Larëskën, po vetëm po shoh, se, sa herë që vjen ajo këtu, ti ndryshon me një herë e bëhesh tjetër soj !

DALLËNDYSHJA

Ajo është puna ime, ti s'ke të drejtë të përziejesh në punët e grave !

BILBILI

As në punët e gruas s'ime ?

DALLËNDYSHJA

As atje s' ke të drejtë !

BILBILI

Ahere as ti mos u përzejë në punët e mia !

DALLËNDYSHJA

He, he !....Duket se të jep dorë kjo fjalë ! Pa më trego ç' kërkon të thuash me këtë ?

BILBILI

Këtë dua të them që edhe ti të mos përziejesh në punët e mia, domethënë, të mos përziejemi në punët e njëri-tjetrit !

DALLËNDYSHJA

Mos pret të të vinjë ndonjë bukuroshkë kur të ikinj unë ?

BILBILI

E sheh tani se si po përziejesh në punët e mija ? Ç' të hyn ty në qese kush vjen e kush ikën, mbassi këta janë klientët e mi ?

DALLËNDYSHJA

Unë të jem e gjallë e të vijnë të m' i marrin mëndjen burrit t'em ? Ajo s'bëhet kurrë, mos të t' a presë mëndja !

BILBILI

Mos kërkon të mbyllim edhe zyrën e të rijmë rehat ? Ti e di se unë jam avokat e me këtë profesjon rrojmë, pra, këtu mund të vinjë i mir' e i keq, burra e gra....

DALLËNDYSHJA

Edhe gra ?

BILBILI

Edhe gra, pse jo ? Ato kanë punë më tepër me ne avokatët.

DALLËNDYSHJA

E sheh, e sheh si flet ? Jo, jo, grâ s' duhet të vijnë kurrë !

BILBILI

(Më vehte)

Të rruat!....*(Dallëndyshes)* Po nuk më thua, si do rrojmë kështu, po t' ju mbyllim derën grave, si ç'po thua ti ? Mos kemi iratet¹ ? Mos presim ndonjë trashëgim prej dikujt ? A je ndër mënt?

DALLËNDYSHJA

Bëhu një memûr² e lere profesjonin !

BILBILI

Bravo !....Besa, shumë bukur po flet sot ! Të lemë dasmën, domethënë e të vemi për shkarpa, ashtu thua zotrote ? Nuk vete të mvishesh me mirë, t' i lemë këto fjalë ? Eja shko mvishu, se do vinjë Larëska të të marrë për vizita.

DALLËNDYSHJA

Të thashë, Larëskën mos e zerë në gojë.

BILBILI

Po unë nuk e shava, moj e bekuar, në daç po i them edhe zonja Larëskë, se mos të ardhi rëndë se e quajta vetëm Larëskë;

¹ irat = Pasuri e patundshme që sjell të ardhura

² memûr = nëpunës shteti

ja ku ja vura edhe bishtin, ke ç' të thuash tani ? Po të duash s'e ze as në gojë.

DALLËNDYSHJA

S'ke punë me grat' e botës. ! (*Del e zemëruar*).

BILBILI

Ç' ka, e pranoj; e mar fjalën prapa !

SQENA E III

BILBILI, pastaj THËLLËZA

BILBILI

Duhet t' u bëjmë udhë grave, pse ndryshe s' delet ! Këto i thonë sherrit lepe !....Çudi e madhe sa ja turbullon mëndjen kjo Lëraska sa herë që vjen këtu! Kush e di se ç' heq nga ajo i varfri miku im Larashi, po s' më ka kallzuar gjë fukaraj, se i ka rënë në çanak !....Pa të hedhim një sy në këto parashkresat e aktet që kemi përpara se duhet t' ja përgatitim gjyqit (*Fillon të shqyrtonjë aktet*).

THËLLËZA

(*Duke hyrë*)

Po vinj edhe një herë zoti avokat.

BILBILI

(*Duke u çuar*)

Urdhró, zonjë !

THËLLËZA

Dua t' a di mirë, a do na dalë davaja ashtu si dëshërojmë, në favorin t'onë?

BILBILI

Atë s'mund të t'a caktonj sigurimisht, zonjë. Unë si avokat do përpiqem sa të mund, po fjalën e fundit e ka gjyqi, zonjë !

THËLLËZA

Pse ? Mund edhe t'a bjerrim davanë ? Ka ndonjë frikë ?

BILBILI

Atë s'mund të t'a them po, me dokumentat që kam, shpresat janë të mjafta. Tjetër gjë s'mund t'ju them.

THËLLËZA

Një avokat i mirë si ju, duhet me doemos t'a fitonjë davanë!

BILBILI

Kush e thot' atë ?

THËLLËZA

E thonë gjithë bota !

BILBILI

Më vjen keq, po unë s' mund t' ju a bënj shesh e lëndinë, vetëm se ju them që do mundohem mjaft, po fundin nuk e di !

THËLLËZA

Zoti avokat, ju e shihni se kjo është një punë qindra napolonash, pra, në qoftë se ka ndonjë rrezik, më mirë mos t' i hyjmë kësaj pune ! Zotrote e ke në dorë t' a ndreqësh punën me gjyqtarët !

BILBILI

(Me inat)

Ç' flet ashtu, zonjë ? Janë fjalë këto, që mund t' ja thuash një avokati ? Më vjen shumë keq! Të m' a thoshte ndonjë burrë e kisha qitur jashtë, po je grua e s' mund të t' a them atë, po mendohu kur flet ! Një avokat i ndershëm nuk e pranon kurrë një gjë të këtillë për gjyqtarët, që i quan njerës me ndërgjegje e të paanëshëm; në kini ndonjë dyshim jam gati t' ju kthenj aktet prapë si dhe të hollat që më kini dhënë, po atë fjalë s' e pranonj kurrë !

THËLLËZA

Jo, jo, zoti avokat, m' a fal; jemi grâ e rëmbehemi; kini të drejtë, nuk ju kundërshtonj më, bëni si t' ju marrë mendja ! Është nevojë të dukem tjetër herë ?

BILBILI

Po të kem nevojë, ju thëres vetë (*Thëllëza përshëndet Bilbilin e del jashtë, por se fjalët e fundit i ka dëgjuar Dallëndyshja, e cila përgjon e hyn më ngutësi*).

SQENA E IV

BILBILI, DALLËNDYSHJA

DALLËNDYSHJA

(*Duke hyrë*)

E dëgjova, se ç'thatë !....Kur të kesh nevojë e thëret vetë hë? Bravo, bravo ! Nuk më thua ç'deshte ajo faqe-zezë këtu ?

BILBILI

Mbaje qetësinë ! Ishte një grua që ka një dava trashëgimi e ja mora unë përsipër. Sheh ndonjë çudi më këtë mes ?

DALLËNDYSHJA

Pse s'më kallzon të vërtetën ? Nuk e dëgjova unë se ç' të tha e ç' i the? Mua kërkon të m' i shkosh ato ?

BILBILI

Moj Dallëndyshe ç'janë këto që po thua, si e ke hallin ?

DALLËNDYSHJA

E di un' e di, kërkon të më hedhësh hî syve, po un' e marr vesh, nuk jam aq budallë sa të mos e kuptonj ! Ju s' kini besë !

BILBILI

Në s' kemi besë ? E ke gabim ! Mblidhe mendjen !

DALLËNDYSHJA

E shoh unë, e shoh se ku do dalin këto, po neise, unë po shkoj të mvishem, pa kur të kthehem fjalosemi më mirë, po do pendohesh!

BILBILI

Pse do pendohem kur s'të kam as një faj ?

DALLËNDYSHJA

E di un' e di, pula e huaj është m' e majme, po s' ka gjë !

BILBILI

Ç' flet ashtu, më daç Perëndinë ? Ke qejf të zihemi sot ?

DALLËNDYSHJA

Po, pse flisnit nga dalë ? Nuk flisnit për dashuri ?

BILBILI

Për dashuri, Zoti n' a ruajt !....Mendohu ç' flet ! Është një e metë e madhe për ty të jesh kaq zhelloze për një burrë, që të sillet kaq mirë e të nderon kaq fort! Do më bësh të sillem ndryshe!....

DALLËNDYSHJA

Pse, mos ke nijet të më ndash ? Ndamë që tani po të duash! Duket se të pëlqeu shumë ajo kokonica¹, pa flet kështu ! Pse s' i re pas ku vajti ? Shko me atë, se e shoh që po të ndritin sytë si të maçokut !

BILBILI

(i dëshpëruar)

Deh, mor hall, deh, aman, xhanëm, ç' flet kështu sot ? Si nuk e mban dot veten ? Të betohem....

DALLËNDYSHJA

Mos m' u betó; bét' e rrufét' e tua nga njëri vesh më hyjnë dhe nga tjetri më dalin ! T' i mora vesh të gjitha !

BILBILI

Për nderin t' em, po të thom !

DALLËNDYSHJA

Për nderin t' ënd ? Ha, ha, ha....Ti, po të deshe nderin tënd, nuk m' i futnje këtu brenda ato zuzarka !

¹ kokonicë = kukull e vogël, është e bukur si kokonë. Vajzë a grua e bukur.

BILBILI

Mbaje gojën, po të them, e mos fol' ashtu, se s' të ka hije, një gruaje nikoqire, si ty !

DALLËNDYSHJA

Grat' e huaja s'kanë punë këtu brenda !

BILBILI

Po janë kliente, moj e uruar, si të bëjmë, t'i dbojmë ?

DALLËNDYSHJA

T'i dboni edhe fort, të mos i qasni !

BILBILI

Po ato vijnë këtu të qajnë hallin e tyre !

DALLËNDYSHJA

Hallin e tyre ? Si the ? si the ? hallin e tyre ? Po tamam, tani fole drejt, se ju dini si t'u a qani hallet, dini t'i ngushëlloni mirë, se jini edhe avokatë, mësoni botën e jo mos jini të zotët t'u qani hallet gravet !

BILBILI

Ha, ha, më duket se tani dolle krejt nga vija ! A mendohesh kur flet, të lutem, apo ç' të ka barku t' i nxjer bardhaku ? Si më konsideron ti mua, kaq njeri pa-namustër e cipë-plasur ? Unë një avokat, një profesionist, që më nderojnë gjithë bota, do duronj të më shnderonjë gruaja imë edhe pa i patur ndo një faj ?

DALLËNDYSHJA

Ju burrat jini të gjithë të pabesë, e kuptova tani, mos kujtë se do më hedhësh hî syvet ! Dua të më thuash ç' desh ajo grua këtu ?

BILBILI

Të thashë, kishte punë me mua, se ka një dava trashëgimi e unë ja mora përsipër, në mos e beson, shëko edhe këto që të

bindesh! (*fillon t' i tregojë aktet, po Dallëndyshja ja shtyn me duar*).

DALLËNDYSHJA

Mua mos m'i shko ato !

BILBILI

Hé, po, kur s' beson, s' kam ç' të të them ahëre !

DALLËNDYSHJA

*(Fillon të bëjë si e marrë, duke u sjellë
andej e këndej, duke hedhur, ose
duke grisur aktet e tjera).*

BILBILI

Hé, hé, ç' po bën atje, Dallëndyshe ? Mos lojte mentsh ?

DALLËNDYSHJA

Do bënj si të dua, dorën s'm'a mban njeri ! (*Vazhdon po ashtu*).

BILBILI

(Duke e ndaluar)

Aman, xhanëm, ç'pate sot kështu ? Kush t'i ka vënë këto ment, dreqi t'a marrë ?

DALLËNDYSHJA

*(Merr e çvarr fotografija të tjera e i
përplas përdhe me inat).*

BILBILI

Nga dale; të lutem fort, në je për çmëdinë, m'a thuaj, të paktën të të dërgonj atje, po kështu mos bëj, se më plase ! (*Fillon një zihje e fortë midis të dyve, të cilët bërtasin kur njëri, kur tjetri*).

SQENA E V
TË PARËT, PULLUMBI (*i cili hyn me rëmbim*)

PULLUMBI

Zotni, po ju thresin shpejt në gjyq, tani këtë ças, vraponi,
ju lutem, mos bjerrni kohën, se do gjykoheni në mungesë, shpejt!

BILBILI

Kush më thret që tani ? S'ka ardhur akoma koha e gjyqit!

PULLUMBI

Si s'ka ardhur, zotni, po të ish si thoni ju nuk do vinin këtu
që të dy ftuësit e gjyqit, ju lutem bëni shpejt se do bjerni davatë!

BILBILI

Ç'flet ashtu, mor t'u mbylltë dera ? Mua m'i thua ato ?

PULLUMBI

(Ngadalë Bilbilit)

Delni shpejt jashtë, zotni, pa kini kohë kur të më hiqni vë-
rejtjen, se kjo shamatë që kini filluar s' mbaron kurrë ! (*Me zë të
lartë Bilbilit*). Do të shkoni shpejt në gjyq, apo, t' ju them se nuk
shkoni edhe ç' të bëhet le të bëhet ? Mos thoni vetëm se nuk ju
lajmërova; po lanj duart !

BILBILI

(Ndrrojnë shpejt)

Duket se ka filluar shpejt gjyqi, pse kanë shumë gjyqe sot?
(Pullumbi). Ashtu të thanë ftuësit ?

PULLUMBI

Ashtu më thanë dhe më porositën, bile, po s'arhtë brenda
pesë minutash, gjyqet t' uaj do shikohen në mungesë !

BILBILI

Ahere duhet të shkojmë shpejt ! (*Rëmben me një herë
kapellën e bastunin dhe fillon të dalë*).

DALLËNDYSHJA

(E ndalon)

Ndal, ndalu, ku shkon kështu, pa më pyetur mua ?

BILBILI

Deh, mor hall, deh ! Duhet të të pyes edhe kur shkonj në gjyq? Zoti na ruajt ku katandisem! Jahû, lermë të shkonj, se më prishet puna.

PULLUMBI

(Dallëndyshes)

Mirë ju thotë, mos e pengoni !

DALLËNDYSHJA

(Pullumbit)

Mbytu ti, nuk të pyet njeri, mos u përzje në punët t' ona !

PULLUMBI

Si të mos përzihem, moj zonjë, kur e thresin shpejt zotnin?

DALLËNDYSHJA

Rri urtë ti, se do të të jap pasaportën, po të them !

PULLUMBI

Kam detyrë të ndërhyj....

DALLËNDYSHJA

Ashtu të kanë mësuar ? Dale pa ta rëfenj qefin edhe ty !
(shkon të rëmbejë një dru dhe në vent të tij i merr bastunin
Bilbilit e fillon të rahë Pullumbin).

BILBILI

(Ndërhyn)

Nga dale, jahu, si kërkon t' a rahësh përpara mejet ? Ç' faj të bëri i shkreti? *(i merr bastunin)*.

DALLËNDYSHJA

Përpara se të dalësh dua të më betohesh këtu se nuk do të futësh më grâ në zyrën tënde !

BILBILI

Ç'ka, kur do ashtu edhe unë, po të jap fjalën, se nuk do pranoj më grâ, ose ç'farë do femër më zyrën t'ime. Do kështu ? Ahere lermë të shkonj rahat, se po më prishet puna ! (*Del jashtë me ngutsi*).

SQENA E VI

DALLËNDYSHJA, PULLUMBI

DALLËNDYSHJA

Nuk më thua ti, që kur mësove të futësh hundët më punët t'ona ? Nga kush e more këtë të drejtë ?

PULLUMBI

Unë s'kam ndonjë faj, moj zonjë; përpiqem për interesin t'uaj, pse zembrohesh kot ?

DALLËNDYSHJA

Tjetër herë po u fute në mes, kështu si sot, do të të jap opingat në dorë, e more vesh? Haj, këput qafën tani atje ku e ke vendin!....Prit pak....Unë po shkonj jashtë, se kam punë, po ti mos u largo që këtej, edhe po të shohsh ndonjë grua të re të vinjë këtu të m'a thuash. E more vesh ? Se ndryshe, të thashë, të jap opingat në dorë!

PULLUMBI

S'e kam zakon, zonjë, të jem pojak¹ për ksij punësh ! Në mos jini e kënaqur ikinj që tani! (*Fillon të hedhë përparësen*).

DALLËNDYSHJA

Ndalu, ndalu !.....I marrë ! Rri këtu tani dhe mbylli dyert gjer sa të kthehem unë !

¹ pojak = rojtar i arave e i vreshtave

PULLUMBI

As atë s'mund t'a bënj, zonjë' këtu i thonë zyrë avokatore,
do të hyjnë të mirë e të liq, këtu është teqe, monastir, e more
vesh?

DALLËNDYSHJA

(e zë për veshësh)

More aq vjet je këtu e s'ke mësuar të flaç ? Ashtu i flet
s'ate zonje?

PULLUMBI

M'a fal, s'e bënjë tjetër herë ! *(Më vehte)* More fuqi që
paska ! Kjo ta zhgulka veshin si me shaka !

DALLËNDYSHJA

Qëndro tani këtu e mos loj sa të kthehem unë.

PULLUMBI

Mirë, zonjë, mirë, po t' a dini se s' ndalonj njeri unë, po të
vinjë këtu, se s' mund t' i prish punë zotnisë, që më paguan
hakun!

DALLËNDYSHJA

Fjalët të pakta ! Unë po ikinj....

PULLUMBI

Udha e mbrapsht....

DALLËNDYSHJA

(Duke u kthyer prapë)

Si the, si the ?

PULLUMBI

Udha e mbarë, thashë, zonjë, s'thashë tjetër gjë, po zotrote
s'më le t'a mbaronja fjalën. *(Dallëndyshja del)*.

SQENA E VII
PULLUMBI (*Vetëm*)

PULLUMBI

More sa zhelloze që është këjo grua ! Besonj se s'e ka shopen ! Po, jo, jo, se ka një shoqe që ja kalon kësaj, është ajo Larëska pa bisht, ajo turi finokja, që s'le gur mbi gur; ajo ja ka vënë këto ment kësaj, se s'ishte kështu më parë! I gjori zotni se ç'heq nga këjo ! Dal-nga-dal do mos i lerë femër myshtereshë, dhe kam frikë se do t'ia mbyllë zyrën e pastaj vaj halli me ne ! Zoti na ruajtë nga grâ të këtilla; për Zotin të batërdisin ! Dhe s'e kanë për kasavet !

SQENA E VIII
PULLUMBI, BILBILI

BILBILI
(*Duke hyrë*)

Vetëm je, Pullumb ?

PULLUMBI

Vetëm, zotni; zonja tashti po sa dolli jashtë.

BILBILI

Të tha gjë ?

PULLUMBI

Më tha të le kuzinën e të bëhem pojak këtu, të mos le të hynjë asnjë femër brënda !

BILBILI
(*Qesh*)

Çudi e madhe me këtë gruan t' ime ! S' munt t' a marr vesh pse u bë kështu këto ditët e fundit (*Pullumbit*) Po ti ç' i the ?

PULLUMBI

I thashë se s'munt t'ia mbyll zyrën zotnisë, se është një koxha avokat dhe po të mos i pëlqejë ikinj !

BILBILI

Mos i kundërshtoj, djali im, se e ke zonjë e duhet ti sillesh mirë; s'ka gjë le të flasë ajo më tepër, zonjë shtëpije është.

PULLUMBI

Zotni, unë bënj si të më thoni, po kam frikë, se me këto manevra do t'ju largohen myshterijtë e do t' a mbyllni zyrën !

BILBILI

Ç'do bëjmë fund i fundit, kur ashtu e do gruaja ?

PULLUMBI

Ashtu ? Ah, zotni, e marr fjalën prapë ! (*Më vehte*)
S'paska faj gruaja, për Zotin ! Gjen pa bën !

BILBILI

Tani shko në kuzinë, se unë do sillem pak këtu, se kam punë.

PULLUMBI

Si të urdhroni, zotni. (*del jashtë*).

SQENA E IX **BILBILI, LARASHI**

LARASHI

(*Duke hyrë me një farë droje*)

Vetëm qënke ?

BILBILI

Vetëm, vetëm, eja.

LARASHI

Je i sigurt se je vetëm ?

BILBILI

Pse ke dyshim ? Vetëm jam, si më sheh e të shoh.

LARASHI

Mos kanë vëthka muret e tua ?

BILBILI

Ç' do me thënë vëthka ? S' e marr vesh !

LARASHI

Do me thënë, në qoftë se kanë vëthka, do të kenë edhe veshë, e në qoftë se kanë veshë t' i shkulim ata veshë, e kuptove? Ardha të të them ca sende me rëndësi.

BILBILI

Ashtu më thuaj, t'a marr vesh. Folë, pra, po dëgjonj. Jemi vetëm.

LARASHI

(Nga dalë)

Nuk kemi kohë për fjalë, se unë po ngutem të iki, po mbaj veshin e dëgjo mirë ç' do të të tregonj.

BILBILI

Folë, po dëgjonj me vrrejtje.

LARASHI

Qeverija revolucionare¹, si e di, po heq shpirt ! Ata...e kupton ti, këto dit fillojnë nga operacioni dhe me emër të Zotit, për pak kohë i ke në Tiranë me luanin² përpara. Puna jonë është të kemi mëndjen se mos bëhet ndonji rëmujë këtu, si u bë ato ditët e para që hynë ata të parët, më kupton....e mos derdhet gjak më kot, se do jetë mëkat i math !....Lajmëro shokët të mbajnë qetsinë sa të jet' e mundur, se nuk na ndajnë shumë ditë, gjer sa tanët të hyjnë në Tiranë e në kufit e tjera me rëndësi, t' anët kanë fuqi të madhe dhe këta s' kanë si i bëjnë ballë asaj fuqije. Operacioni do jet shumë i shpejtë e me sukses të plotë !

¹ Qeveria Revolucionare = qeveria e Fan Nolit më 1924

² luani = Ahmet Zogu

BILBILI

Mos ki merak që këtej, se ne e kemi mendjen, po ti nisu ca më shpejt, se mos kanë nevojë prej teje. Ndofta është fati i Shqipërisë të triumfojë legaliteti ! Të fala ju thuaj të gjithëve, mos kenë merak dhe mirë se të na vijnë, se po i presim si ujin e ftohtë!

LARASHI

Pra, unë po nisem, fjalët të mbasin këtu !

BILBILI

Mos ki merak. Nuk do piqemi më ?

LARASHI

Nuk e besonj, se unë shkonj sonte natën që këtej, po do Zoti e piqemi së shpejti ashtu si na dëshëron zemra ! Lamtumirë, pra....(*përsëndoshen dhe Larashi del*).

BILBILI

Të qoftë rruga e mbarë e çdo punë për hair !

SQENA E X

BILBILI, DALLËNDYSHJA

DALLËNDYSHJA

Pse erdhi Larashi me aqe ngutësi e droje ? Kishit ndonjë punë të fshehur bashkë ? Pse flisnit nga-dale ?

BILBILI

Edhe për këtë u bërë merak ? Ç' të lipset ty të dish pse ardhi Larashi? Pse interesohesh kaqe fort ?

DALLËNDYSHJA

Ti kërkon të m' i fshehësh të gjitha, po unë dua të di, folë!

BILBILI

Nuk folmë gjë për gra me Larashin, mos ki frikë, kishim një fjalë tjetër që ty s'të intereson aspak !

DALLËNDYSHJA

E di, unë e di ju e kini bërë fjalë të veni gjëkundi bashkë pa e ditur ne gratë, se edhe ay miku yt shumë bukurosh është dhe kini gjetur të dy tenxherja kapakun. Pse s' më thua të drejtën ç' flisnit?

BILBILI

Pse përzjehesh kot në punra që s' të interesojnë ?

DALLËNDYSHJA

Mua s' më interesojnë këto ? Nuk e di unë se ç' flisnit ? Nuk ju shihnja se flisnit nga-dale dhe i shkelnit sÿnë njëri-jetrit?

BILBILI

Hiq dorë nga këto, moj Dallëndyshem, ashtu në daç Perëndinë !

DALLËNDYSHJA

S'do të më rrëfesh të drejtën ? Ahere qënke i pabesë, s'e paske gjë gruan t'ënde, jazëk, jazëk, ti s'më do, ah, ah, ah....(i bije të fikët e përplasjet mbi kanapenë).

BILBILI

*(I çqetësuar i vjen përsipër dhe zë e fërkon,
duke i parë damarin)*

Medet ç'pësuamë ! Pullumb, Pullumb....Ujë shpejt, ujë se më vajti gruaja !

SQENA E XI TË PARËT,PULLUMBI

PULLUMBI

(Duke hyrë me një shtëmbë në kurris)

Erdha, zotni, erdha ! *(duke parë Dallëndyshen shtrirë)* Ha, ha....për zonjën e doni ujin ? *(fillon t'a spërkatë, po Dallëndyshja nuk vjen ndër mënt).*

BILBILI

Uthull, uthull, shpejt bjerë uthull, etherë, ç' të mundesh,
po shpejt, shpejt, Pullumb, se më shkoi gruaja ! Medet !

PULLUMBI

S' ka gjë, mor lum zotnija, ashtu e kanë gratë, tani i shkon!

BILBILI

(I çqetësuar)

Ç'thua, mor budallë, nuk e sheh se u zbeh krejt e që ka
marrë çehren e vdekjes ? Shpejt një doktor këtë ças !....

PULLUMBI

Do t'a bënj të vinjë ndër ment këtë ças ?

BILBILI

Po kur je i zoti t'a bësh ç'rri akoma ? Ç'pret ?

PULLUMBI

(Bërtet me gjith fuqin' e tij)

Behriaaaaaaj....zjarr, zjarr *(sillet nga penxherja)* Tullumbat
e Bashkisë shpejt, tullumbaxhinjtë të shuajn zjarin, behriaaaaaaj-
....

DALLËNDYSHJA

(E cila çohet përpjetë në bërtitjet e Pullumbit)

Shpejt më shpëtoni robat e xhevahiret, shpejt, tundi, ç'
rijni ? Ah, e mjera unë ! *(Del me ngutësi jashtë)*.

BILBILI

(Qesh)

Ha, ha, ha....*(Pullumbit)*. Bre shejtan ç' na bëre ashtu ?

PULLUMBI

Liksht bëra që e solla ndër mënt sa të thuash amin ? Ashtu
e duan gratë,zotni ! A e pe se s'kujtoi tjetër gjë veç robat e xheva-
hired e saja ? T'a dish ashtu janë gratë ? Ja bëra mirë ?

BILBILI

Mirë, mirë, po tani ku do futesh kur të marrë vesh se s' është gjë e kur të kthehet prapë të të vërsulet ?

PULLUMBI

Mos ki merak se s'pësonj gjë unë, le të më thotë ç' të dojë!

DALLËNDYSHJA

Ku e keni zjarrin, ku ra zjarri ? (*Duke parë Pullumbin që qesh*). A! Ti m'a punove këtë ? Ti harbut i keq, maskarâ, i dobët? Këput qafën që këtej kopuk i kopukëvet !

BILBILI

(*Pullumbit*)

E sheh tani ?

PULLUMBI

(*Bilbilit*)

S'ka gjë,s'ka gjë, le të thotë, jam mësuar unë me kësij komplimentash!

DALLËNDYSHJA

(*Pullumbit*)

Akoma këtu je ? Gremisu mos të të shoh përpara !

PULLUMBI

Si të urdhëroni zonjë, gremisem, rrukullisem, si të urdhëroni, për mua mjafton që ju solla ndër mënt ! (*Del shpejt jashtë*).

SQENA E XII

TË PARËT përveç PULLUMBIT

DALLËNDYSHJA

(*Bilbilit*)

He, ç'thua do më tregosh ç'flisnit nga-dale me Larashin? Folë, pse s'flet?

BILBILI

Hej taksirat i math ! Ngul këmbët akoma ?

DALLËNDYSHJA

Po; dua t' i di të gjitha !

BILBILI

(Më vehte)

Hall i math ! Kërcen prifti nga belaja !.... Duhet t' i them ndonjë gënjeshtër të na lerë rehat, se s' kam derman !
(*Dallëndyshes*) Kot po më shtërgon, do të shohsh se s' është gjë!

DALLËNDYSHJA

Le të mos jetë; dua të m' a thuash t' a di !

BILBILI

Neise, passi më re më qafë do të t'a thom, po edhe ti do më betohesh se nuk do t' ia thuash njeriut, as Laraskës, as kërkujt!

DALLËNDYSHJA

Të betohem për kokën t'ënde ! Nuk e di ti sa e mbanj të fshehtë unë? Kur m'a thua mua, është sikur të ketë rënë në pus e s'del më !

BILBILI

(Duke folur me droje)

Larashi kishte ardhur për çështjen e Goxholit; a e di Goxholin ti ?

DALLËNDYSHJA

Cilin Goxhol, atë hamallin që na çante drutë, e që vdiq tash ca dit?

BILBILI

Tamam atë, për atë erdhi Larashi.

DALLËNDYSHJA

He, pastaj ? Ç' hyn në punë këtu Goxholi i shkretë ?

BILBILI

Pra, ky Goxholi i shkretë, si e quan ti, na vdiq pa gojë edhe ashtu me-njëherë pa pritur dhe, si e di, ishte i vetëm në shtëpin' e tij, dhe n' atë çast të vdekjes, u ndoth vetëm kallfa¹ i tij Xhepi. A beson ti se Goxholit ju gjetnë 500 napolona të thata që s' i a dinte njeri, dhe të cilat ia mori të gjitha kallfa i tij Xhepi?

DALLËNDYSHJA

Ç'më thua ? Këjo qënka një çudi e madhe ? Goxholi kaqe para ?

BILBILI

Edhe unë po çuditem ! Po, neise, t' a mbarojmë fjalën

DALLËNDYSHJA

(Me kureshtim)

Urdhro, urdhro folë !

BILBILI

Xhepi, me qenë se kish frikë t'i nxirte në shesh këto pare, erdhi fshehtazi te miku jonë Larashi që të këshillohet ç' të bënjë. Këtij ia tregoi një nga një të gjitha të fshehtat. Dhe kështu Larashi erth të marrë një mëndje nga unë si të bënjë, e si t' i thotë.

DALLËNDYSHJA

Po ti ç' i the ?

BILBILI

Unë e këshillova një herë që t' i fshehë mirë këto të holla e të presë se mos dalë ndo një trashëgimtar i Goxholit, po kur më tha Larashi se këto të holla ia dorëzoi në besim të plotë të gjitha Larashit, ahëre unë ndryshova mendje !

DALLËNDYSHJA

(Tepër kureshtare)

He, ç' i the ahëre, si e këshillove ?

¹ kallfa = zëvëndës, ndihmës i zanatçit

BILBILI

E këshillova t' i mbajë Larashi dhe shohim e bëjmë pastaj.

DALLËNDYSHJA

E sheh se nuk e këshillove mirë me gjith që je avokat ?

BILBILI

Pse, a ke ndo një mendim tjetër ti ? A kujton se munt t' a ndanim në mes gjën' e huaj ?

DALLËNDYSHJA

Pse jo kur ju ranë paret në dorë ?

BILBILI

Ashtu më mëson zotrote ? (*Më vehte*). More këto grat' e sotme të bëjnë të bëhesh edhe hajdut, mjafton të mbarojnë qëllimet e tyre !

BILBILI

Nuk më thua si duhet t' a këshillonja Larashin ?

DALLËNDYSHJA

T'a këshillonje që t'i ndanit më trish me Larashin e me Xhepin !

BILBILI

Bukur flet, për Zotin ! Gjën' e huaj, djersën e huaj t'a grabisim ne ? Ashtu thua ti ? Edhe të kemi pastaj sy e faqe të dalin përpara Botës ! Mashallah, sa mirë më këshillon !

DALLËNDYSHJA

S'më more vesh ! Unë s' thashë ti merni ju me Larashin, po të na i jepni neve me Larëskën e kështu s' u binte ndo një barrë juve !

BILBILI

Bravo ! Pun' e ndershme këjo !

DALLËNDYSHJA

Unë kështu të thom, mos e lini t' ju ikinj gjahu nga dora !

BILBILI

(Më vehte)

Për Zotin këto grat'e sotme të shpien edhe në karamanjollë akoma!....Le t' ia bënj qejfin më së fundi të na lerë rehat ! Neise, kur t' u mbushka mëndja ty se s' bëjmë gjynah, ahëre po i them Larashit ashtu si më mësove !

DALLËNDYSHJA

(Duke fërkuar duart)

Falem nderit shumë ! *(E ze për qafe)*. Tani je burr' i mirë!

BILBILI

Ahere munt të shkonj në gjykatore prap, se kam lënë edhe ca punë të mvarura. Në drekë kthehem.

DALLËNDYSHJA

Shko ku të duash, po mos harro kur të vish të më marrësh nja dy palë çorape të mëndafshta dhe një shishe kollonjë.

BILBILI

Mirë, mirë *(Del jashtë)*

SQENA E XIII

DALLËNDYSHJA, PULLUMBI

DALLËNDYSHJA

Pullumb, Pullumb, eja shpejt këtu.

PULLUMBI

(Duke hyrë)

Urdhroo, zonjë, mos kërkon prapë uthull ? Se s' kemi as uthull, as vaj, se ja shtira tërë sallatës !

DALLËNDYSHJA

Plasja të preftë me gjithë uthullën t' ende ! Dëgjo këtu. Do të të them një gjë....A je ti besnik ne mua ?

PULLUMBI

Sa të duash, edhe nër ju edhe nër ne e zotnija jemi barabar.

DALLËNDYSHJA

Jo, jo, dua të jesh veçanërisht besnik ne mua !

PULLUMBI

Ç'ka; zere se jam besnik, urdhroni ç'kërkoni prej meje !

DALLËNDYSHJA

(Nxjer i jep një napolon)

Merre këtë edhe do të të jap edhe një tjetër akoma, veç të mos dijë gjë yt zot !....Dua këtë prej teje, që, sa herë të vinjë njeri i huaj në zyrë, burrë ose grua qoftë, të vërtitësh rrotull si kur diçka bën dhe të vësh veshin mirë se ç' fjalë këmbëjnë im shoq me atë dhe të m' i kallëzosh mua të gjitha !

PULLUMBI

Zonjë, ju thashë edhe më parë se unë pojak nuk jam këtu, as këpucë grisur, as spiun ; kam ardhur të shërbenj me nder ; në qoftë se s' ju bënj, po ikinj që tani ! Yt shoq është njeri i ndershëm, prandaj edhe unë do t' i sillem i ndershëm se nuk e shkel bukën që ha ! Urdhro merre prapë napolonin që më dhe, se s' jam mësuar të punoj kështu ! *(Ja jep napolonin)*. Lamtumirë, po ikinj!....

DALLËNDYSHJA

(Duke e ndaluar)

Ndalu, more budallë, që s'e di hakun e vehtes ! Unë do të të jap dy e tri e katër e pesë napolona, sa të duash, veç se dua të bësh atë që të thashë, si thua e bën ?

PULLUMBI

Ju thashë, zonjë, se unë s' kam haber nga këjo mjeshtëri që po më thua zotrote ! *(Nxjer podhjanë dhe shapkën e gjelltarit)*

Urdhroni dhe podhjanë e shapkën dhe u pjekshim shëndoshë !
(*Matet të shkojë, po Dallëndyshja e ze nga të sy supat e ndalon prapë*)

DALLËNDYSHJA

Ti qënke i marrë, si e shoh unë ! Qysh ? Të prishin barkun
të gjitha këto të holla që të premtoj unë?

PULLUMBI

Mbaji për vehte, zonjë, mua më thonë Pullumb edhe
Pullumbi duhet të jetë me të vërtetë pullumb, i bardhë e i larë e i
pastër nga ç' do gjë.

DALLËNDYSHJA

Do me thënë nuk e bëke ti këtë shërbim për mua ?

PULLUMBI

Jo, kurrën e kurrës !

DALLËNDYSHJA

Ahere qërohu që këtu, marsh !

PULLUMBI

Mos u ngut, zonjë, sa të kthehet zotnija.

DALLËNDYSHJA

Pse ? Është nevoja ? Ja ku jam unë !

PULLUMBI

Duhet të ma bënjë tasdik pasaportën¹ zotnija, ndryshe s'
iki !

DALLËNDYSHJA

T' a jap unë pasaportën, t' a bënj edhe tasdik !

PULLUMBI

Pa vulën e kryetarit ? Pa atë vulë pasaporta është falso !

¹ tasdik pasaportën = vërtetohet largimi nga puna

DALLËNDYSHJA

Të paka fjalët përpara meje; thuaj ç'ke për të marrë të ti jap.

PULLUMBI

Tefterat i ka zotnija, zonjë, ai i di hesapet ! Tani më falni se po shkoj më kuzinë se mos më digjen gjellët ! (*Ikën*).

SQENA E XIV DALLËNDYSHJA, GUGUÇJA

GUGUÇJA (*Duke hyrë*)

Zoti avokat është këtu ?

DALLËNDYSHJA

Për se e doni, zonjë ?

GUGUÇJA

Kam një punë me zotin avokat.

DALLËNDYSHJA (*Ironikisht*)

A ! Paske punë me zotin avokat ! Do e mos, pa pasur punë s' munt të mernje zahmetin të vinje këtu ! Nuk më thua, ç' punë ke me avokatin ?

GUGUÇJA

Je avokat zotrote ?

DALLËNDYSHJA

Jam e shoq' e avokatit, barabar është, ay, ose unë jemi një hesap !

GUGUÇJA

Merni vesh nga ligjet ?

DALLËNDYSHJA

Ç'ka të bënjë, ju më thoni ç'kini e unë ja them avokatit.

GUGUÇJA

Janë fjalë, zonjë, që dua t' ia them vetëm avokatit !

DALLËNDYSHJA

(Veçanërisht)

E dëgjon? Janë fjalë, që s' munt të m' i thotë mua, do me thënë se s' duhet t' i di unë, po vetëm im shoq! Më vjen t' i hidhem për sysh e t' a çjerr me thonj! (*Gugaçes*) Do me thënë paski fjalë të fshehta ju të dy me burrin t' em ?

GUGUÇJA

Si urdhëron, edhe shumë të fshehta bile !

DALLËNDYSHJA

(E zgurdulluar)

More paturpsi ! Edhe kuxon të m' a thuash këtë fjalë kështu faqeza?

GUGUÇJA

Pse, mos është një faj? Më vjen shumë keq në mendoni ndryshe, zonjë, po unë jam një zonjë, jam një kliente e ndershme, të lutem !

DALLËNDYSHJA

Po, po, e shoh, nuk është nevoja të m' a thuash! Nuk më thatë si e kini emërin ?

GUGUÇJA

Më quajnë Guguçkë !

DALLËNDYSHJA

(Ironikisht)

G u g u ç k ë, tamam, emër shumë i bukur ! Se edhe burrit t' em i pëlqejnë guguçkat, thëllëzat, turtujt, pullumbat, ose pullumbeshat, shkurtat, e të tjerat !

GUGUÇJA

Zonjë të lutem ato fjalë i merr prapë, se nuk t' i pranonj.

DALLËNDYSHJA

Në daç prano-i, në daç mos i prano, aq para më bën !

GUGUÇJA

Më vjen shumë keq t' ju them se ju mungon edukata !

DALLËNDYSHJA

Mua ? Mua më mungon edukata, apo ty ? (*Egërsohet*).
Jashtë që këtej jashtë, e pa turpëshme, çporru mos të t'i shoh sytë!

GUGUÇJA

Nuk mundem të bëhem shoqja juaj, zonjë, se s' e kam në natyrë !

DALLËNDYSHJA

(*Si e marrë*)

Jashtë po të them, shpejt, shpejt, akoma s' ke thyer qafën?
Hiq prej mejet, faqe-zezë !

GUGUÇJA

Qënke për të mëshiruar me të vërtetë ! Po dal, mos ki merak ! (*Guguçja del jashtë*).

SQENA E XV

DALLËNDYSHJA vetëm

DALLËNDYSHJA

Ca nga ca po ia marr vesh një nga një bukuroshit burrit t' em që të gjithë hynere¹ ! Munt t' ia shohësh këmbët gjarpërit ? Aq munt t' i marrësh vesh edhe burrat se ç' bëjnë ! S' kam nevojë për prova të tjera; e zura në preshtë ! Ku t' a di un' e shkreta sa të tjera ka si këtë im shoq, që më hiqet *evlijâ*²!....Ah, nuk durohet dhe kjo jetë kështu ! (*Ze qan*). Do pëlcas nga marazi !.... Do të shuhem!....Ah, ah, e mjera unë për fatin që pata, që e pandeha

¹ hynere = mbrapshti, prapsira

² evlijâ = i martuar

ëngjëll e qënka i mallëkuar !.... Do kërkonj të ndahem pa tjetër,
s'e duronj këtë dhunë !

SQENA E XVI
DALLËNDYSHJA, LARËSKA

LARËSKA

(Duke hyrë)

Je gati të dalim ?.... *(Duke parë Dallëndyshen që po qan)*.
Po qan ? Pse ? Ç'pate, nuk më thua ?

DALLËNDYSHJA

(Me ngashërim)

Si të mos qanj e të mos pëlcas me këto hynere që po më
bën burri im !

LARËSKA

(Duke e ngushëlluar)

Ç' të ka ngjarë ?

DALLËNDYSHJA

Më fut gra të huaja këtu përpara syve pa pikën e turpit.

LARËSKA

Kuxoi t'a bënë edhe këtë? Nuk pati turp nga veht' e tija?
A, këjo s'durohet ! Unë po të isha si ty do t' i kisha qitur jashtë !
Mos u sëmëlldis, se do vinjë dita që do t' u a marrim hakun ! Mos
kujton se nuk i pësonj edhe unë këto që po vuan ti ? Edhe mua
im shoq më gënjen për dita, jo do vete këtu, jo do shkonj atje, jo
më pret akcili e ku di unë dhe rri e pres shumë herë gjer pas mezit
të natës e kur vjen s' di as ay se ç' të më thotë më parë ! Të thashë,
gjithë derrat një turi kanë; e besove tani ?

DALLËNDYSHJA

Ah, sa jam e mjerë !

LARËSKA

S'kemi burra për të qënë ne, s'kemi fat si grat' e tjera !
Merr letra, merr telegrafë edhe mua s'më kallzon asgjë !

DALLËNDYSHJA

Ashtu edhe mua im shoq, mister është kjo pun' e këtyre !

LARËSKA

Jo më thiri prefekti, jo më thiri ministri, se mos gjithë politika në dorë të këtij është ! Ti nuk e ke parë këtë t'imin sa herë vjen këtu e llafosen fshehurazi me shoqi-shoqin ? Nuk e kupton sa të fshehtë e misteriozë që janë që të dy ? Ku t'i dish ç'kanë në mes tyre !

DALLËNDYSHJA

Sa për atë mos mendo, se s' jam edhe aq budallaqe, se kur të vë këmbën unë s' më shpëton gjë; duhet t' a dish edhe këtë.

LARËSKA

(Tepër e kurrështuar)

Si, si pa më thuaj ? S'të shpëton gjë ?

DALLËNDYSHJA

Asgjë, se kur dua unë jam dreqi vetë !

LARËSKA

Folë asaman, se ti di ç' ka do dish; ç' folën sot bashkë ?

DALLËNDYSHJA

Nuk munt të t' i them, se më ka vënë në bé burri !

LARËSKA

Sa budallaqe që je ! Nga mua ke frikë ? Nga mua që të rrëfenj edhe zorët e barkut ? Aq më dashke mua ? Aman, më qafsh, rrëfemë !

DALLËNDYSHJA

Më betohesh se nuk do t' ja kallzosh as njeriut ?

LARËSKA

Unë ? kaq të çmëndur më bëre ? S' jam çilimi ! Të betohem për syt' e ballit e hyfsha me sÿ e dalça pa sÿ, se nuk rrëfenj gjë !

DALLËNDYSHJA

(Nga dale)

Sot erdhi yt shoq këtu dhe i përgjova se di ç' ka flisnin për Goxholin; a e di ti atë Goxholin ?

LARËSKA

Atë hamallin që vdiq tash ca dit ?

DALLËNDYSHJA

Po, atë. Goxholi, pra kur vdiq, i ka lënë një shokut të tij, s'ia mbanj mënt emrin, një shumë prej 500 napolonash të thata.

LARËSKA

S' e besonj ! Ku i gjeti paratë Goxholi ? Ay s' kish bukë të hante e i tepëruan 500 napolona ? Hé pastaj ?

DALLËNDYSHJA

Ky shoq i tij kishte frikë t' i mbante paratë me vehte e ja solli t' yt shoqi!

LARËSKA

Folë mirë !

DALLËNDYSHJA

Yt shoq, pra, erdhi të këshillohet me burrin t' im si të bënë....Po, aman, të lutem, fjalët këtu të mbeten....

LARËSKA

Prapë këngën e Mukës ? Të thashë s' jam aqë e çmendur ! Pastaj ?

DALLËNDYSHJA

Im shoq i tha që t' i mbanjë e mos ia kthenjë më ! E këshilloi që t' u bjerë hasha !

LARËSKA

Mir' i paska thënë ! M' andej ç' u bë ? Folë aman, folë, se këjo qënka tepër interesante !

DALLËNDYSHJA

Un' i thashë t'im shoqi që më mirë t'i ndajnë për gjysmë me t' yt shoq, do me thënë nga 250 napolona secili !

LARËSKA

Mir' i the ! Pastaj si u bë ? Aman, sa s' më durohet të dëgjoj fundin!

DALLËNDYSHJA

Burri im më tha se e mira është t' i ndajnë më trish bashkë me atë hamallin që solli napolonat ! Pastaj un' i thashë që të na i japin neve të hollat që të mos u mbetet atyre barrë në shpirt !

LARËSKA

Yt shoq ç' tu përgjegj ahëre ? Folë aman, se nuk duronj !

DALLËNDYSHJA

Përfunduar t' i marrim ne të dyja pjesët e tyre e t' i bëjmë roba e lluksa e ç' të duam tjetër....

LARËSKA

(i hidhet për qafë)

Oh, sa mirë ! Bukur fort ! Eja tani të dalim jashtë, pa kemi kohë kur të flasim për këto. *(E zë për krahu edhe dalin që të dyja jashtë duke qeshur).*

SQENA E XVII

PULLUMBI

(Vetëm)

A e pe një herë se si desh të më përdorte zonja ? Kujtoi se mos jam ndo një hafije, ose ndonjë myzevir¹ unë ! Po edhe vetë në mos ja dhashë përgjigjen ashtu si e meritonte ! Im zot të jetë aq i mirë, aq i drejtë e zemër-bardhë edhe unë t' a tradhtonj ? Jo, besa kurrë. Edhe të thuash se mos i ka ndonjë faj i ngrati mos i bën ndonjë pabesim a gjë tjetër ? Meazallah ! Unë them se s'ka

¹ müzevir = informator

burrë si ky aq i sjellë e i dashur ! Po mos ndesh të njeriu me grua ziljare, si këjo zonja ime ! Unë çuditëm si e duron i shkreti ! E vërteta është se edhe ky i bekuari është tepër i butë ! Nuk duhet t'i qendrosh gruas me zëmër në dorë; burri duhet të mbanjë edhe pak rëndësin' e tij dhe nuk duhet t' a lerë të shoqen të futë hundët ku do ! Si e shoh unë, ajo dal-nga-dal do t' ia dbojë gjithë myshterinjtë dhe pastaj duhet të mbyllë zyrën fukarai ! Mëkat i math ky !....Po s'e le rehat as ajo dangllamanja Larëska, që na është ngjitur këtu si rodhe, ose si një dhëmbje, që kemi gjetur të gjithë belanë ! Po të vejë puna kështu si po vete sigurisht unë s' kam vënt këtu, se s'munt të ngreh istiqame për dita me zonjën. Unë ikinj e shpëtonj, po ay i shkreti zotnija si do bënjë me këtë? Kam detyrë t'i them disa fjalë përpara se të shkonj; në më dëgjoftë, mirë se mirë, ndryshe më qafë pastë vehten, s'kam se ç'i bënj!

SQENA E XVIII
BILBILI, PULLUMBI
BILBILI
(Duke hyrë)

Zonja është m'at'anë ?

PULLUMBI

Jo zotni, shkuan bashkë me zonjën Larëskë për vizita.

BILBILI

Mirë bënë; le të dalë e gjora grua, se u sëkëlldis !

PULLUMBI
(Më vehte)

Shih sa zemër–mirë është i ngrati !

BILBILI

Erdhi njeri të më kërkonjë ?

PULLUMBI

Erdhi një grua, po e qiti zonja jashtë !

BILBILI

E qiti jashtë ? Po pse, ç' pati ?

PULLUMBI

Nuk duron thundër gruaje këtu brenda ! Më par' e përcolli se sa e priti. Atë lësho këtu zotrote, pa do shohsh se sa myshterinj do të mbeten në pak ditë!....Po, unë s' rri më këtu, zotni !

BILBILI

Ti ? Pse ? Ç' pate ? Mos ke gjësendi me mua ?

PULLUMBI

Me ju ? Meazallah, më vret Perëndija ! Ju jini kaq i mirë për mua, sa po të qahem, qafsha këmbët! Po, filloi vapa, zotni e s'rrihet këtu !

BILBILI

Ahere me cilë e ke ? pa më thuaj.

PULLUMBI

Shkurt po ju them, zotni se s'më honeps dot zonja edhe m'a dha pasaportën, po unë prita të m'a bësh tasdik edhe zotrote, pastaj të shkoj.

BILBILI

Ç' pati zonja me ty ? Ti s' i ke kundrështuar kurrë !

PULLUMBI

S' munt t' ju them gjë zotni, po, mbassi s'më duron, duhet të ikij.

BILBILI

Pse, more Pullumb, mor djali im ? Unë të kam rritur e të quanj si evlat këtu, mbassi s' kemi edhe fëmijë, pse kërkon të ikësh, apo nuk je i kënaqur nga rroga, thuajmë qartazi, se edhe ajo ndreqet !

PULLUMBI

(I ngashëruar më vehte)

Ke ç't'i thuash këtij farë zotnijet, që kaq' i lartër e kaqë i njerzishëm? Unë duhet t' i bëhem kurban! (*Bilbilit*) S' kam gjë

nga ato, zotni, dhe jam i kënaqur me rrogën që marr, po mbassi s' më do zonja, s' kam vent më këtu, e mos më pyetni më !

BILBILI

Ç' ka, as unë s' e zgjat më këtë fjalë, po veç të lutem t' ja falësh zonjës si do që të është sjellë dhe ti prej meje të mos ndahesh, se unë s' të lëshonj për të madhe punë, të kam si djalë !

PULLUMBI

(Më vehte)

A ka si dyshohet fisnikërija e këtij burri ? A ka njeri me bujar se ky? *(Bilbilit, duke u unjur e duke i puthur dorën)* Si të urdhnoni, zotni, t' a di se copë të më bëjnë nuk ndahem nga ju, se dhe unë ju kam në vent të babajt !

BILBILI

Bravo ! Tani m'a bëre qejfin ! Shko tash në punën tënde dhe mendohem unë për ty.

PULLUMBI

Falemi nderit, zotni ! *(Del jashtë)*

SQENA E XIX

BILBILI, GUGUÇJA

GUGUÇJA

(Duke çfryrë me inat)

Zoti avokat, ardha edhe më parë këtu e nuk ju gjeta. Më vjen keq t' ju them se zonja juaj më priti shumë keq e më nxorri jashtë me mënyra jo fisnike!

BILBILI

Më vjen shumë liksht, zonjë, po të lutem t' ia falësh, se kush e di se si u ndoth, se ajo është tepër e sjellë e sidomos me gratë ! Po t' i lemë ato fjalë tanim dhe urdhro folë pse ke ardhur.

GUGUÇJA

Unë, zoti avokat, nuk shkonj mirë me burrin t' em edhe dua t' a ndanj, prandaj ardha këtu të më këshilloni !

BILBILI

Pse doni t' a ndani, ç' është arësyeja ?

GUGUÇJA

Qysh se u pushua nga puna dhe ia shitnë gjithë pasurinë në ankant kreditorët e tij, e ka hedhur në të pirë dhe dehet për dita e është bërë shumë nervos, sa më shan, më rreh e s' më lë gjë pa thënë ! Me fjalë të tjera nuk durohet dot kjo jetë !

BILBILI

Më vjen shumë keq, po nuk më thua, zonjë, si të sillesh më parë, kur ish në punë e kur e kish pasurinë ?

GUGUÇJA

Ahere më sillej shumë mirë, sa s' kam fjalë të them.

BILBILI

E sheh pra, moj zonjë, se s' paska faj i shkreti, po ia bëri halli i math që humbi punën e pasurin' e tij ? Pa e mendo, sikur të ishte zotrote në vent të tij si do bënje ! Halli, sikleti, varfëria e ndryshoka krejt njerinë, zonjë; po, mos kujto se do mbetet kështu yt shoq, se Zoti është i math, nesër munt t' i përmirësohet gjëndja dhe munt të fillojë prapë dashuria në mes t' uaj. Pse të ngutesh kaqe fort ? Nuk e mendon se munt t' a sjellësh në një dëshpërim të math, sa të vrasë edhe vehten , sa edhe ti vetë të p e n d o h e s h ? Nuk është më mirë të durosh e t' a ngushëllosh, se sa t' i sillesh kështu ? Pa pyet zëmrën një herë si të thotë, pastaj pyet edhe avokatin; unë kështu të këshilloj ! Merre me të mirë; sillju si grua, si motër, si mëmë, si mik dhe do shohsh efektin me një herë. Nga ana tjetër edhe ne munt të përpiqemi si miq t' i gjejmë ndo një punë t' ët shoq, se unë e njoh mirë burrin t' ënt, ka një karakter të mirë mjaft dhe është tepër namusqâr.

GUGUÇJA

(Duke fshirë sytë prej lotësh)

Falemi nderit për fjalët fisnike, zoti avokat; më çarmatose krejt; më dhë të kuptonj vëndin t' em, që e kisha braktisur fa-

re!....Fjalët t'uaja më zgjuan ndërgjegjen dhe ju siguronj se do ndjek këshillat t'uaja. Falemi nderit fort e fort! Qënki njëri i lartër me të vërtet !

BILBILI

Bravo ! Ashtu dëshëronj edhe unë t'a shtroni mëndjen, se me gjyqe nuk delet, zonjë; keq për atë, po me keq për ju !

GUGUÇJA

Kini të drejtë, zotni, ashtu është !

BILBILI

Nga fjalët që dëgjova dhe nga disa sende që nuk munt të m' i thoni mua,po as që unë s' ju shtërngonj të m' i thoni, kuptonj se jeni edhe në siklet, edhe në këtë rast do më japësh lejen t' ju ndihmonj edhe unë me atë fuqin' e pakët financjare që kam. *(Nxjer një napolon prej portofolit e ia jep)*. Urdhro, zonjë, një ndihmë të vogël prej meje dhe Zoti ju dhëntë me tepër, po të lutem, mos thuaj se t' a dhashë unë, se s' dua të dëgjohet emëri t'im !

GUGUÇJA

(Tepër e mallëngjyer)

Zotni, sa t' ju paguanj unë, e me jepni zotrija juaj ? Këjo s' është dëgjuar gjëkund. Ju falem nderit shumë !

SQENA E XX

TË PARËT, DALLËNDYSHJA, LARËSKA

DALLËNDYSHJA

(E cila ka përgjuar me parë dhe ka pare kur i jep napolonin i shoqi Guguçes)

Prap ti zuzarkë këtu ? Prapë ju sule burrit t' em ? Të dhënkërka edhe të holla, napolona, palé, palé! *(I sillet Bilbilit)*. Bravo, bravo, tani i dhé lumin, të njoha fort bukur, bravo ! *(Guguçes)*. Del jashtë shpejt e paturpshme

LARËSKA

Jashtë faqe–zezë, që të plasi cipa fare !

BILBILI

(Ndërhyn me një herë)

A gjer këtu ! Më duket se e tepruat që të dyja dhe duhet t'ju rëfenj vëndin ku e kini. *(Larëskës)* Në shtëpi t'imë s'ke të drejtë të sillesh kështu përpara një klientes bilé !

DALLËNDYSHJA

Ka të drejtë edhe fort, se i vjen keq për mua !

BILBILI

Më duket se s'jeni tamam sot as ti, as ajo *(Tregon Larëskën)*.

LARËSKA

(Me inat)

Na bëri edhe të marra ! Edhe ajo na lipseshe *(Dallëndyshes)* S'të thashë unë se gjithë derrat një turi kanë ? Ja, këta janë burrat !

DALLËNDYSHJA

Nuk ke turp kur flet ashtu ? Akoma kërkon të më shkosh për shënjt, kur se t' a gjeta këtu *(Gugaçes)* Jashtë të thashë, dil jashtë shpejt ! *(Fillon t'a shtynj, po Bilbili ndërhyn)*.

BILBILI

(Dallëndyshes)

He, ç' bën kështu ? Është sjellje kjo e jotja ?

DALLËNDYSHJA

Po cila është sjellje ajo e jotja ? Kur s'ke pak turp !

LARËSKA

Kush e humbi turpin që t'a gjejë yt shoq ?

BILBILI

(Me inat Larëskës)

A, a, më duket se e tepërove zonja Larëskë, dhe si kur të mos ishe e shoqja e mikut t' em, besa Zotit, nuk di se si do sillesha me ty sot ! Ju më çnderoni edhe mua edhe këtë të mjerë !

DALLËNDYSHJA

T'u prish qejfi zotris s'ate se të foli Larëska ? Ajo ka të drejtë ! (*Duke parë Gugaçen që po qan*) Ha, ha, ha, më qakërke, palé, palé, me gjithë që merr edhe napolona !

BILBILI

Mendohu se ç'thua, Dallëndyshe se e ke shumë gabim! T'a dinje pse ia dhashë atë napolon do më kishe shtërnguar edhe dorën, po s'e di, prandaj flet si të vjen, se nuk mendohesh thellë, ose të më kërkosh të paktën arësyen pse ia dhashë !

DALLËNDYSHJA

Nuk dua paçavure në shtëpinë t'ime !

BILBILI

Rrudhe gojën, se flet pa përtypur, e më vjen keq të të them se këto sjellje nuk të kanë hije aspak !

LARËSKA

Të isha unë e kisha nxjerrë që kûri jashtë me shkelmë !

BILBILI

Urdhro,po të duash dhe nxirre jashtë zotrote! Mbaj vëndin!

LARËSKA

Vëndin t' a mbani ju me t' ëm shoq, se edhe ay s' bije poshtë !

BILBILI

S'ke hak t'a zësh në gojë t'ët shoq ! Ay i ka shokët të rallë!

LARËSKA

E kam thënë edhe e them, të gjithë burrat një hesap janë !

BILBILI

Të më ndjesh e t' a marrësh fjalën prapë, se nuk është ashtu!

DALLËNDYSHJA

Ka të drejtë Larëska !

BILBILI

Më duket se edhe ti edhe ajo nuk peshoni tamam !

LARËSKA

(Dallëndyshes)

Eja të shkojmë, se po na bëjnë edhe të marra ! Nuk e di si e duron kështu ! Unë s' duronj as âlën ! Eja të shkojmë !

GUGUÇJA

Zotni, më jepni lejen të dal unë më parë, se e shoh se unë ju shkaktova gjithë këto andralla !

BILBILI

(Guguçes)

Jo, zonjë, jo, qëndro këtu zotrote, se fjalën e kam unë, nuk mund të shkosh më këtë mënyrë, pa u shpjeguar e pa marrë satisfaksjon¹ të plotë, se sa për mua, këto zonja të kanë fyer keq!

DALLËNDYSHJA e LARËSKA

Ha, ha, ha, i del edhe zot !

BILBILI

I dal edhe fort, se kini guximin përpara syve të mi të çnderoni një grua të nderhme e të mjerë, që vjen të qajë hallin e saj !

DALLËNDYSHJA

Ato i shko gjetkë, jo ndër ne. T'i mora vesh të gjitha !

LARËSKA

Eja të shkojmë ne, mos prish gjakun, se do vinjë dita t' i shpaguajnë që të gjitha ! Neve nuk na hedhin hî syvet !

¹ satisfaksion = dëshmipërblim moral

DALLËNDYSHJA

Po ju le rehat, flisni sa të doni bashkë, edhe ne do mendo-hemi si t'a zgjidhim këtë çështje ! (*Dalin krah për krah të zëmru-ara*).

SQENA E XXI BILBILI, GUGUÇJA

GUGUÇJA

Më falni, zoti avokat, se ju solla shumë skotura¹ !

BILBILI

Mos e folë atë fjalë, zonjë, zotrote s'na ke ndo një faj !

GUGUÇJA

Më mirë të ikinj se sa t'ju sjell këtë ngatëresë që ju solla !

BILBILI

Si të dëshironi, po veç se më vjen keq që po ikinj kështu, se s' munda të shpjegohem dot me t' ime shoqe. Ja ka marrë mëndjen ajo shoqja që pé, po Qjelli i pastërt nuk ka frikë nga gjëmimet !

GUGUÇJA

Ju falem nderit fort për bujarinë t' uaj, zotni, dhe do të ndjek pikë për pikë këshillat e larta t' uajat!

BILBILI

Gëzohem fort; do bëni shumë mirë ! (*Guguçja përshëndet dhe del*).

SQENA E XXII BILBILI, PULLUMBI

PULLUMBI

Kam që kúri që po dëgjoj, zotni, fasharinë që pattë !

¹ skotura = trazime, shqetsime

BILBILI

S'ka gjë djali im, do të durojmë, s'kemi se ç'bëjmë, gjer sa t'a gjenjë se cili të drejtën !

PULLUMBI

Më ndjeni, zotni, se po marr kuximin t'ju thom nj'a dy fjalë.

BILBILI

Folë, djali im, folë.

PULLUMBI

Ju konsideronj si një baba të dytë e më vjen keq për ju për sa pësoni nga gruaja juaj. Zotrote je një koxhá avokat, që mëson gjithë botën e nuk munt t' a sjellësh në rrugë gruan t' ende ?

BILBILI

E di mor bir, si duhet bërë, por e dua tepër e s' kam qejf të bënj fjalë me atë. Dikur do t' a marrë vesh të drejtën e do rijë qetë, se po të bënj edhe unë si ajo, vaj halli me ne !

PULLUMBI

Mor zotni, po në qëndrofsh gjithmonë kështu me dorën në zemër përpara gruas, ajo nesër do të të hipi përsipër ! Duhet t' ia mbash pak frenin, se ndryshe të merr tatëpjetë ! Më fal se po të thom.

BILBILI

Ke të drejtë, po më thuaj ti, pra, si të sillem ? Po t'i vete kundra mund të lozë edhe mentsh; si të bënj me këto kondita ?

PULLUMBI

Këto kondita zotni, kanë qënë që në kohën e të ndyerit Avram–Isakut dhe Isaak–Jakobit me shokë¹; këto kondita s'mbarojnë kurrë ! Këto kondita kanë qënë edhe në kohën e Nastradinit! Preja hovin gruas një her' e mirë e mos e lerë të futë hundët

¹ personazhe biblikë. P.sh. Abrahami dhe Isaku ishin babë e bir

më punët e tua. Le të jetë nervoze dhe hysterike sa të dojë, shëkoni punën, zotrote je një profesionist sot, a munt të durosh kësij lojnash në zyrën t' ende ?

BILBILI

(Duke u menduar)

Ka të drejtë Pullumbi ! *(Pullumbit)* Po në i rëntë të fikët ?

PULLUMBI

Le t' i bjerë sa të dojë, prapë vjen ndër mënt !

BILBILI

(Më vehte)

A e di se ka të drejtë ky djalë ? *(Pullumbit)* Po Larëskës si t' ia bënj, që gjeta belanë ?

PULLUMBI

Larëskën ma lerë mua, zotni, pa ia shkurtonj bishtin që e ka aq të gjatë!

BILBILI

(Më vehte)

Mirë thotë ! *(Pullumbit)* Të falem nderit djali im, ke të drejtë dhe e shoh se më flet shumë mirë, bravo ! Rri, pra, gjithnjë këtu me mua, se s' dua të të ndahem kurrë ! Edhe rrogën po t' a shtonj akoma një napolon në muaj!

PULLUMBI

T'u ngjat' jeta, zotni e ju falem nderit shumë *(Me vehte)* Ja këtij i thonë shpërblim e jo atij që kërkonte të më jepte ime zonjë ! *(Bilbilit)*. Ju falem nderit dhe do t' ju jem besnik për jetë!

BILBILI

Bukur fort. Shko tani në punën t'ënde....po.ndalu, ndalu....merr ca shkresa që kam mbi tryezë mbrënda dhe çoi në gjyq e q'andej shko nga noteri e merr disa akte të mijat që i ka gati *(Pullumbi del)*

SQENA E XXIII

BILBILI vetëm

BILBILI

Nuk e dinja kaq të mënçur Pullumbin, bravo ! Mënyra me të cilën më foli ky djalë më bëri përshtypjen më të madhe ! Duhet të dëgjonj nga ndonjë herë edhe vegjëlinë. Të shkretit i vjen keq për mua, se e di edhe ai se e kam si djalë, se nuk m'a ka prishur qejfin kurrë ! Ai i sheh çështjet me sy më të kjartë se të mijat se mua më turbullon dashuria dhe respekti që kam për gruan t' ime. Po me këto që më ngjajtën sot, duhet t' a vë mëndjen në kokë e t' a rregullonj punën një herë e mirë, se edhe kështu nuk hiqet ! Pullumbi ka plotësisht të drejtë dhe nuk do t' i harronj sa më tha ! S' ka dyshim se po të vazhdojmë kështu, do ta mbyllim shumë shpejt zyrën dhe pastaj lipset t' i bëjmë ballë situatës ! Gruaja s' i mendon këto ! (Ulet të shkruaj mbi tavolinën e tij). Le të mbarojmë këto pak akte që kemi në dorë, se na kaloi edhe koha.

SQENA E XXIV

BILBILI, DALLËNDYSHJA, LARËSKA

DALLËNDYSHJA

(Duke hyrë me inat bashkë me Lareskën)

A, s'e paske këtu atë bukuroshkën ! Ku shkoi vallë ?

BILBILI

(Nuk i jep përgjigje, po merret me shkrime)

DALLËNDYSHJA

Të po të them, ç' e bëre atë bukuroshen ?

BILBILI

(Pa e parë në sy, me inat)

Më lerë rehat, se kam punë !

DALLËNDYSHJA

Të të lë rehat, hë ? Kërkon të të lë rehat ? Jo, jo, dua të më thuash ç'u bë, ku iku ?

BILBILI

Është punë e saj ku shkoi, më lerë rehat, të thashë, se s'kam kohë të merrem me avazet e tua; rri rehat !

DALLËNDYSHJA

(Më vehte)

Ç'pati kështu ? Si u ndryshua menjëherë ? Duket se e ka bërë për vehte ajo dos' e keqe ! Ah, të poshtrat, që s' kuxon njeri të largohet nga shtëpia ! *(Bilbilit)*. Nuk më thua, pse më flet me inat ?

BILBILI

Ashtu dua, ti shiko punën !

LARËSKA

(Dallëndyshes)

Lere mos i folë, se e kanë zënë nervat !

DALLËNDYSHJA

Si të mos i flas, nuk e sheh si më sillet ?

LARËSKA

Të kam thënë, gjithë derr.....

BILBILI

(Lareskës më inat)

He, mjaft ti me atë gojë të palarë ! E teprove shumë !.... Në rri urtë, mirë se mirë, ndryshe të lutem....

DALLËNDYSHJA

(Bilbilit)

Si ? Guxon t' i tregosh derën shoqes s' ime të dashur ?

BILBILI

Në shtëpinë t' ime bënj si të dua vetë; ja qëndroni urtë, ja se delni që të dyja përjashta, se s'munt t'ju duronj më !

LARËSKA
(*Dallëndyshes*)

Nuk të thashë unë ? E ç' e do këtë burrë të këtillë. Nuk e ndanë më mirë të jesh e qetë ?

DALLËNDYSHJA

Do t'a ndanj, nuk rrohet kështu ! (*Fillon të bënjë si e marrë*). Ah, unë e mjera, që s'kam burrë për të qënë, ah, ah, ah, (*Bije poshtë*)

LARËSKA

(*Turret t'a ngrehë, duke e fërkuar, Bilbilit*)

Ujë shpejt, ujë, nuk e sheh se i ra alivân s'ate shoqe ?

BILBILI

I shkon prapë !

LARËSKA

Nuk do më ndihmosh pak t'a sjell ndër mënt, kaq' i pa-shpirt je ?

BILBILI

Lere të vinjë vetë ndër mënt; e ka zakon ! Unë po dal jashtë se s'rihet dot këtu ! (*Zë të dalë, po Dallëndyshja çohet përpetë*).

DALLËNDYSHJA

Po mua ku do më lesh ?

BILBILI

Rri këtu me mikeshën e dashur, ose në daç shko ne jot t'ëmë që tani !!

DALLËNDYSHJA

Qysh ? Më dbon ? Mua, gruan t' ende ?

BILBILI

Kur nuk di të sillesh, më mirë largohu një or' e më parë !

LARËSKA

Eja, eja, shkojmë m'at' anë, t'a lemë rehat, se i kanë hipur sot xhindet! (*E tërheq Dallëndyshen e shkojnë në një dhomë tjetër*).

SQENA E XXV
BILBILI pastaj LARASHI

BILBILI

A ma, s' durohet edhe kështu ! Na çajtën kokën që të dyja!

LARASHI

(I cili hyn i trëmbur e duke drojtur)

Gjemë vënt shpejt ku të futem, se po më kërkon Policija !

BILBILI

Ç' pate, more ? Pse u ktheve nga rruga ?

LARASHI

Kemi kohë kur të flasim, po tani më gjej vent ku të futem, se do më kapin! Si duket, na kanë tradhëtuar ! Ardhën më kërkuar në shtëpi dhe po të mos isha hedhur nga penxhereja më zunë ! Vënt shpejt të futem.

BILBILI

Futu prapa asaj kurtinës e mos loj, se e përcjell unë Policinë !

LARASHI

Hap sytë, se po më shtinë në dorë, vaj halli pastaj ! (*Fshihet*).

BILBILI

More se ç' na gjet ! Ky është hall dhe Zoti e di si do vejë !

SQENA E XXVI

TË PARËT, NJË KOMISER POLICIJE
dhe dy Policjotë

KOMISERI

Mos hyri këtu Larash Vrundulli ?

BILBILI

Zoti komiser, mos u bëni merak për atë, se unë vetë munt t'ju a dorëzonj; po më thoni, ju lutem për se e kërkon Policija ? Ç'ka bërë ?

KOMISERI

Nuk di pse u tremp kaq fort zoti avokat, e na iku prej duarsh z. Larash, se ne deshëm t'a pyesnim e të marrim disa informata prej atij; nuk ka bërë gjë, po është një çështje, që e intereson Policinë.

BILBILI

Munt të më thoni, po të jet' e mundur, ç'farë çështje është ajo ? Se munt t' ia u jap edhe unë ato informata që lypni.

KOMISERI

Ç'ka, po ju a them. Policija e Qendrës është informuar se një farë Goxholi, një hamall, që vdiq tash ca ditë, i ka lënë një hamallit tjetër, ose i kanë gjetur të fshehura një a 500 napolona, të cilat ky hamall i dytë, që është gjallë, ja paska dorëzuar z. Larashit dhe se z. Larash i paska mbajtur për vehte, ose i kërkon t'i ndanjë me një tjetër bashkë, prandaj deshëm t'a pyesnim z. Larash ç'di mbi këtë çështje, po z. e tij bëri mirë e na fluturoi nga duart e s'e gjejmë.

BILBILI

(Duke qeshur)

E mora vesh, e mora ! Prisni se po t'ju informoj unë edhe më mirë se Larashi. *(Më vehte)* I shkreti Larash ç'pësoi ! Fajin e kam vetë ! Po të lenë rehat këto djaj gra ? E mora vesh tani se ç'ka ngjarë ! *(I bërtet Larashit)*. Ku je mor dit-shkurtër Larash ? Eja shpejt, eja të qeshim pak!....

LARASHI

(Del i trëmbur nga vëndi i fshehjes)

Ç'është ?

BILBILI

Jepi dorën zotit komiser dhe rri të dëgjosh se për se të ndjekin ! (*Larashi bën si i thotë Bilbili, i cili tash i sillet komiserit*).

Zoti komiser, a e besoni ju që një hamall si Goxholi të ketë patur 500 napolona ? Nuk ju vjen çudi?

KOMISERI

Edhe ne n'a habiti kjo, prandaj kërkonim informata !

BILBILI

Fajin e kam unë vetë, zoti komiser dhe urdhëroni e më dëgjoni: Ne të dy me Larashin kishim një fjalë e po bisedonim më njëri-tjetrin. Kur iku Larashi, ime shoqe u bë merak e se ç'po thoshnim, dhe me qenë se bashkë me shoqen e saj, gruan e Larashit, kujtojnë se mos ne kemi të fshehta e i tradhetojmë, unë për t'a shngarkuar nga qafa, imaxhinova një gënjeshtër, qinse Goxholi i paska lënë një hamallit tjetër Xhepit, 500 mapolona e se ky ja kish sjellë Larashit për t'i ruajtur, nga frika se mos ja gjenin, edhe se Larashi m'a kallzoi mua këtë, dhe unë i thashë t'i ndajmë në mes, gjë që e kënaqi shumë gruan t'ime. Dhe sa do që e vura në bërë të mos rrëfente dhe m'u betua, prapë s'ja mbajti zemra dhe duket se ja ka rrëfyer ndonjë shoqeje tjetër gjer sa ardhni fjala edhe në vesh të Policisë ! Domethënë, u bë edhe kjo si vezët e kadiut! Po nuk është veç se një gënjeshtër....Kështu i shkaktova këtë panik Larashit të shkretë, për të cilin i kërkonj ndjesë !

LARASHI

(*I habitur*)

Moré, moré, moré ! Kur ngjajtën këto aq shpejt ?

BILBILI

T'a merr mendja; shumica e grave kështu janë, Larashi im, ç'ju ka barku, u a nxjerr bardhaku. S'mbajnë dot kurrë një të fshehur, sa do t'i betosh!

KOMISERI

Tani po e marr vesh edhe unë si ka ngjarë çështja ! (*Qesh*)

BILBILI

Po ju, zoti komiser, nga e muart vesht ?

KOMISERI

Edhe unë nga gruaja ime !

BILBILI

Ashtu ? Pa na thuaj, në daç Perëndinë !

KOMISERI

Ime shoqe m'a tregoi edhe mua, me gjithë që nuk i zura besë po më betohej me bé e rrufé, se ja tha një shoqe tjetër që s'rrén kurrë !

BILBILI

Tani u muar vesh kjo që ka qenë një prallë, s'ka dyshim ! Po, mbassi takuat këtu edhe për t'u dhënë një mësim të mirë grave t'ona që ndodhen n'atë dhomën tjetër, do kini mirësinë të na ndihmoni t'u lozim një roll që edhe t'a mbajnë mënt sa të rrojnë edhe të binden e të mos përsërisin me lodrën e zilisë, se ajo i mori më qafë !

KOMISERI

Urdhëroni; jam gati t' ju ndihmoj për ç' ka të doni.

BILBILI

Z. juaj do na lithni të dy me Larashin dhe do bërtisni, duke na kërkuar të 500 napolonat; gratë do trëmben dhe do të sulmojnë këtu dhe do të na shohin në atë hall; ahëre do shtrëngohen t'a nxjerrin në shesh fajin e tyre ! Po, ju lutem, mos na zgjithni gjerr sa ato të kërkojnë ndjesë nga ne dhe të betohen edhe përpara juve se nuk do na mërzisnin më me zhellozit' e tyre! Besoj se më kuptuat. Në vepër ahëre !

KOMISERI

*(Mbassi me ndihmën e policjotëve i lidh që të dy
Bilbilin dhe Larashin, fillon duke thirrur)*

Paratë, shpejt, dorëzoni paratë, të 500 napolonat, për ndryshe ju pret litari! Paratë, paratë!....*(Në bërtitjet e komiserit Dallëndyshja me Larëskën dalin të trembura në sqenë dhe shohin të lidhur me litar burrat e tyre të cilët protestojnë se s'dijnë gjë).*

BILBILI

Aman, xhanëm, ç'kini me ne ?

LARASHI

Për Zotin s'kemi haber !

KOMISERI

Shpejt paratë; nxirini të 500 napolonat shpejt !

SQENA E XXVII

TË PARËT, DALLËNDYSHJA, LARËSKA.

DALLËNDYSHJA me **LARËSKËN**

(Duke hyrë)

Ç'është?....

DALLËNDYSHJA

(Komiserit)

Pse i paski lidhur burrat tonë ?

KOMISERI

Nuk është pun'e juaj, zonjë, mos u përzejni ju në këtë punë; ne kërkojmë paratë, të 500 napolonat që këta të dy ja kanë grabitur një hamalli tinëzisht ! *(Bilbilit dhe Larashit)*. Paratë, shpejt, firaûnë, se do t'ju kalbim në drû dhe pastaj do t'ju mvarrim ! Paratë !

DALLËNDYSHJA

(Tepër e trembur)

Ç' para kërkoni, zoti komiser ? Burri im të ketë marrë para tinëzisht ? Nuk është e mundur, e kini gabim ! Ju lutem lëshojeni, se s' ka ndonjë faj burri im !

BILBILI

Ah, grua, grua, më more më qafë, më tradhtove !

LARASHI

(Larëskës)

Ah, ç'më bëre, moj e mjerë, më more më qafë ! Më pret litari ! Ah, unë i mjeri, ah, aqe e rëndite Larashin, se iku !

DALLËNDYSHJA e LARËSKA

(duke ju rënë në këmbë burrave)

Aman !!!...

LARASHI

(Larëskës)

Këto jan' ato para që më kërkonje ? Ah, ç'më bëre !

BILBILI

(Dallëndyshes)

Të thashë një fjalë dhe vajte mbushe dynjanë, sado që m'u betove ? Ah, më batërdise !...

DALLËNDYSHJA

(Bilbilit)

Aman, të keqen, m'a fal, pse unë lesh-gjata e ment-shkurtra ja kallzova Larëskës ! Nuk e pandehnja të vinte puna gjer këtu!

LARËSKA

(Larashit)

Edhe unë pa ftohur mirë shkova ja kallzova së shoqes së këtij komiseri, pse e kam mike, po s' kujtova se do të të sillnja në këtë ditë ! Aman, t'u bëfsha, m'a fal, pse nuk e bënj kurrë !

DALLËNDYSHJA

(Komiserit)

Aman, zoti komiser, të lutem fort shpëtoma burrin, pse s' ka ndonjë faj, pse as pare s' pashë me sÿ, as gjë !

KOMISERI

Po ahëre si u bënë këto fjalë kështu ?

BILBILI

Unë desha t' a provonj gruan t' ime a mban gjë të fshehtë, apo jo, e kështu ja kurdisa këtë përallë, kur se në të vërtetë, s' ka gjë në mejdan!

KOMISERI

(Dallëndyshes)

Po pse, zonjë, u ngute kështu ?

DALLËNDYSHJA

Prej lakmije që të na i jepnin neve këto pare, të bënim tualeta bashkë me shoqen t' ime Larëskën !

KOMISERI

(Bilbilit)

Ç'ish shkaku që i a shite këtë të rrenë s'ate shoqe ?

BILBILI

Se është tepër zhelloze e më përzjehesh në ç' do punë, pa më lënë aspak rehat, dhe unë ia thashë që të më hiqet qafet !

DALLËNDYSHJA

Aman, nuk do të jem me zhelloze, as që do përzihem në punët e tua ! Aman, zoti komiser, çliromë burrin, pa ju jap fjalën se do bëhem një grua që do mos e kem shoqen; do shkonj në armoni të plotë me burrin !

LARËSKA

Aman, zoti komiser edhe unë do ju lutem sikurse edhe Dallëndyshja ! Nuk do jem me xhellose, as do t' i bij më qafë burrit. Ja shahit të jesh edhe zotrote, po aman më shpëto burrin t' em !

KOMISERI

Më jipni fjalën se do t' a mbani premtimin që të dyja ?

DALLËNDYSHJA me **LARËSKEN**

(U bijen në këmbë se cila burrit të vet)

N'a e falni !

KOMISERI

(Mbassi i zgjith që të dy)

Zonja, hapi syt tjetër herë, pse e patë edhe vetë se në ç'gradë i suallt burrat t'uaj për hatër të zhelozisë, e nga që kërkonin të futni hundët ku të mundni ! Edhe një herë mos u përzeni në punët e burrave ! E patë se ç'ngjan? Z. Bilbil t'a tha zotërisë sate, zonja Dallëndyshe, zotrote ja the zonjës Larëskë, ajo ja tha gruas s'ime dhe kështu, u bë litar Vranje, me keq se vezët e kadiut! Pra, tjetër herë duhet te hapni sytë mirë ! Shërohi nga sëmundja e zilisë.

DALLËNDYSHJA

E muarëm vesh gabimin, na e falni.

LARËSKA

Nuk e bëjmë tjetër here, na e falni !

KOMISERI

Tani m' a falni edhe ju se ju trazuam, po para se të ikinj do t'ju them edhe një fjalë të urtë që t'a mbani ment: *zilia është si uthulla që nuk prish tjetër përveç vareles së saj*, pra edhe ju me këtë të metë demtoni vetëm vehten t' uaj e jo tjetër; mbaeni ment këtë fjalë !

DALLËNDYSHJA e **LARËSKA**

Ju falemi nderit për këshillat.

KOMISERI

Ahere lamtumirë !....

BILBILI me LARASHIN

Ju falemi nderit fort zoti komiser ! (*komiseri del*)

DALLËNDYSHJA

(*Bilbilit*)

Do m' a falësh, pra, burr' i dashur ?

BILBILI

Do të t' a fal, s' kam ç' bënj, veç mos e bësh tjetër herë !

LARËSKA

Po mua ti, Larash' im ?

LARASHI

Haj se edhe unë po t' a fal, po hap syt tjetër herë !

LARËSKA

(*Bilbilit*)

Po zotrote do më ndjesh se t' u solla harbutçe ?

BILBILI

T'a fal me gjithë zemër se të quanj si motër !

LARËSKA

Të falem nderit fort

LARASHI

Të shkuara të harruara ! (*Dallëndyshja dhe Larëska u hidhen për qafe se cila burrit të saj. Në këtë kohë hyn brenda Pullumbi*).

SQENA E XXVIII

TË PARËT, PULLUMBI

PULLUMBI

(*Duke hyrë e duke i parë që përqafohen*)

Bré, bré, brééééé, ! Ç'të përmbys tani me këtë mrekulli që po shoh me sy?

DALLËNDYSHJA
(*Duke parë Pullumbin*)

Ç' kërkon ti këtu ? Akoma s'e ke këputur qafën ? Nuk të dhashë pasaportën në dorë ?

BILBILI

Ha, ha, ha me nga dale, mos u ngut; Pullumbi i thua ashtu?

DALLËNDYSHJA

Një herë që i dhashë passaportën në dorë duhesh të kish hikur!

PULLUMBI

Pa bërë *vi zo* passaportën, zonjë, munt të hiknja dot ? Ç' flisni ashtu? Tani që ardhi zotnija, në dorë të tij është t' a bënjë, ose jo tasdik passaportën; në e bëftë edhe zotëria e tij tasdik, ikinj që tani !

BILBILI

Jo, Pullumb, jo, do rrish këtu me ne ti, pse na duhesh, sepse je shumë më i vlefshëm për ne e sidomos për mua; të kam si djalë! (*gravet*). Tani lini këto fjalë dhe përvishuni që të dyja të na bëni një darkë të mirë, që të hamë të gjithë tok kështu si jemi, pse sot fillon një jetë e re për ne ! Ti Pullump, djali im, ndihmoju zonjave pa përtim !

PULLUMBI

Peqecececece, zotni, peqececececececece!...

BILBILI

Le të marrin mësim gjithë zonjat e tjera se ç' është *z i l i a* e gjer ku munt të shkonjë !....Këto janë përfundimet e zilisë !

Fund i komedisë

Shënim: Diku tjetër Kristo Floqi shpjegon se kjo komedi ka patur për titull “Përfundimet e zhalluzis (xhelozisë). Më pas është vetë autori që ka ndryshuar titullin e kësaj komedie.

Tek “Autobiografia ime” K. Floqi tregon se ngjarja që ndodh në këtë komedi me hyrjen e komisarit në skenë e më pas i ka ndodhur vetë K. Floqit në Dhjetor të vitit 1913 kur ishte gjyqtar hetues në gjyqin e Beqir Grebenesë të hetuar prej tij.